lafedeCAT memòria 2017

lafede.cat memòria 2017

Coordinació:
Àrea de comunicació

Amb el suport de:
Generalitat de Catalunya i l'Ajuntament de Barcelona

Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament

Ajuntament de Barcelona

Disseny i maquetació:
Joan Luzzatti

Fotografia de portada:
Manifestació 26A de rebuig als atemptats terroristes
Lafede.cat

Fotografies a l'interior:
Lafede.cat

Aquest PDF està configurat per a la seva utilització sota plataforma d'Adobe Acrobat (versió 9 o superior).

Algunes funcionalitats poden no estar disponibles en altres plataformes.

Índex

1.	**Salutació**	**4**
2.	**Al 2017 destaquem**	**5**
3.	**Dades bàsiques i estructura**	**9**
4.	**Organitzacions federades**	**10**
5.	**Com ens organitzem**	**12**
5.1	**Junta directiva**	**12**
5.2	**Àmbits, comissions i grups de treball**	**13**
5.3	**Equip tècnic**	**14**
5.4	**Comissió de Seguiment del Codi Ètic i de Conducta**	**15**
6.	**Què hem fet**	**16**
6.1	**Enfortiment i cohesió internes: participació, suport, reflexió, comunicació**	**16**
6.1.1	**Espais de participació**	**16**
·	Assemblea	16
·	Junta	17
·	Àmbit de Pau	18
·	Comissions	19
6.1.2	**Suport a les entitats federades**	**29**
·	Gestió d'Espais Tàpies i Erasme de Janer	29
·	Suport institucional a entitats	31
·	Punt d'Informació – consultes internes	32
·	IV Fira de voluntariat internacional: *«Fes una volta i #Tornacanviada»*	33
·	Formació: Beques del Centre de Recursos Internacional per la Pau de Barcelona	33
·	Serveis de premsa	33
6.1.3	**Reflexió i comunicació**	**34**
·	Comissió de seguiment del Codi Ètic i de Conducta	34
·	Trobades i reunions internes	34
·	Comunicació interna: Breus Interns	34
6.2	**Gestió de Projectes Europeus**	**34**
6.2.1	Gestió del Projecte Frame, Voice, Report!-FVR	34
6.2.2	Altres activitats associades	35
6.3	**Incidència política i social**	**35**
6.3.1	**Incidència política**	**35**
·	Interlocució en espais de representació institucional	35
·	Seguiment de polítiques públiques	37
6.3.2	**Incidència social**	**41**
·	Campanyes i activitats públiques	42
·	Participació a xarxes i plataformes	48
·	Suport a campanyes i adhesions externes	50
6.4.	**Comunicació i difusió externes**	**53**
6.4.1	Premsa, web i xarxes socials	53
6.4.2	Intercom – L'agenda de la justícia global	54
6.4.3	Punt d'informació – consultes externes	54
7.	**Gestió econòmica**	**55**
7.1	**Gestió dels ingressos**	**55**
7.2	**Gestió de les despeses**	**56**
7.3	**Balanç consolidat**	**57**

1. Salutació

Un any que no oblidarem

El 2017 ha estat un any molt intens i complicat per a la federació. Dos fets excepcionals, els atemptats d'agost i el referèndum de l'1 d'octubre han posat a prova els valors que la federació sempre ha defensat: la participació democràtica, l'aposta pel diàleg i el compromís amb la defensa dels drets humans. No era fàcil imaginar que seríem portada dels mitjans de mig món o restaríem sense govern durant mesos, o que caldria muntar dispositius d'observació dels drets humans a casa nostra com els que hem muntat a altres països, o que costaria tant parlar amb els nostres amics i socis de la resta de l'Estat. La conjuntura política i social que s'ha donat el darrer trimestre de l'any ha impedit el normal funcionament de la federació. Essent una federació ben diversa hem hagut de posicionar-nos com a agent imprescindible de la societat civil catalana que som i, alhora, mirar de buscar el consens intern a cada pas.

Com a Junta estem molt orgullosos i orgulloses de dir que la federació ha estat a l'alçada de les circumstàncies. Ha estat capaç de reaccionar de manera ràpida - tres dies després de l'atemptat vam obrir les portes per preparar la manifestació de rebuig- i una setmana abans de l'1 d'octubre presentàvem #SomDefensores, una xarxa de més de 100 persones que van estar a peu de carrer per recollir testimonis de vulneracions de drets humans i prestar atenció psicològica. Hem estat a tots els espais i plataformes cíviques primer per reivindicar el dret a decidir i el diàleg amb l'Estat espanyol i per denunciar després la repressió.

Tot i que a la Junta hem tingut divergència d'opinions, hem treballat sempre per al consens i hem apostat perquè la federació tingués un paper de lideratge facilitador, mirant de donar resposta amb visió de Justícia global tant en el discurs com en les pràctiques. Estem molt satisfets de la feina feta: cap entitat federada s'ha donat de baixa per desacords amb la línia i pronunciaments fets. Donat que hem acollit múltiples activitats i plataformes de coordinació internes i externes, la seu de la federació ha tornat a batre tots els rècords d'ocupació (més de 12.000 persones en tot l'any). Hem estat un espai obert i acollidor en els moments més difícils del país i això és un tot un èxit col·lectiu.

Malgrat tot, hem pogut fer moltes de les coses que ens havíem plantejat al nostre pla de treball i també les trobareu recollides en aquesta memòria. Hem avançat com formiguetes en temes tècnics fonamentals com les bases de l'ACCD i s'ha aprovat un bon Pla director a l'Ajuntament en què hem esmerçat molts esforços. Algunes de les nostres propostes educatives i comunicatives han continuat creixent i a nivell intern hem avançat força en el discurs i les pràctiques feministes i d'ètica de la cura. No hem tingut tanta sort en altres temes estratègics - com el Centre d'avaluació d'impactes de les empreses catalanes a l'exterior- per la paralització de les institucions, i alguns altres objectius com augmentar la participació interna o obrir l'eix temàtic de justícia climàtica s'han hagut de posposar per la impossibilitat de dedicar temps i energies. Passen però a convertir-se en prioritats per al 2018.

És en els moments difícils que xarxes com la nostra demostren el seu sentit i capacitats. Estem molt agraïts i agraïdes a tothom pel treball, la comprensió i l'esforç. Moltes gràcies entitats. Moltes gràcies equip tècnic. Poques vegades ha estat tan cert que som una gran família. Bona lectura!

La Junta

Reunió de Junta Directiva

2. Al 2017 destaquem

1 Relleu a la presidència en un moment políticament complicat

Míriam Acebillo, que va pilotar la fusió de les antigues federacions i el canvi de discurs, va deixar el càrrec al juny i la substituí Tono Albareda, el vicepresident que ja havia estat president de la FCONGD amb anterioritat. Els esdeveniments que es van succeir a partir de l'agost i la rellevància pública cada vegada més important de la Federació va suposar uns elevats nivells de dedicació que van recaure sobre un grup reduït de persones de la Junta, raó per la qual es va estudiar la possibilitat de compensar econòmicament l'entitat que cedeix la persona responsable de la presidència, tot i que finalment es va desestimar.

2 Dos fets excepcionals, l'atemptat del 17 d'agost i el referèndum de l'1 d'octubre, condicionaren l'agenda de treball

L'agenda de treball es va veure condicionada especialment durant l'últim trimestre de l'any. Malgrat que el pla de treball s'havia prorrogat per un any, moltes activitats es veieren afectades (trobada d'educació endarrerida, procés Sembrant cures alentit, assemblea del segon trimestre suspesa, etc.).

La situació d'excepcionalitat social i política va comportar tota una nova agenda de treball per donar-hi resposta. La Federació va dinamitzar o va ser convocada a múltiples espais i plataformes i tant la Junta i la Direcció com l'equip tècnic van haver de fer un esforç especial de representació, mediació, debat, validació de les decisions i acompanyament a les entitats. Es multiplicaren els actes interns (de diàleg i cura interna de les entitats) i externs (dues convocatòries de vaga i diverses manifestacions) la qual cosa va suposar molta més feina de l'habitual de comunicació i, encara que en menor mesura, es van generar també tasques tècniques relacionades amb les afectacions de la intervenció de la Generalitat sobre l'economia d'algunes entitats federades.

Manifestació 26A de rebuig als atemptats terroristes. Font: Fotomovimiento.org

Roda de premsa al Col·legi de Periodistes per a la presentació de l'Informe 'Vulneración de derechos civiles y políticos', 19 d'octubre

3 Davant les situacions de crisi social i política, la Federació es consolida com a interlocutora legitimada de la societat civil per donar resposta

Tres dies després de l'atemptat terrorista a Barcelona (amb el cap de setmana pel mig) la Federació va obrir les portes per preparar la manifestació de rebuig, i deu dies abans de l'1 d'octubre presentà la campanya i el dispositiu d'observació dels drets humans SomDefensores. En ambdós casos Lafede.cat va exercir un paper de lideratge facilitador i va procurar donar resposta amb visió de justícia global tant en el discurs com en les pràctiques (mediació, discurs educatiu, ètica de la cura, seu oberta l'1 d'octubre, actes de resiliència, etc.), i es va fer amb un alt grau d'implicació personal de l'equip tècnic i polític.

170 entitats van signar el manifest de la manifestació del 26 d'agost, milers de persones es van vestir de blau i la Federació va tenir àmplia presència als mitjans. Els lemes de la manifestació van superar els missatges poc compromesos d'altres manifestacions contra el terrorisme d'altres ciutats europees, ja que es va fer una denúncia clara del tràfic d'armes i es va fer un bon treball de prevenció de la islamofòbia. D'altra banda, en un temps rècord es va organitzar, juntament amb altres entitats federades i col·lectius, el dispositiu d'observació dels drets humans per a l'1 d'octubre i la seva presència pública, i es va poder posar a disposició de la ciutadania un equip d'assistència legal i psicològica que van poder documentar 110 casos d'agressions policials. Part de l'equip tècnic i la Junta de la Federació van formar part del dispositiu.

4 La Federació es va posicionar a favor del dret a decidir i del referèndum pactat amb l'Estat

Pel que fa al referèndum i la resposta de l'Estat abans, durant i després, Lafede.cat s'ha mantingut en la defensa del dret a decidir en el marc més ampli de la defensa dels drets i les llibertats, demanant diàleg amb el Govern espanyol i un referèndum pactat, sense posicionar-se a favor del sí o el no. El mes de juliol, després de discutir-ho a l'Assemblea, la Federació va fer-ho públic. La Federació es va sumar a plataformes àmplies de la societat civil, primer, per demanar la realització d'un referèndum legal i pactat amb l'Estat, i després per defensar les institucions catalanes, i denunciar la persecució judicial i la repressió policial. El tema nacional va provocar tensions al si de les entitats, i entre aquestes i les seves contraparts espanyoles. A les diferents reunions internes i a les diferents comissions i grups de treball es va procurar facilitar eines i espais per manifestar els desacords i els conflictes.

5 Comissions i grups de treball més operatius i adaptats a les necessitats de les entitats faciliten una participació més gran

Mentre l'any s'iniciava amb la manifestació Casa nostra, casa vostra (Volem acollir), es va continuar treballant a nivell intern (reorientant el treball del Grup de Migracions amb una visió més de mitjà i llarg termini) i extern (convidats del Sud, compareixences al Parlament, etc.). La Comissió d'Incidència es va desdoblar en 5 grups de treball que van implicat fins a 62 entitats, en els quals destaquen el Grup d'Empresa i Drets Humans, que va estar fent incidència perquè el Govern creï mecanismes d'obligat compliment per a les empreses en matèria de drets humans.

6 La Federació avança en reconèixer-se feminista i en introduir l'ètica de la cura com un valor d'organització i acció política

Durant el primer semestre, 17 entitats van realitzar els tallers de «Sembrant cures per cultivar canvis». Com a resultat hi va haver el procés d'aprenentatge del grup motor, que es va replantejar el ritme d'aquest procés i va decidir alentir-lo per tal d'afavorir l'apropiació dels conceptes. Un altre resultat va ser la introducció de la mirada de cura de forma transversal a altres espais i moments (seu a disposició l'1 d'octubre, espai posterior de resiliència, espais per a les entitats pel conflicte polític, etc.). Totes les sales de la Federació s'han batejat amb noms de dones referent en lluites socials.

7 Avenços tècnics malgrat el moment d'excepcionalitat política

Durant el segon trimestre l'activitat política institucional es va aturar a causa del moment d'excepcionalitat política (Llei de transitorietat, convocatòria de referèndum, aplicació de l'article 155 de la Constitució i eleccions el 21 de desembre). Malgrat tenir uns pressupostos primer prorrogats i després intervinguts, es van obrir noves convocatòries de programes (que havien estat congelades des de 2010), es van presentar propostes de millora de les entitats a les bases de l'ACCD i es va aconseguir que, per primera vegada, les entitats poguessin consultar els seus expedients un cop publicada la resolució provisional de la convocatòria (per tant, es van poder presentar els recursos corresponents amb garanties suficients). No hi ha va haver, però, cap avenç amb la creació del Centre de Seguiment de les Empreses catalanes en matèria de drets humans, ja que el Govern va fer una proposta que no les obliga a respectar-los, aspecte irrenunciable per a les entitats.

Pel que fa a l'Ajuntament, es va aprovar un bon Pla director que s'emmarca en la justícia global, però hi ha incertesa respecte a com es calcula el pressupost total destinat i sobre la possibilitat que s'acabin desviant recursos de cooperació per a assistència a persones refugiades. Es va crear l'estructura de drets humans de Catalunya, un nou organisme que neix en un moment estratègic i en el qual participarem activament en la definició del pla nacional de drets humans. Per fi la Diputació disposà d'una Estratègia de Relacions Internacionals com a primer pas del que sol·licitàvem. Tant a la Generalitat com a l'Ajuntament es van traslladar propostes per harmonitzar formularis amb el compromís de revisar convocatòries següents. Progressivament es generalitza l'ús del concepte de justícia global i, per tant, el canvi de narrativa respecte al treball de cooperació, pau i drets humans.

Assemblea General Ordinària, 10 de juny

8 La seu de la Federació torna a registrar màxims d'ocupació

12.200 persones van passar per la seu del carrer Tàpies (4.458 el 2015, 7.908 el 2016). El context polític, la centralitat de la Federació en algunes de les campanyes i reivindicacions, i la participació de la Federació i les entitats federades en múltiples plataformes van incrementar el nivell d'ús de les sales i la feina de gestió associada. Es va haver de fer un important esforç econòmic per al manteniment i adequació. Es van realitzar 361 reunions o trobades internes (3.110 persones) i es van comptabilitzar 643 activitats externes, que van convocar 9.090 persones. Es van atendre 1.195 consultes al Punt d'Informació (1.259 el 2016), 810 de les quals van ser internes.

9 Creix l'impacte de les activitats públiques o adreçades als nostres públics intermediaris

La Fira TornaCanviada quasi va triplicar la seva assistència (de 120 a 320 persones), el vídeo d'educació transformadora aconseguí 1.590 visualitzacions (el més vist de la història recent de la Federació) i els reportatges realitzats amb la beca Devreporter es van publicar a 11 mitjans de diferents països, i aconseguiren una audiència estimada d'1.027.148 persones.

10 S'aprova un nou projecte europeu que beneficiarà més directament les entitats federades

El fet que no es pogués executar fins a final d'any (amb mig any de retard), amb els conseqüents desajustos a l'equip tècnic, concentrar tot el pressupost en una sola activitat (pràcticament mig milió d'euros per a les Beques Devreporter) va permetre un impacte més important en un nombre més gran d'entitats.

11 S'enforteix el vincle amb la Coordinadora estatal d'ONG

D'una banda, el procés de transformació de la Federació es va prendre com a model per a activitats de la Coordinadora, i la mateixa Coordinadora va facilitar una reunió a tres bandes amb la CONCORD-Coordinadora Europea d'ONG a Barcelona per explicar-ho i analitzar col·lectivament els reptes des de l'eix Madrid-Barcelona. De l'altra, totes dues plataformes van fer un esforç per tendir ponts davant el conflicte entre Catalunya i l'Estat espanyol amb interlocució permanent entre membres de les juntes i direccions. La Coordinadora elaborà dos comunicats (demanant diàleg i condemnant la repressió a Catalunya), i davant les tensions generades entre les seus i delegacions d'algunes entitats, a finals d'any les juntes es van trobar per garantir la cohesió del sector.

12 Menys ingressos i despeses, però més estabilitat econòmica

Es manté l'estabilitat econòmica. Tot i que globalment hi va haver menys ingressos i despeses que el 2016 (no hi ha projecte europeu), s'incrementa la subvenció de la Generalitat amb el que s'equilibra respecte a l'aportació de l'Ajuntament. Les quotes de les entitats van tornar a baixar. Les entrades del nou projecte europeu van permetre la incorporació d'una persona a l'equip tècnic i l'increment gradual de sous pactat a l'acord laboral després d'anys amb els salaris congelats.

3. Dades bàsiques i estructura

Lafede.cat- Federació d'organitzacions per a la justícia global va néixer el gener de 2013 i fou el resultat de la fusió de la Federació Catalana d'ONG per al Desenvolupament-FCONGD, la Federació Catalana d'ONG pels Drets Humans-FCONGDH i la Federació Catalana d'ONG per la Pau-FCONGP. Lafede.cat recull les experiències i la trajectòria associativa de 112 organitzacions que integraven aquestes federacions.

A l'Assemblea General de 14 de juny de 2014 es van aprovar la missió, visió i valors constituents de Lafede.cat.

MISSIÓ

Lafede.cat treballa activament per aconseguir la **justícia social i l'erradicació de les desigualtats** a tot arreu, a altres llocs del món i a casa nostra, mitjançant la cooperació al desenvolupament, la defensa i promoció dels drets humans i el foment de la pau.

VISIÓ

La nostra visió és la d'un món on es garanteixin a totes les persones els drets socials, polítics, civils, econòmics i culturals, en el qual l'equitat i la igualtat d'oportunitats estiguin assegurades.

VALORS

Lafede.cat fonamenta la seva acció en uns valors comuns i compartits que expressa i promou a través del seu Codi ètic i de conducta i que són els següents: participació i cultura democràtica, transparència, compromís, coherència i transformació social. Des de juny de 2015 Lafede.cat compta amb un document marc de referència, «Treballar per la justícia global en un món global», que presenta un conjunt de criteris per orientar el treball quotidià de les entitats i de la mateixa Federació cap a la justícia global, entesa com un paradigma que té com a objectiu transformar les relacions de poder que generen desigualtats arreu, mitjançant –entre d'altres– la redistribució dels béns i l'educació per una ciutadania global.

Pla de treball 2016-2017

El Pla de treball és una continuació del Pla 2014-2016, el primer des de la creació de la Federació com a fruit de la fusió de federacions anteriors. A finals de 2016 la Junta va aprovar ampliar-lo un any més ja que els objectius eren prou ambiciosos i encara no s'havien complert en la seva totalitat. Els quatre objectius generals són:

1) **Ser referents del concepte de justícia global** i incorporar-ho al treball d'incidència en polítiques públiques i en la relació amb tots els actors.

2) **Enfortir la comunicació interna i externa de Lafede.cat** i millorar les capacitats de comunicació de les entitats federades, fent especial èmfasi en la coherència entre el discurs i les pràctiques comunicatives.

3) **Fomentar el sentiment de pertinença i la participació** de les entitats en la vida federativa, i revisar la situació de les entitats menys actives.

4) Adaptar la **cultura organitzativa de les entitats** i de la mateixa Federació a l'**enfocament feminista.**

La Junta també va aprovar mantenir els tres eixos estratègics definits: **migracions** (2016), **gènere** (2016-2017) i **medi ambient** (2017). L'eix de medi ambient es va començar a definir com a eix de justícia climàtica a partir de l'assemblea de novembre de 2016.

4. Organitzacions federades

A desembre de 2017, Lafede.cat estava formada per 112 organitzacions federades: 106 organitzacions de ple dret i 6 observadores.

● Entitats que han participat de forma presencial a les comissions
● Entitats que han participat de forma virtual a les comissions

ENTITATS FEDERADES	ÀMBIT DE PAU	COMISSIÓ DE COMUNICACIÓ	COMISSIÓ D'EDUCACIÓ TRANSFORMA-DORA	COMISSIÓ DE GÈNERE	COMISSIÓ D'INCIDÈNCIA POLÍTICA
ACCIÓ CONTRA LA FAM		●			●
ACCIÓ DELS CRISTIANS PER L'ABOLICIÓ DE LA TORTURA (ACAT)					
ACCIÓ SOLIDÀRIA I LOGÍSTICA					
AGERMANAMENT SENSE FRONTERES					●
AIGUA PER AL SAHEL					○
AJUDA EN ACCIÓ (FUNDACIÓ)			○	●	●
AKWABA (FUNDACIÓ)			●		●
ALTERNATIVA INTERCANVI AMB POBLES INDÍGENES					●
AÑATUYA					
ARQUITECTES SENSE FRONTERES					○
ASSEMBLEA DE COOPERACIÓ PER LA PAU (ACPP)			○	●	●
ASSOCIACIÓ AMICS UNESCO DE MANRESA					
ASSOCIACIÓ CATALANA D'ENGINYERIA SENSE FRONTERES			●		●
ASSOCIACIÓ CATALANA PEL LÍBAN					
ASSOCIACIÓ CATALANA PER A LA PREVENCIÓ I TRACTAMENT DE LA TUBERCULOSI AL TERCER MÓN					
ASSOCIACIÓ CATALANA PER LA PAU (ACP)					●
ASSOCIACIÓ CULTURA, SOLIDARITAT I PAU – COMUNITAT DE SANT EGIDI					
ASSOCIACIÓ D'EDUCACIÓ POPULAR CARLOS FONSECA AMADOR					
ASSOCIACIÓ D'EDUCADORS EN DRETS HUMANS (AHEAD)			●		●
ASSOCIACIÓ EXIL					
ASSOCIACIÓ OIKO CRÈDIT CATALUNYA					
ASSOCIACIÓ PER A LES NACIONS UNIDES ESPANYA (ANUE)	○				
ASSOCIACIÓ POBLES GERMANS DE CATALUNYA					
BANC DE RECURSOS (FUNDACIÓ)		●			
BRAHMA KUMARIS (BAIXA JUNY 2017)					

ENTITATS FEDERADES	ÀMBIT DE PAU	COMISSIÓ DE COMUNICACIÓ	COMISSIÓ D'EDUCACIÓ TRANSFORMA-DORA	COMISSIÓ DE GÈNERE	COMISSIÓ D'INCIDÈNCIA POLÍTICA
BRIGADES INTERNACIONALS DE PAU DE CATALUNYA (PBI)	○		○	○	●
CASA DE NICARAGUA					
CASAL DELS INFANTS					●
CENTRE D'ESTUDIS AFRICANS I INTERCULTURALS (CEA)					○
CENTRE D'ESTUDIS AMAZÒNICS (CEAM)					
CENTRE DE TREBALL I DOCUMENTACIÓ (CTD) (baixa gener 2017)					
CENTRE DELÀS. ESTUDIS PER LA PAU	●				●
CENTRE INTERNACIONAL ESCARRÉ PER A LES MINORIES ÈTNIQUES I LES NACIONS (CIEMEN)					●
CIDOB (FUNDACIÓ)					
CODESPA CATALUNYA (FUNDACIÓ)		●			●
COMISSIÓ CATALANA D'AJUDA AL REFUGIAT (CCAR)		○			●
COMITÈ CATALÀ DE SOLIDARITAT AMB ELS POBLES DEL PERÚ					
COOPERACCIÓ	●			○	●
CREART					
CREU ROJA CATALUNYA	○		●	○	○
CRISTIANISME I JUSTÍCIA		●	●	○	
DESOS OPCIÓ SOLIDÀRIA					○
DRET A MORIR DIGNAMENT DE CATALUNYA					
EDUALTER - EDUCACIÓ ALTERNATIVA		○	●		○
ENLLAÇ SOLIDARI					
ENTREPOBLES			○	○	●
ESCOLTES CATALANS	○	●	○		○
ETANE					
FARMACÈUTICS MUNDI			●	●	●
FEDERACIÓ D'ASSOCIACIONS CATALANES AMIGUES DEL POBLE SAHRAUÍ – ACAPS-					○

ENTITATS FEDERADES	ÀMBIT DE PAU	COMISSIÓ DE COMUNICACIÓ	COMISSIÓ D'EDUCACIÓ TRANSFORMA-DORA	COMISSIÓ DE GÈNERE	COMISSIÓ D'INCIDÈNCIA POLÍTICA
FUNDACIÓ ADSIS					●
FUNDACIÓ ALDA					
FUNDACIÓ ALFONSO COMIN					
FUNDACIÓ CATALANA DE L'ESPLAI	●		●		
FUNDACIÓ GUNÉ					●
FUNDACIÓ INTERNACIONAL SOLIDARITAT COMPANYIA DE MARIA – FISC				●	
FUNDACIÓ MONTBLANC PER A LA PROMOCIO DE LA DONA					
FUNDACIÓ PAU I SOLIDARITAT – CC.OO.	●				●
FUNDACIÓ PRIVADA SIDA I SOCIETAT					
FUNDACIÓ PROMOCIÓ I DESENVOLUPAMENT – PROIDE-		●	●		●
FUNDACIÓ SOLIDARITAT UB			●		
FUNDACIÓN EDUCACIÓN Y COOPERACIÓN, EDUCO			●		●
FUNDACIÓN PRIVADA COMPARTE					●
FUNDIPAU	●	●			●
GRUP D'EDUCACIÓ PER LA PAU	●				●
GRUP DE JURISTES RODA VENTURA					
IGMAN-ACCIÓ SOLIDÀRIA					
INSTITUT DRETS HUMANS CATALUNYA (IDHC)		●	●		●
INTERED (FUNDACIÓN)			●	●	●
JUAN CIUDAD (FUNDACIÓ)					
JURISTES SENSE FRONTERES					
JUSTÍCIA I PAU		●			●
LLIGA DELS DRETS DELS POBLES		●	●		●
MANS UNIDES			●		●
MATRES MUNDI					
MEDICUS MUNDI CATALUNYA		●	●		●
METGES DEL MÓN			●	●	●
MINYONS ESCOLTES I GUIES DE CATALUNYA		●			●
MÓN 3 (FUNDACIÓ)					●
MOVIMENT PER LA PAU – AOC					
MOVIMENT PER LA PAU – MPDL	●		●		
NOUS CAMINS					
NOVACT – INSTITUT INTERNACIONAL PER A L'ACCIÓ NOVIOLENTA	●	●			●

ENTITATS FEDERADES	ÀMBIT DE PAU	COMISSIÓ DE COMUNICACIÓ	COMISSIÓ D'EDUCACIÓ TRANSFORMA-DORA	COMISSIÓ DE GÈNERE	COMISSIÓ D'INCIDÈNCIA POLÍTICA
OBSERVATORI DEL DEUTE EN LA GLOBALITZACIÓ (ODG)					●
OBSERVATORI DESC					●
ONG NUTRICIÓ SENSE FRONTERES					
OXFAM INTERMÓN (FUNDACIÓ)		●	●		●
PAGESOS SOLIDARIS (FUNDACIÓ)					
PEN CLUB CATALÀ					
PRODEIN (FUNDACIÓ)					
PROINFANTS					
PROYECTO VISION					
SAVE THE CHILDREN (FUNDACIÓ)		●	●		●
SED - SOLIDARITAT, EDUCACÍÓ, DESENVOLUPAMENT			●		●
SERVEI CIVIL INTERNACIONAL DE CATALUNYA (SCI-CAT)	●	●	●	●	●
SERVEI SOLIDARI I MISIONER					
SETEM		●		●	●
SIOF (SERVEI D'INFORMACIÓ DE L'OBJECCIÓ FISCAL A LA DESPESA MILITAR)					
SOARPAL					
SONRISAS DE BOMBAY		●	●		
SOS RACISME		●	●		●
SUDS, SOLIDARITAT I COOPERACIÓ		●		●	●
UNESCOCAT – CENTRE UNESCO DE CATALUNYA					
UNICEF - COMITÈ DE CATALUNYA (FUNDACIÓ)		●	●		●
UNIPAU – UNIVERSITAT INTERNACIONAL DE LA PAU	●		●		
VOLS - VOLUNTARIAT SOLIDARI			●		●
VSF – JUSTÍCIA ALIMENTÀRIA GLOBAL		●	●		●
XARXA DE CONSUM SOLIDARI					●
ENTITATS OBSERVADORES					
AMNISTIA INTERNACIONAL CATALUNYA		●	●		●
ARTESANS DE PAU					●
COMITÈ CATALÀ DE L'ACNUR			●		●
ESCOLA CULTURA DE PAU	●			●	●
FUNDACIÓ AUTÒNOMA SOLIDÀRIA			●		
SANT JUST SOLIDARI					●

5. Com ens organitzem

5.1 Junta directiva

La Junta Directiva és el principal òrgan de representació, direcció i administració de Lafede.cat. Formada per onze membres que es renoven cada quatre anys, la Junta **executa les decisions preses per l'Assemblea general** segons es recull al títol III i capítol III dels Estatuts. Cada membre assumeix com a mínim una vocalia o representació a un grup de treball de Lafede.cat. La Junta es reuneix de manera presencial un cop al mes i treballa en línia per fer seguiment de l'agenda política i social i del treball de l'equip tècnic. Compta amb un comitè operatiu, el **Secretariat Executiu**, format per la Presidència i les dues vicepresidències, la Secretaria i la Tresoreria, amb l'objectiu d'operativitzar els mandats de Junta. Aquest Secretariat es va reunir 9 vegades.

Durant el 2017 es van dur a terme onze reunions de Junta, una d'elles extraordinària a l'agost, amb una mitjana d'assistència de nou membres dels onze. El primer semestre va estar marcat pel relleu de quatre persones de la Junta i la posada en marxa del darrer any del pla bianual de treball; i el segon semestre, la Junta entrant va entomar un canvi d'agenda marcat principalment pels atemptats de Barcelona i Cambrils, i per la conjuntura del procés català, en la qual la protagonista va ser sens dubte la societat civil catalana, moment en què també Lafede.cat va assumir des del seu mandat un clar lideratge quant a la defensa dels drets humans (vegeu 6.1.1 Espais de participació, Junta).

RELACIÓ DELS MEMBRES DE JUNTA

	NOM I COGNOMS	CÀRREC	ENTITAT
MEMBRES DEL SECRETARIAT EXECUTIU	**Míriam Acebillo**	Presidència (fins al juny de 2017)	Grup d'Educació per la Pau
	Tono Albareda	Vicepresidència (fins al juny de 2017), canvi a Presidència	Cooperacció
	Rita Huybens	Vicepresidència - Vocal Comissió Codi Ètic	Lliga dels Drets dels Pobles
	Xavi Casanovas	Vicepresidència i vocal d'Educació	Centre d'Estudis Cristianisme i Justícia / Fundació Lluís Espinal
	Miguel A. Castro	Tresorer	SUDS
	Patrícia Cantarell	Secretaria (fins al juny de 2017)	Oxfam Intermon
	Teresa Palop	Secretaria (a partir de juny de 2017)	Associació Catalana per la Pau
	Alba Cuevas	Vocalia d'Educació (fins al juny 2017)	SOS Racisme
	Josefina Díaz	Vocalia Comissió de Gènere	Metges del Món Catalunya
	Luca Gervasoni	Vocalia Comissió Codi Ètic	NOVA / NOVACT
	Quique Gornés	Vocalia Comissió de Comunicació (fins al juny de 2017)	Enginyeria sense Fronteres
	Júlia Granell	Vocalia Comissió de Gènere	Servei Civil Internacional
	Isabel Martínez	Vocalia Comissió de Comunicació (a partir de juny 2017)	Sonrisas de Bombay
	Manel Rebordosa	Vocalia Comissió d'Educació	Enginyeria sense Fronteres
	Josep Maria Royo	Vocalia Àmbit de Pau	Escola de Cultura de Pau

Taller del procés Sembrant Cures

5.2 Àmbits, comissions i grups de treball

Lafede.cat compta amb diferents àmbits, comissions i grups de treball com a espais de participació de les organitzacions federades. En aquests espais es promou l'intercanvi, la formació interna, el debat i la reflexió.

5.2.1 Àmbits

En el moment de la fundació, Lafede.cat comptava amb tres àmbits de treball que vetllaven per donar seguiment i representar els tres eixos fundacionals de pau, drets humans i desenvolupament. Les decisions preses als àmbits tenen caràcter consultiu per a la Junta. Totes les reunions d'àmbit són obertes a qualsevol entitat federada.

Com l'any anterior, durant el 2017 l'únic àmbit que es va mantenir actiu va ser el de Pau (més informació a 6.1.1 Espais de participació).

5.2.2 Comissions

Les comissions de treball tenen caràcter estable i estan formades per les entitats que s'hi adscriuen, que, segons els Estatuts, han de ser com a mínim quatre. Les aprova la Junta Directiva, que designa a una persona representant, i compten amb suport tècnic. El 2017 hi va haver quatre comissions actives amb una mitjana de sis reunions presencials:

- Comissió de Comunicació
- Comissió d'Educació Transformadora
- Comissió de Gènere
- Comissió d'Incidència Política

5.2.3 Grups de treball

Són grups puntuals i oberts a totes les organitzacions que tenen per objectiu estudiar alguna qüestió concreta o organitzar alguna activitat específica; solen estar vinculats a les comissions o a àrees tècniques específiques. Es dissolen un cop assoleixen la seva finalitat. Durant el 2017 van ser actius els següents:

Comissió d'Incidència Política

- Grup d'Empresa i Drets Humans: hi van participar tretze entitats de manera presencial i dues de manera virtual, més la representant de la Taula per Colòmbia i del Transnational Institute d'Amsterdam. Va fer un total de disset reunions.
- Grup de Refugiades, que passa a dir-se de Migracions: hi van participar catorze entitats de manera presencial i nou de manera virtual. Va fer un total de cinc reunions.
- Grup Pla Director Ajuntament de Barcelona: hi van participar 22 entitats de manera virtual i es va dissoldre a finals del 2017.
- Grup d'Impagaments de l'Oficina de Promoció de Pau i Drets Humans: hi van participar nou entitats de manera virtual (es va dissoldre l'estiu del 2017).
- Grup de Desbloqueig de Convocatòries, es va crear l'octubre de 2017 i hi van participar dotze entitats de manera virtual.

Comissió de Gènere

- Grup Sembrant Cures: el grup motor del Sembrant Cures (vegeu Comissió de Gènere) i la Comissió de Gènere van treballar conjuntament i es van reunir nou vegades.

Punt d'Informació

- Grup #Tornacanviada: hi van participar de manera estable quinze entitats que organitzen la IV Fira d'Entitats de Voluntariat Internacional i, de manera excepcional, la plataforma Stop Mare Mortum, entitat convidada el 2017.

Àrea econòmica

- Grup de Quotes: durant el darrer trimestre del 2017 es van reunir un cop, la direcció, el tresorer i personal d'administració de Lafede.cat per valorar la distribució de les quotes de les organitzacions (veure gestió econòmica).

5.3 Equip tècnic

L'oficina tècnica està estructurada en una Direcció i quatre àrees de treball: comunicació, gestió interna, incidència política i social, i serveis. Durant el 2017 Lafede.cat va gestionar encara un projecte europeu (Devreporter), les activitats del qual s'integren dins les àrees i activitats generals. L'1 de desembre 2017 es va iniciar el projecte europeu Frame, Voice, Report!, fet que va implicar la contractació d'una persona nova.

EQUIP TÈCNIC

	NOM I COGNOMS	TIPUS CONTRACTE	CORREU ELECTRÒNIC
DIRECCIÓ	**DIRECCIÓ**		
	Pepa Martínez	**Indefinit (35 h)**	pmartinez@lafede.cat
PERSONAL TÈCNIC	**ÀREA DE COMUNICACIÓ**		
	Gisela Gonzalo	Incorporació al novembre de 2017 - **Obra i servei (35 h)**	ggonzalo@lafede.cat
	Joana Garcia	Incorporació a l'octubre de 2017 - **Substitució d'excedència (25 h)**	jg-grenzner@lafede.cat
	Anna Palou	En excedència des de l'octubre de 2017 - **Indefinit (25 h)**	apalou@lafede.cat
	Montse Santolino	**Indefinit (35 h)**	msantolino@lafede.cat
	Isabelle Torallas	**Indefinit (35 h)**	itorallas@lafede.cat
	ÀREA DE GESTIÓ INTERNA		
	Marta Rovira	**Indefinit (35 h)**	mrovira@lafede.cat
	ÀREA D'INCIDÈNCIA POLÍTICA I SOCIAL		
	Georgina Casas	**Indefinit (35 h)**	gcasas@lafede.cat
	Dani Gómez-Olivé	**Indefinit (35 h)**	dgomezolive@lafede.cat
	ÀREA DE SERVEIS		
	Marina Perejuan	**Indefinit (35 h)**	mperejuan@lafede.cat
	Arantxa Cardús	En excedència des de abril de 2017 - **Indefinit (20 h)**	acardus@lafede.cat
	Laura Rubio	Incorporació al setembre de 2017 - **Obra i servei (25 h)**	lrubio@lafede.cat

Nou acord laboral

L'any 2017 la comissió paritària, formada per dos membres de la Junta (Patrícia Cantarell i Miguel A. Castro) i dues persones de l'equip tècnic (Daniel Gómez-Olivé i Marina Perejuan) va prorrogar l'acord laboral aprovat l'any 2016, el qual es va redactar en base al Conveni col·lectiu estatal d'acció i intervenció social 2015-2017. Aquest acord laboral preveu un augment dels sous de l'equip tècnic en un 25 % , en un període de tres anys, atès que els salaris estaven congelats des de 2011. L'increment salarial es va calcular en base a l'anàlisi de les escales salarials de les entitats de Junta i de la Coordinadora ONGD d'Espanya. L'any 2016 no es va fer cap modificació dels sous ja que no es varen obtenir els recursos necessaris per fer-ho possible. Tanmateix, des del maig de 2017 sí que va ser possible augmentar el sou de tot l'equip tècnic en un 8,3 % . A més es va poder aplicar l'augment de caràcter retroactiu de l'IPC des del mes de gener del 2017. El compromís de Lafede.cat és obtenir nous recursos per complir amb l'increment salarial els anys 2018 i 2019.

ESCALA SALARIAL APLICADA DURANT EL 2017

	DIRECCIÓ	RESPONSABLE D'ÀREA	PERSONAL TÈCNIC	AUXILIARS
SALARI BRUT ANUAL (35h)	33.912,90 €	28.968,80 €	25.401,32 €	20.468,70 €
SALARI BRUT MENSUAL	2.422,35 €	2.069,20 €	1.814,38 €	1.462,05 €

Personal voluntari i en pràctiques

Lafede.cat ofereix la possibilitat de realitzar pràctiques curriculars a estudiants interessats en drets humans, desenvolupament i pau. Durant el 2017, tres estudiants van col·laborar amb l'àrea d'educació: Joseba Gabilondo i Alba Calderón, estudiants del Grau d'Educació Social de la Universitat Autònoma de Barcelona, van finalitzar les pràctiques, i Débora Giménez les va començar. Michelle Collins, del màster de Ciutadania i Drets Humans de la UB, va col·laborar amb la Comissió de Codi Ètic.

5.4 Comissió de Seguiment del Codi Ètic i de Conducta

Aquesta Comissió té un caràcter especial ja que està formada per una majoria de membres externs a les entitats. Les seves funcions són, en primer lloc, promoure el Codi ètic i de Conducta, i vetllar perquè les organitzacions federades el compleixin; segon, interpretar els eventuals dubtes que puguin sorgir en la seva aplicació i analitzar les eventuals queixes o denúncies sobre el seu incompliment i, finalment, emetre dictamen al respecte.

La Comissió es va reunir 5 vegades, formada per Mercè Claramunt Bielsa, advocada, experta en temes jurídics i gènere, i membre de Dones Juristes; Montserrat Minobis, periodista, experta en comunicació i gènere; Enric Prats Gil, doctor i professor de pedagogia, expert en educació, i Pilar Molina, membre de Cooperacció i representant de les ONG. Durant el segon semestre s'hi incorpora Marcel Cano, com a filòsof expert en ètica aplicada. La vocal de Junta va ser Rita Huybens i la persona tècnica de suport, Pepa Martínez.

Assemblea General Ordinària, 10 de juny

6. Què hem fet

6.1. Enfortiment i cohesió internes: participació, suport, reflexió i comunicació

6.1.1 Espais de participació

- **Assemblea**

Des de 2014, la Junta aprofita les assemblees perquè siguin espais de trobada, coneixement mutu i debat entre les entitats. El nombre d'entitats participants s'ha mantingut estable, tot i que aquests nous formats permeten incrementar la qualitat de la participació.

L'Assemblea general ordinària es va celebrar el 10 de juny. Míriam Acebillo va deixar la Presidència després de quatre anys intensos en què va pilotar la transformació de la Federació, el procés de fusió i el canvi de discurs col·lectiu, i es va renovar la meitat de la Junta. Tono Albareda, de Cooperacció, fins ara vicepresident, va ser escollit nou president, i Xavier Casanovas, actual director de Cristianisme i Justícia, nou vicepresident. Com a nous vocals van sortir escollits Júlia Granell, de Servei Civil Internacional; Tere Palop, de l'Associació Catalana per la Pau; Manel Rebordosa, d'Enginyeria sense Fronteres, i Josep Maria Royo, que va renovar com a vocal.

Es van presentar la memòria i els comptes del 2016, i el moment en què es trobaven alguns dels temes tècnics estratègics. Tono Albareda, a petició del Grup d'Empresa i Drets Humans, va demanar el suport explícit de l'Assemblea per una nova declaració col·lectiva a favor de la creació del Centre d'avaluació dels impactes de les empreses catalanes a l'exterior, per tal de reforçar la posició davant el Govern en les reunions previstes, suport que es va donar de manera majoritària. La vocal de gènere, Josefina Díaz, va anunciar la propera publicació de la Guia d'autodiagnosi

Foto família de l'Assemblea General Ordinària, 10 de juny

d'ètica de la cura #SembrantCures, i va demanar a les entitats que la fessin servir per completar el procés iniciat. Luca Gervasoni, per la seva part, va explicar com el Grup de Refugiades havia canviat el seus objectius i enfocament cap a les migracions en general i va demanar també la implicació de les entitats.

L'Assemblea es va aprofitar per presentar un esborrany de posicionament de la Junta en relació amb el referèndum, que es va debatre per grups. L'acord a què es va arribar, en la línia del suport al Pacte nacional pel referèndum (vegeu l'apartat 6.3.2), és que la Federació es declarés a favor del dret a decidir i del referèndum, però que en cap cas prengués partit pel sí o pel no. Les entitats van demanar cercar un espai al més independent possible dels dos governs en litigi, el català i l'espanyol. Arran les esmenes introduïdes per les entitats es va reelaborar el document que finalment es va fer públic el mes de juliol: «Diàleg, negociació i referèndum. Lafede.cat defensa els drets humans en el seu sentit més ampli i advoca per la gestió del conflicte polític des de la lògica de la negociació i la cultura de pau». Lafede.cat va defensar la convocatòria del referèndum de l'1-O, tal com demanava una àmplia majoria de la ciutadania catalana, i va considerar que el Govern català i el Parlament de Catalunya tenien tota la legitimitat per convocar-lo, ja que és un mecanisme que permet visibilitzar i transformar el conflicte polític existent. D'altra banda, Lafede.cat va denunciar la regressió i retallades de drets en termes de llibertat d'expressió, i la perversió del dret, en tant que entén que s'està judicialitzant la política i polititzant la justícia. La Junta Directiva va demanar a les organitzacions restar atentes i comunicar qualsevol dubte o preocupació per poder ser fidel al sentir de les entitats.

L'entitat Brahma Kumaris va causar baixa i es va aprovar l'absorció de l'antiga Federació Catalana d'ONG per al Desenvolupament-FCONGD per part de Lafede.cat, i la incorporació del filòsof i diplomat en bioètica, Marcel Cano, a la Comissió de Seguiment de Codi Ètic i de Conducta. La FCONGD encara no s'havia fusionat amb Lafede.cat per raons puramente administratives ja que era la beneficiària de les subvencions de la Unió Europea, la qual cosa havia obligat fins en aquest moment a portar una doble comptabilitat.

Junta Directiva

A més del seu lideratge en tots els temes de representació, direcció i administració habituals, el 2017 l'agenda de la Junta va estar marcada per:

1) **Els relleus a la Junta.** Es va produir la sortida per final de mandat de quatre membres de la Junta, entre ells la presidenta Míriam Acebillo. Els relleus de càrrecs de representació com la presidència i les vicepresidències són, des de la crisi econòmica i financera, especialment complicats. L'important rol de representació del sector que exerceix Lafede.cat davant les institucions, xarxes i plataformes, i mitjans de comunicació, exigeix una alta disponibilitat de temps, i aquestes funcions s'exerceixen de forma gratuïta. Davant d'aquesta situació la Junta va posar en marxa dues mesures: d'un costat una reunió interna amb direccions i presidències de les entitats per encarar el relleu en la presidència; de l'altre, l'estudi de l'article 17.7 dels Estatuts que preveu la possibilitat que l'entitat a la qual pertany el president o la presidenta rebi una compensació econòmica.

   Tot i que es va aconseguir el relleu dels quatre membres, no va quedar resolt i caldrà seguir abordant-ho en profunditat el proper any.

2) **Els atemptats de Barcelona i de Cambrils els 17 i 18 d'agost.** Tot i les dificultats pel fet de tractar-se de període de vacances, els membres de Junta que eren a Barcelona van posar en marxa un dispositiu d'urgència que, juntament amb Direcció, va permetre respondre ràpidament a la situació i coordinar la resposta de la societat civil. La Junta ha pogut constatar la capacitat de convocatòria, lideratge i mediació de la Federació en moments de crisi, i de les possibilitats de construir un missatge col·lectiu amb una visió de justícia global.

3) **El procés català.** Durant els últims anys i com a part de la societat civil, la Federació ha estat cridada per formar part de múltiples espais i plataformes. Aquest any la Junta va haver de fer un esforç especial de representació, debat, validació de les decisions i acompanyament a les entitats davant les tensions que el tema generava en diferents àmbits: a l'intern de la Junta, de les entitats i d'aquestes amb les seves contraparts espanyoles (seus o delegacions).

   Com a continuació al compromís amb el Pacte nacional pel dret a decidir durant el 2016, durant el primer semestre de 2017 Lafede.cat va decidir ser promotora del Pacte nacional pel referèndum, juntament amb Òmnium i CIEMEN. La campanya cercava suports per a la realització d'un referèndum pactat i legítim a Catalunya i l'Estat espanyol. Malgrat superar-se les 500.000 adhesions, la campanya no només no va aconseguir el seu objectiu, sinó que fins i tot es va obrir una investigació, per part de la Guàrdia Civil, al seu responsable, Joan Ignasi Elena. El fracàs de la campanya va tenir com a conseqüència la seva dissolució.

   Tanmateix, i en coherència amb les posicions defensades per la Federació, durant el segon trimestre la Junta va valorar la incorporació a la Taula per la Democràcia, juntament amb els sindicats i altres actors de la societat civil, per continuar defensant una sortida dialogada i l'exercici del dret a decidir per part de la ciutadania catalana. Amb motiu del referèndum de l'1 d'octubre la Junta també va haver de valorar la creació de la xarxa-dispositiu d'observadors de drets humans, Somdefensores.

   En diferents moments es van obrir diferents espais de debat (a l'Assemblea, reunions de direccions i presidències), així com de cura i resiliència. Per aquest motiu, a finals d'any, una delegació de la Junta es va desplaçar a Madrid per tal de compartir la situació amb la Junta de la Coordinadora d'Organitzacions de Cooperació per al Desenvolupament (en la qual hi ha presents moltes seus centrals d'entitats federades), i estudiar estratègies per abordar els conflictes sorgits. La reunió va recollir preocupacions comunes, com la crisi de democràcia, la preocupació davant l'aplicació de l'article 155 CE, o la desmesura de les accions judicials contra membres de la societat civil i els consellers del Govern de la Generalitat de Catalunya.

4) **Representació institucional.** Quant al seguiment de les polítiques de cooperació, els temes principals van ser l'aprovació de Pressupos-

tos 2017, el Pla anual de l'ACCD, el relleu a la presidència del Consell de cooperació de la Direcció General i la negociació del Pla director de cooperació i justícia global de l'Ajuntament de Barcelona. En total la Junta va ser present a 31 espais institucionals de les diferents administracions públiques.

5) **Vida interna.** La Junta va esmerçar esforços a identificar les entitats «silencioses» –aquelles de les quals no és té informació regular des de fa anys– i va redactar un protocol d'actuació amb aquestes entitats.

6) **Planificació estratègica.** La Junta va dedicar especial atenció a planificar de cara al 2018-2019. D'una banda, es va decidir continuar amb els quatre eixos estratègics actuals, atès que es constata que necessiten més temps per assolir-se de manera plena, i de l'altra, que és necessari concretar actors, espais, i estructures per a la seva implementació, i fer un esforç per definir indicadors. Per això, a finals d'any es va contractar el servei d'una consultora externa que farà l'acompanyament tècnic.

Àmbit de Pau

El 2017 l'Àmbit de Pau es va reunir tres vegades amb una participació de quatre entitats per reunió. El vocal de Junta ha estat Josep Maria Royo i la persona tècnica de suport, Georgina Casas. El grup d'entitats que hi va participar va debatre i reflexionar sobre la necessitat i pertinença d'un espai de trobada específic per a l'àmbit de pau. Paral·lelament, algunes entitats de l'Àmbit van començar a participar, o bé de forma presencial o bé fent seguiment en línia, als grups de treball de Lafede.cat, sobretot al Grup de Migracions, i al d'Empresa i Drets Humans.

Fruit de la reflexió interna i de la pròpia dinàmica del Grup, l'Àmbit de Pau va decidir mantenir-se com a grup de treball especialitzat i centrar la seva activitat a fer incidència política (ICIP, Subdirecció de Memòria Pau i Drets Humans, ACCD), i a coordinar i liderar la participació de Lafede.cat en el Consell Català de la Pau.

Reunió de Junta Directiva

Els diferents esdeveniments socials i polítics que han tingut lloc a Catalunya durant l'any han fet especialment necessari el discurs de pau i l'Àmbit ha estat clau en els posicionaments de Lafede.cat respecte al «procés català» o els atemptats del 17A.

Incidència en les administracions

Seguint la tendència de 2016, el treball amb l'Institut Català Internacional per la Pau (ICIP) va marcar l'agenda de l'àmbit de pau pel que fa al treball amb les institucions (vegeu el punt 6.3.1.2 ICIP).

Organització d'activitats

A iniciativa de l'Àmbit, Lafede.cat va organitzar la conferència «Estats militaritzats. Actuem des de la justícia global», amb Colin Archer, exsecretari general de l'International Peace Bureau, en el marc del cicle de justícia global (vegeu 6.3.2.1 Campanyes i activitats públiques).

Comissions

Comissió d'Incidència Política

L'objectiu d'aquesta Comissió és fer seguiment de les polítiques públiques en matèria de justícia global, així com definir i consensuar l'agenda pròpia de Lafede.cat en aquests temes. Durant el 2017 la Comissió es va reunir quatre vegades en sessions plenàries, però sobretot va treballar de manera virtual mitjançant la llista de correu electrònic. També va desplegar el seu treball a través dels seus cinc grups de treball temàtics que en total van fer 22 reunions presencials. Hi ha tres grups que van treballar de forma totalment virtual. **La progressiva operativització de la Comissió a través dels grups de treball va animar la participació, que va passar de 46 a 62 entitats (47 de manera presencial i 15 en línia).** Durant els primers mesos del 2017 el vocal de Junta va ser el Josep Maria Royo, però a mitjans d'any la Junta va decidir prescindir d'aquesta vocalia perquè es va veure més operatiu fer incidència política mitjançant grups de treball i nomenar vocals de referència només quan sigui necessari. Així, els vocals del Grup d'Empresa i Drets Humans foren Tono Albareda i Miguel A. Castro i els del Grup de Migracions, Luca Gervasoni i Jose Royo. Els altres dos grups de treball no tenen vocal de referència.

Incidència en les administracions

El 2017 la Comissió va fer incidència sobre l'evolució dels pressupostos de la Generalitat, així com de les línies mestres de les bases i les convocatòries de subvencions de l'Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament (ACCD). També va treballar per elaborar una proposta de millora per a les futures convocatòries de les principals administracions catalanes (ACCD, Ajuntament de Barcelona i Diputació de Barcelona). Per últim va analitzar i consensuar posicions comunes en relació amb el paper de Lafede.cat davant la conjuntura política del país. Mitjançant els grups de treball, va fer incidència per a la creació del Centre d'avaluació de l'acció exterior de les empreses catalanes, per millorar el Pla director de cooperació de Barcelona 2018-2021, així com per aconseguir desbloquejar impagaments o endarreriments de les subvencions.

En relació amb el seguiment dels pressupostos de la Generalitat, es va dur a coordinar una acció conjunta de les entitats federades perquè el pressupost de l'any 2017 preveiés l'augment de 15 milions d'euros previst al Pla director 2015-2018 per aquest any. Mercès a la pressió exercida finalment, es va aconseguir un augment de mig milió més el pressupost, una xifra encara molt llunyana d'allò previst al Pla director i del que el propi Govern s'havia compromès en seu parlamentària (per ampliar informació vegeu el punt 6.3.1.2 Seguiment de polítiques públiques - Generalitat de Catalunya).

Pel que respecta a les bases i a les línies mestres de les diferents convocatòries de l'ACCD, es va estar treballant per aclarir dubtes, esmenar alguns redactats equívocs, evitar algunes restriccions que impossibilitaven que entitats amb pocs recursos hi poguessin accedir, així com assegurar la bona qualitat de les propostes subvencionades (més informació al punt 6.3.1.2 Seguiment de polítiques públiques - Generalitat de Catalunya).

Quant a la proposta de millora de les futures noves convocatòries de les principals administracions catalanes (ACCD, Ajuntament i Diputació de Barcelona), des de la Comissió es va treballar per aconseguir que hi hagi una certa harmonització i simplificació dels formularis de les diferents administracions catalanes, de les eines de presentació de pressupostos, així com de l'existència d'un calendari de convocatòries consensuat per les diferents administracions, amb l'objectiu d'evitar solapaments en els períodes de formulació. En el moment de redactar aquesta memòria encara no s'ha arribat a cap resultat que afecti totes tres administracions, però sí que s'ha aconseguit que enguany l'Ajuntament de Barcelona faci públic el contingut de la convocatòria un mes abans de la seva publicació, per la qual cosa les entitats disposaran de gairebé dos mesos per preparar la informació. Alhora que hi ha el compromís per part de l'Ajuntament de Barcelona de treballar amb la Diputació de Barcelona i l'ACCD per veure fins on és possible harmonitzar les convocatòries.

En relació amb l'anàlisi de la conjuntura política i del paper que hi havia de jugar la Federació, la Comissió es va reunir per valorar i validar les decisions preses. En concret, es van valorar molt positivament els diferents comunicats publicats al llarg dels mesos de setembre i octubre, així com la participació a #SomDefensores i a la Taula per la Democràcia (vegeu 6.3.2.1 Campanyes i activitats públiques).

Pel que fa als grups de treball, cal destacar, en primer lloc, el caràcter especial del **Grup d'Empresa i Drets Humans,** ja que inclou entitats federades, de la Taula Catalana per la Pau i els Drets Humans a Colòmbia, així com el Transnational Institute d'Amsterdam, organització de referència en aquesta temàtica, que facilita la internacionalització de les propostes del Grup.

El 2017 el Grup d'Empresa i Drets Humans va estar treballant per a la materialització del Centre d'estudis i avaluació dels impactes de les empreses catalanes a l'exterior, en l'àmbit dels drets humans, que es va aprovar per unanimitat al Parlament el novembre del 2016. El Grup va presentar la seva proposta de Centre tant al Consell de Cooperació al Desenvolupament de la Generalitat, com a la consultora Business and

Humans Rights, que és qui ha rebut l'encàrrec del Govern per elaborar una estratègia d'empresa i drets humans a escala de Catalunya, que inclou la creació del Centre. La proposta del Grup defensa que el Centre sigui independent i tingui capacitat sancionadora per a les empreses. El text del Grup inclou quins són els principis que l'han de regir, les funcions, l'estructura organitzativa i la sostenibilitat financera. Aquesta proposta ha rebut el suport de nombroses entitats de segon o tercer nivell com són la Coordinadora d'ONG Solidàries de les comarques gironines i l'Alt Maresme –que integra prop de 60 entitats–, Entitats Catalanes d'Acció Social (ECAS) –que aglutina unes 100 entitats–, i la Plataforma Pobresa Zero Justícia Global –que n'aglutina més de 3.000–, així com els dos sindicats majoritaris del país, CCOO i UGT; també per moviments socials com la plataforma Stop Mare Mortum.

A l'inici l'estiu, el Govern va fer la seva proposta de Centre que malauradament s'allunya força de les demandes i expectatives de les entitats socials, ja que no inclou encara nous mecanismes de supervisió pública que vetllin per l'obligat compliment i respecte dels drets humans per part de les empreses catalanes. Per aquest motiu, des del Grup s'ha liderat una resposta, que ha estat consensuada per gairebé tots els membres de la societat civil que estan representats al Consell de Cooperació (entitats socials, sindicats i experts independents), en què es demana al Govern que se superin els marcs de caràcter merament voluntari per a les empreses. Aquesta resposta ha estat presentada a tots els grups polítics amb representació parlamentària. La proposta del Govern ha quedat congelada, a l'espera de la creació d'un nou executiu.

A més, **el Grup va participar a la tercera sessió del Grup de Treball Intergovernamental sobre Empreses Transnacionals del Consell de Drets Humans de les Nacions Unides, que es va dur a terme, de nou, a Ginebra del 23 al 27 d'octubre**. Aquest Grup té l'objectiu d'establir un instrument vinculant per a les empreses transnacionals en matèria de drets humans en l'àmbit internacional. El 7 de novembre el Grup va organitzar una taula rodona al Col·legi de Periodistes per fer un retorn dels resultats obtinguts a Ginebra que va comptar, entre d'altres, amb Richar Sierra, de l'Organització Indígena d'Antioquia de Colòmbia. Aquest acte va servir per evidenciar que, malgrat les dificultats, el pro-

Taula rodona per conèixer els resultats de la 3ª Sessió del Grup de Treball sobre Empreses i Drets Humans del Consell de Drets Humans de Nacions Unides, 7 de novembre

cés per avançar cap a la consecució d'un mecanisme vinculant per a les empreses encara és viu i que caldrà continuar treballant en xarxa en l'àmbit internacional per aconseguir-lo. A mitjans de desembre, el Grup es va mobilitzar amb èxit, de manera coordinada amb la xarxa internacional, per aturar l'intent de la UE de deixar sense pressupost el Grup de Treball de Nacions Unides perquè es pogués tornar a reunir l'any 2018.

De la seva banda, el **Grup de Treball de Persones Refugiades** va passar a dir-se **Grup de Migracions** perquè es va considerar que, des d'una perspectiva de justícia global, és important ampliar la mirada cap a totes les persones que han pres la decisió de migrar, independentment de les causes que les hagin motivat. Aquesta decisió és coherent amb el pla estratègic de Lafede.cat, ja que les migracions és un dels tres eixos temàtics prioritzats dins el pla (juntament amb justícia climàtica i gènere). Abans de fer el canvi de nom, el Tribunal de Justícia de la UE havia acceptat a tràmit el recurs contra l'Acord UE-Turquia que s'havia presentat el 30 de novembre de 2016 i pel qual el Grup va estar treballant l'any anterior. També s'havia integrat a la campanya «#VeniuJa», que tenia per objectiu pressionar el Govern de l'Estat perquè acollís les 17.337 persones amb què s'havia compromès el setembre del 2015. Aquesta campanya ha aconseguit evidenciar l'escàs interès de l'Estat per complir amb els seus compromisos d'acollida, ja que, un cop esgotat el temps, només havia acollit el 12 % de les persones a què s'havia compromès.

El nou Grup de Migracions va definir els seus objectius de treball entre els quals hi ha la construcció d'un relat conjunt perquè, tant des de Lafede.cat com des de les mateixes federades, es mostri el fet migratori com a quelcom positiu i enriquidor per a les societats receptores, alhora que és un dret humà en si mateix. En línia amb aquest pla de treball, durant 2017 es van començar a pensar en organitzar diferents formacions de caire intern en què es parli de la realitat socioantropològica del fet migratori, dels drets que hi estan vinculats, així com a la vinculació del fet migratori amb les relacions internacionals i la justícia global. Aquestes formacions ajudaran les entitats a tenir més coneixements i criteri sobre aquesta temàtica.

A més d'aquests dos grups de treball, durant el 2017 van funcionar tres grups de forma virtual. Un és el del **Pla director de l'Ajuntament de Barcelona 2018-2021**, que va estar treballant per esmenar el text amb propostes de millora de la perspectiva de gènere, de revisió dels objectius estratègics, de possibles noves prioritats geogràfiques, d'assignació de recursos, així com de l'existència de línies de coherència política. El Grup va valorar positivament el procés participatiu, ja que molt bona part de les esmenes proposades finalment van quedar recollides en el text final que s'aprovà en el Ple Municipal del 22 de desembre. Amb l'aprovació del Pla, el Grup es va dissoldre.

Un altre grup de treball que durant el 2017 també va treballar de forma virtual, i que també es va acabar dissolen perquè va complir els seus objectius, és el dels **Impagaments de l'Oficina de Promoció de Pau i Drets Humans.** Durant el 2017 va estar treballant per garantir que les nou entitats federades afectades per aquests impagaments des de l'any 2009 finalment cobressin (per ampliar informació vegeu el punt 6.1.2 Suport a les entitats federades).

El darrer grup de treball virtual és el de **Bloqueig de les Convocatòries.** Aquest Grup es creà l'octubre de 2017, arran de la intervenció de la gestió econòmica de la Generalitat per part de l'Estat a mitjans de setembre. El bloqueig va implicar tretze entitats federades en un còmput global de més de mig milió d'euros, tant per al 2017 com per al 2018, ja que la convocatòria és biennal (per a més informació, vegeu el punt 6.1.2 Suport a les entitats federades).

Comissió d'Educació Transformadora

La Comissió és un espai de trobada i coordinació d'entitats especialitzades en educació crítica i transformadora. Els vocals de la Junta van ser Alba Cuevas, fins a l'assemblea de juny de 2017, quan acabà el seu mandat, i Xavi Casanovas i Manel Rebordosa que li van prendre el relleu en una vocalia compartida. Els nous vocals s'incorporaren a la Comissió d'Educació aportant la seva experiència en el camp universitari, de l'estudi i la recerca. La persona tècnica de referència va ser Georgina Casas.

El nombre d'entitats que participen es va mantenir respecte a l'any anterior amb 37, 15 que participaren de forma presencial i 22 en línia (14 i 21, el 2016). També hi va haver estabilitat respecte al nombre de reunions i a la participació de les entitats: vuit reunions i una mitjana de sis entitats per reunió.

Generació i difusió del concepte d'educació per a la justícia global

Com el 2016, la Comissió va seguir centrant la seva tasca en la **generació i extensió del discurs sobre educació per a la justícia global.** Ho va fer principalment de tres maneres: produint el vídeo «Eduquem per a transformació social»; facilitant o generant espais dels diferents actors educatius per generar discurs en funció del context sociopolític, i recollint el pensament i materials de les entitats (a través del blog i el Centre de Recursos).

El vídeo «Eduquem per a transformació social» es va elaborar durant els darrers mesos de 2016 i els primers de 2017 i el llançament es va fer el 13 de març de 2017. Es va plantejar com una eina que permetés a les entitats federades emmarcar el seu treball educatiu dins el nou paradigma de justícia global. Alhora, dins la campanya «Fentipensant Justícia Global», el vídeo també posa en valor el nou concepte d'educació per a la justícia global, i ho fa a partir de reflexions de diferents persones vinculades al món educatiu: mestres, professorat, educadors socials, i membres d'entitats o professionals del teatre i el clown, entre d'altres. Els reptes i les dificultats de l'educació d'avui es plantegen a l'inici del vídeo, per acabar reivindicant el treball en xarxa i el paper transformador de l'educació, i convidant els i les educadores a ser peces clau en el canvi social.

L'equip de comunicació i d'educació de Lafede.cat van elaborar conjuntament una estratègia de difusió que implicava les organitzacions i persones vinculades al vídeo i la Comissió d'Educació. El resultat va ser tot un èxit, ja que va aconseguir en pocs dies prop de 1.400 visualitzacions. Un cop feta la difusió, però, ens vam adonar que, per un error tècnic, la versió del vídeo que s'havia difós no era la correcta. Com que es tracta d'un vídeo que ha de servir a les entitats per presentar el seu treball edu-

catiu, es va optar per pujar la versió correcta i deixar la versió amb més visualitzacions en una àrea privada del canal de YouTube. La nova versió tenia 190 visualitzacions en finalitzar l'any, per la qual cosa es planteja la possibilitat de fer noves campanyes de difusió durant el 2018, coincidint per exemple, amb el llançament de les versions en castellà i anglès, previstes per al 2018.

El treball de generació de discurs aplicat d'educació transformadora s'ha fet sobretot facilitant espais en els dos moments de crisi més importants del país durant aquest any, per tal que els diferents agents educatius poguessin compartir reflexions sobre les implicacions dels diferents esdeveniments en l'àmbit educatiu.

Així, el 30 d'agost Lafede.cat va acollir una reunió convocada per la Xarxa educativa en suport de les persones refugiades, un espai en el què participen diverses entitats federades i al qual Lafede.cat dona suport. Hi van participar 21 persones. L'objectiu de la trobada era obrir un espai de reflexió i col·laboració entre professorat, educadores i famílies per compartir estratègies per abordar els fets del 17 d'agost de 2017 amb una perspectiva crítica i evitant estereotips o explicacions simplistes. A la reunió van participar nombroses entitats: sindicats, organitzacions federades, associacions de base, etc. Fruit de la reunió es va elaborar el comunicat: «Davant el 17A: no tinguem por d'obrir les aules al pensament crític», que es va publicar el 7 de setembre aprofitant l'inici de curs. El comunicat va aconseguir l'adhesió de 119 persones, 36 d'elles ho van fer en nom d'organitzacions.

Novament, arran dels fets de l'1 d'octubre, Lafede.cat va convocar diverses reunions durant el mateix mes d'octubre amb l'objectiu de construir conjuntament eines i estratègies per abordar el tema als centres educatius. La resposta va ser positiva i les reunions van comptar amb la participació de diversos sindicats, mestres a títol individual i entitats federades. Es va prioritzar la publicació d'un comunicat i es va desestimar la compilació i difusió de recursos educatius. Tot i que es va treballar en un text amb el títol «Arran de l'1 d'octubre: Obrim les escoles al pensament crític» (en la línia del text del 17A), el procés d'elaboració es va allargar i finalment es va considerar innecessari publicar-lo, perquè

el debat ja s'havia abordat amb prou veus i articles que anaven en la mateixa línia.

Blog #Edutransforma i Centre de Recursos per una Educació Transformadora

El nombre de publicacions es va reduir, cinc al 2017 en relació amb les vuit de l'any anterior. Alguns dels articles publicats van ser iniciativa de les mateixes entitats, de manera que tímidament les entitats es van fent seu el blog i s'apoderen. La resposta de les entitats a les peticions d'articles des de Lafede.cat també va ser positiva. La capacitat de producció d'articles, tant de les entitats d'educació com de l'àrea d'incidència de Lafede.cat, és limitada, però sembla necessari mantenir el blog i buscar estratègies que permetin ampliar el nombre d'articles publicats.

Pel que fa al Centre de Recursos per una Educació Transformadora, la feina d'actualització es va mantenir a bon ritme com va passar l'any anterior: es van incorporar 43 nous recursos durant el 2017 (un més que el 2016, la qual cosa representa un salt endavant respecte al 2015). Les entitats continuen elaborant materials que es poden sistematitzar gràcies al treball dels estudiants de pràctiques.

Organització d'activitats

Durant el 2017 es va treballar en la preparació de la **trobada «Canviar l'educació per canviar el món».** Prevista inicialment per a l'abril de 2017, es va haver d'ajornar dues vegades: en el primer cas va respondre a la proximitat d'unes jornades similars per part de l'Ajuntament de Barcelona al maig, cosa que va fer recomanable moure-la a l'octubre, i a l'octubre es va endarrerir per les implicacions de la situació política a Catalunya.

Participació en activitats educatives i representació a institucions i xarxes externes

La participació en xarxes i en activitats de l'àmbit educatiu (tant presencial com virtual) és una prioritat que permet la reflexió i l'intercanvi

d'aprenentatges i d'experiències en clau educativa. Aquesta tasca recau principalment en la persona tècnica i aquest any ha estat compartida amb el nou vocal Manel Rebordosa. Durant el 2017, vam participar en nombroses reunions i jornades de treball.

Seguiment i col·laboració en activitats d'entitats federades

La tècnica d'educació participa habitualment en activitats educatives de les entitats federades. En alguns casos amb l'objectiu de conèixer els projectes i donar suport a les entitats, com és el cas de la participació a l'acte de cloenda del projecte «Ni uniformes ni etiquetes» de la Fundació Akwaba, el 18 de maig.

En d'altres ocasions, les entitats federades organitzen activitats o seminaris de reflexió i generació de discurs i conviden a Lafede.cat, és el cas de la nostra participació al Seminari de seguiment del projecte Competències i EPD d'Edualter: «Estratègies i tècniques didàctiques per a la transformació i la justícia global», que va fer les seves dues primeres sessions el 7 i el 21 de novembre i que continua el 2018.

També vam participar en dues activitats de la Fundació Autònoma Solidaria (FAS). D'una banda, en la comissió de resolució del Premi a Treballs de Fi de Grau sobre desenvolupament sostenible i justícia global, organitzada per la FAS; i de l'altra, en el seminari «El rol de la universitat envers els Objectius de Desenvolupament Sostenible. Construint una universitat crítica i compromesa», en el marc de la International Conference on Sustainable Development Goals: Actors and Implementation. Una de les activitats paral·leles del Seminari era la presentació de la declaració institucional «El compromís de les universitats catalanes amb els Objectius de Desenvolupament Sostenible: cap a una educació transformadora per a un món nou». Manel Rebordosa, vocal d'educació de la Junta, va intervenir a la taula fent èmfasi en la necessària interrelació que s'ha de potenciar entre les entitats socials i les universitats per tal de portar a terme projectes conjunts d'investigació-acció.

Participació en xarxes educatives

Durant el 2017, Lafede.cat va participar activament al grup coordinador del Centre Promotor d'APS, concretament assistint a quatre reunions i valorant alguns dels projectes presentats a la convocatòria de 2017. El 20 de gener també es va participar a les VI Jornades d'intercanvi d'experiències d'Aprenentatge Servei, organitzades pel mateix Centre Promotor de l'APS.

Seguiment i col·laboració amb administracions

Amb l'objectiu de conèixer els canvis en les polítiques educatives i de formar part de processos generats des de les administracions, durant el 2017 Lafede.cat va participar en diverses jornades.

En relació amb l'Ajuntament de Barcelona, Lafede.cat va col·laborar en l'organització de la Trobada «Barcelona educa per la justícia global», concretament va participar en cinc reunions preparatòries i va dinamitzar un dels espais de presentació d'experiències. Aquesta col·laboració respon a la voluntat de l'Ajuntament de treballar més coordinadament amb actors educatius de la societat civil.

D'altres exemples en aquesta línia en els quals Lafede.cat també va participar són:

- El Grup Assessor d'Educació per a la Justícia Global de l'Ajuntament de Barcelona, que té per objectiu donar suport a l'Ajuntament i acompanyar la reflexió que sorgeix en un seminari paral·lel adreçat a les entitats.
- El taller Educació per a la Justícia Global i Aprenentatge Servei, en el marc del procés d'elaboració del Pla director de cooperació per a la justícia global de l'Ajuntament de Barcelona.
- Les dues sessions del Seminari d'educació per a la justícia global de l'Ajuntament de Barcelona adreçat a les entitats. Lafede.cat hi va participar per conèixer el posicionament de les entitats federades i

Taller d'entitats federades amb consultor responsable del Pla Director, 7 de febrer

altres actors educatius en relació amb la construcció del concepte de justícia global.

També va participar el 29 de juny a l'acte de presentació del nou Consell d'Innovació Pedagògica de l'Institut Municipal d'Educació (IMEB), actor clau en la coordinació entre centres educatius i entitats de la ciutat de Barcelona, a través, entre d'altres, del Programa d'activitats educatives (PAE). Fruit de la participació en aquest acte, Lafede.cat es va reunir al novembre amb les responsables del Consell d'Innovació Pedagògica per mirar de trobar sinergies; hi va sorgir la programació d'una trobada amb les entitats de la Comissió d'Educació per al 2018.

Lafede.cat també va participar a les jornades de la Diputació de Barcelona «La contribució del món local a l'educació per al desenvolupament: reptes i experiències» en el marc dels Dies Europeus de la Solidaritat Local.

Resposta a la demanda d'actors educatius

Lafede.cat rep demandes per part d'actors educatius que volen posar-se en contacte amb les entitats federades, és el cas de l'Editorial Teide, que plantejava a les entitats d'educació la col·laboració en els seus nous projectes educatius, concretament en aquells que tracten sobre temàtiques de drets humans i pau. Des de Lafede.cat es va transmetre la demanda a les entitats i es va donar la possibilitat de generar un espai de trobada, que no es va portar a terme perquè la demanda de l'editorial no interessava a les entitats.

Comissió de Gènere

La Comissió de Gènere està formada per tretze entitats (vuit amb participació presencial i cinc en línia) i es va reunir nou vegades durant el 2017. Les persones de Junta i equip tècnic que l'acompanyen van variar: Júlia Granell es va sumar a Josefina Díaz com a vocal de Junta, i Isabelle Torallas va substituir Marina Perejuan com a equip tècnic.

Reunió de la Comissió de Gènere

Durant el 2017, la Comissió va fer seguiment del procés «Sembrant cures per cultivar canvis», que han liderat les consultores iQ, L'Esberla i Ulleres per a Esquerrans. Després dels tallers del 2016 on van participar una vintena d'entitats, el desembre es va crear un grup motor per impulsar un procés participatiu que facilités canvis organitzatius, metodològics i de discurs i pràctica de les entitats federades en clau feminista. Aquest procés es va realitzar durant el 2017 a través d'un primer informe de diagnosi, la realització de cinc tallers de formació-acció individual i col·lectiva, i la producció d'un primer esborrany de Guia d'autodiagnosi.

El primer informe es va fer a partir de les respostes de 72 persones de 26 entitats i confirma de nou la feminització del sector (juntes amb el 43 % d'homes i el 57 % de dones; personal tècnic format pel 39 % d'homes i el 61 % de dones i personal voluntari, pel 44 % d'homes i el 56 % de dones). L'enquesta també mostra que, quant a la presència d'homes i dones als càrrecs de responsabilitat, de mitjana el 38,5 % són homes i el 61,5 % dones, dada que indica que les dones no estan infrarepresentades, però els resultats no permeten mostrar si hi ha algun tipus de bretxa salarial de gènere, o si el sostre de vidre és una problemàtica habitual entre el conjunt de les entitats.

De febrer a juliol es va treballar en l'elaboració de la Guia d'aplicació de l'ètica de la cura i els feminismes, amb una definició del marc teòric i de continguts dels sis eixos. Per donar seguiment, es va crear un grup de treball (grup motor) amb membres de les entitats, de Lafede i les consultores, i també es va definir una estratègia de comunicació interna. Els eixos de la Guia han estat els valors hegemònics a les organitzacions; els conflictes, relacions i emocions; la participació i democràcia; l'organització dels treballs i les tasques; la conciliació, corresponsabilitat i organització dels temps; i la discriminació, l'assetjament laboral i l'assetjament sexual i per raó de sexe.

Els eixos van ser també els temes abordats de forma monogràfica als cinc tallers, que es van dur a terme entre febrer i maig. Disset entitats van assistir als diferents tallers. Es va obrir un microsite específic per acompanyar el procés formatiu. Al final de «Sembrant cures per cultivar canvis» la idea és disposar d'un «estat de la situació» de les diferents desigualtats estructurals de gènere (en el si de les entitats i de Lafede.cat) i haver generat prou coneixement i sensibilitat per la perspectiva i pràctiques feministes i de l'ètica de la cura, com per incentivar els canvis organitzatius.

Els tallers van permetre, però, identificar algunes problemàtiques relacionades amb aspectes estructurals com les tensions per desequilibris en la divisió sexual de les tasques o per la participació i presa de decisions sovint segregada per gènere; amb aspectes simbòlics com els conflictes entre activisme/militància i feina, la invisibilització dels valors i tasques reproductives o la sensació «d'industrialització» de la cooperació i de l'educació (burocratitzades) per la supervivència econòmica de l'entitat, o la precarietat dels llocs de feina; i amb aspectes relacionals com la manca d'espais emocionals i de cura o de resolució de conflictes a totes les estructures, les tensions i desigualtats de lideratges i relacions de poder, o la divisió desigual de la feina en moments de sobresaturació.

En finalitzar, es va fer una reunió el 29 de juny amb les entitats de retorn del primer esborrany de la Guia, que va permetre revisar i incloure millores pel document definitiu. Amb les aportacions de les entitats, el grup motor va decidir la continuïtat del procés, a fi d'iniciar una segona fase pilot de validació de la guia i un acompanyament per a la seva adopció, que permeti «provar» l'eina amb entitats «voluntàries» abans de procedir a la seva difusió. Aquesta revisió s'inicia, però, el 2018. També s'ha previst una tercera fase (al 2018) per la difusió a altres plataformes i entitats pròpies i afins.

Generació de coneixement

La Comissió va donar suport a l'equip tècnic en la cerca i validació de noms de dones per batejar les diferents sales i espais de la Federació.

La Comissió, amb suport de l'equip de comunicació, va elaborar l'article resum del procés «Sembrant Cures. Transformem les entitats en clau feminista per construir justícia global» a la revista Papers, 64, de la Lliga dels Drets dels Pobles.

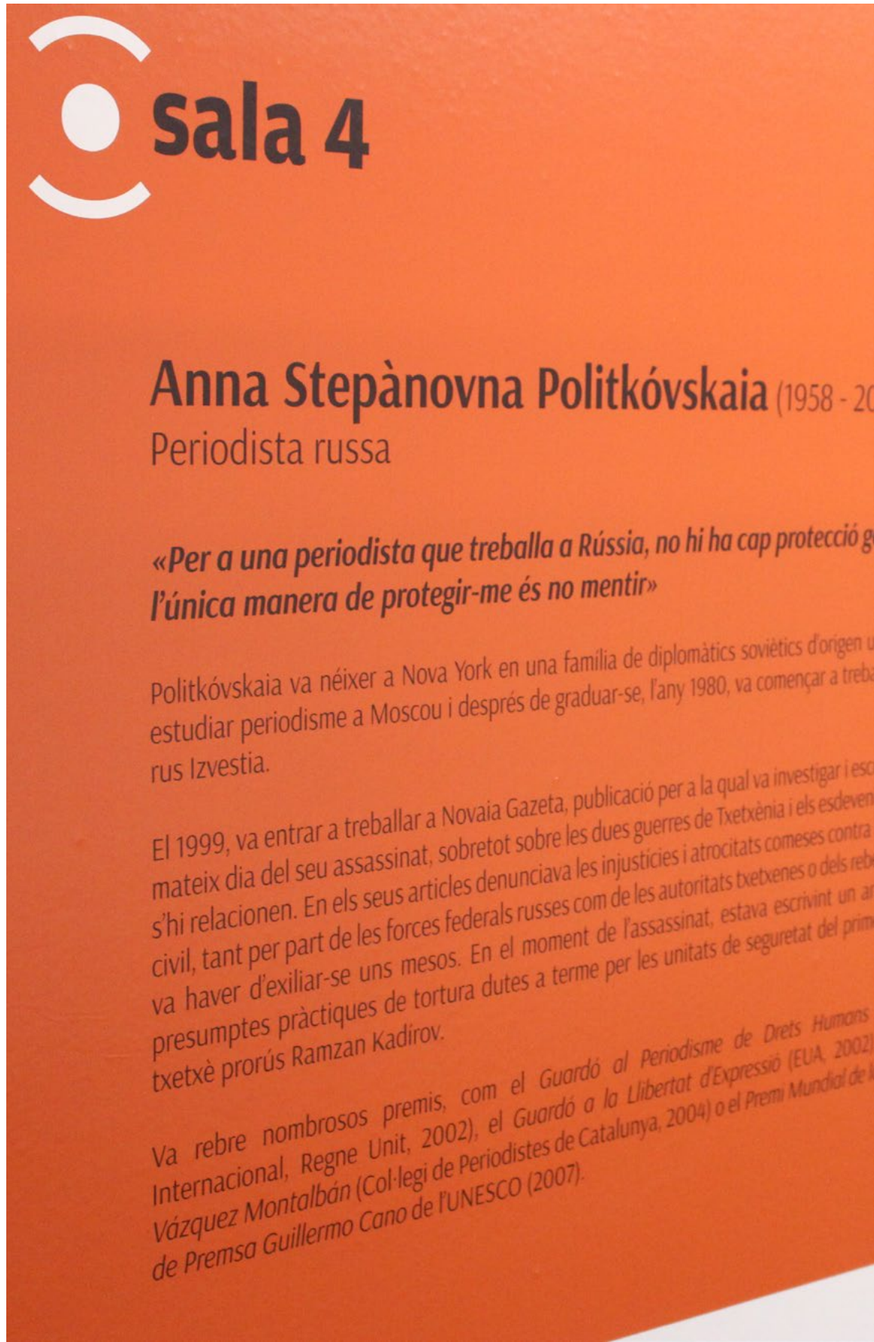

Senyalització de la sala 4 de l'Espai Tàpies

Conversa amb Tcherno Boulama, periodista nigerí expert en migracions, 30 de maig

Incidència social i política

En l'àmbit institucional, Josefina Díaz Petit, vocal de gènere, va participar a les reunions del Consell Nacional de les Dones (plenària, reunió sobre la reforma horària, reunió de la Comissió amb dones migrades). A través del Consell es va fer seguiment del 61è període de sessions de la Comissió de la Condició Jurídica i Social de la Dona que va tenir lloc del 13 al 24 de març a la seu de les Nacions Unides, i es va participar a una jornada de treball sobre els ODS el 26 de maig. També es va fer seguiment de l'elaboració del Projecte de Decret de l'Observatori de la Igualtat de Gènere d'igualtat efectiva de dones i homes.

També es va assistir a la compareixença de l'entitat federada Cooperacció, juntament amb Creación Positiva davant la Comissió de Salut sobre els Drets Sexuals i Reproductius del Parlament de Catalunya. I es va participar als actes institucionals del 8 de març i del 25 de novembre.

Pel que fa a xarxes i plataformes, la Comissió es va sumar als actes de reivindicació del 8 de març. Tant a la vaga de totes (de 12 a 12.30 h), com a la manifestació unitària sota el lema «La revolució imparable de les dones» de Ca la Dona. També es va difondre el manifest del bloc de dones independents per a la diversitat que reivindica el dret a decidir sobre el propi cos.

Amb motiu del 25 de novembre, Dia Internacional per la No Violència contra les dones i les nenes, Lafede.cat s'adhereix al manifest de la xarxa Novembre Feminista, i amb el suport de l'equip de comunicació comparteix les iniciatives de la Federació i les entitats membres per tal de prevenir, abordar i erradicar les violències masclistes.

La Comissió va fer seguiment a les activitats de la Plataforma CEDAW-Sombra-España; Ca La Dona, a la Xarxa de Feminismes i Novembre Feminista.

Comissió de Comunicació

Durant l'any, la Comissió es manté en 26 entitats (dues entitats sol·liciten rebre la informació però no interactuen). S'ha reunit en plenària cinc vegades, amb una assistència mitjana d'onze entitats. La resta fan seguiment de manera virtual. La vocal de Junta és Isabel Martínez i les persones tècniques de referència, Montse Santolino i Isabelle Torallas. El seu objectiu va ser compartir recursos i coneixement, així com mirades i estratègies comunicatives des de les mateixes entitats. L'espai va permetre generar treball col·lectiu entorn de les iniciatives comunicatives de Lafede.cat, la qual cosa ha contribuït a l'apropiació del discurs col·lectiu entorn de la justícia global.

Intercanvi i generació de coneixement

Durant les reunions es van mantenir alguns debats tècnics (sobre la remuneració d'articles d'opinió, sobre l'ús d'eines digitals i treball en equip) i es van compartir els problemes que genera la situació política a les entitats (conflictes interns derivats dels posicionaments i afectacions en la base social), o amb els periodistes (informacions manipulades), així com el rol de la Federació en la resposta a l'atemptat terrorista d'agost o davant el referèndum.

Les entitats van compartir les seves campanyes i van demanar suport per a la difusió a través de la llista de correu i a les reunions presencials. Encara que a ritme lent es va estar treballant col·lectivament en l'elaboració de dues bases de dades (una de mitjans i una altra d'experts/es per oferir als mitjans), i va restar pendent analitzar la Llei de protecció de dades per fer-les públiques una vegada s'acabin.

Es va aprofitar la visita del periodista nigerí expert en migracions Tcherno Hamadou Boulama per fer una reunió interna i intercanviar-hi impressions. Igualment es va aprofitar la publicació de la Guia de la comunicació mobilitzadora «Un nou relat sobre la fam, per poder acabar amb la fam» per presentar-la i debatre sobre el tema. La Guia té com a referent el Vademècum Devreporter i, per tant, està directament relacionada amb la línia de comunicació transformadora de la Federació. Les responsables del Projecte Fam expliquen el projecte, els objectius i que la guia

és un dels resultats. La guia es va fer a través d'un procés participatiu amb organitzacions especialitzades, entre les quals n'hi ha algunes de federades. Durant el procés les entitats van compartir les dificultats que troben per implementar canvis comunicatius, i s'hi van proposar algunes estratègies organitzatives i comunicatives per poder canviar el relat de la fam. Del debat sorgiren algunes possibles accions com a sector.

Organització d'activitats i formacions

Tallers de formació interna

El mes d'abril, 23 entitats van contestar una enquesta sobre necessitats formatives, i els temes més votats van ser l'escriptura digital i l'anàlisi de dades. Les formacions es van fer en format tallers de quatre hores de durada els dies 4 de juliol i 24 d'octubre. El curs d'escriptura digital va incloure tant la part de redacció digital com la de posicionament (a càrrec de les comunicadores de la Fundació Arrels, Sílvia Torralba i Marta Pulgar) i una introducció al periodisme de marca (a càrrec de Maria del Mar Velasco de l'agència Llorente & Cuenca). Els interessos de les participants van girar al voltant de la necessitat de planificar la comunicació i l'estratègia de continguts, i de disposar de temps i recursos per fer-ho; també de compartir aquesta estratègia amb l'equip tècnic i l'equip directiu. Hi van assistir nou persones.

La formació sobre anàlisi de dades, a càrrec d'Enrique Rodríguez, analista de small data va abordar tres temes principals: el nou paradigma de la comunicació (la interacció i els seus límits, i canals de participació), l'ADN de la comunitat (perfils, interessos, reputació social, xarxa) i la conversió de missatges (activitat, continguts, suports, font, lloc de residència). Hi van participar dotze persones. L'avaluació en línia de la sessió va expressar un alt grau de satisfacció en relació amb els continguts de la formació, tot i que alguns comentaris apunten a una excessiva cobertura de temes que van impedir aprofundir. De l'avaluació se'n desprèn la possibilitat de fer una altra sessió, més concretada en alguna eina determinada.

Formació interna en comunicació i anàlisi web

Esmorzars amb periodistes
El 20 d'abril es va fer una reunió amb Rita Marzoa, consellera de la Corporació Catalana de Mitjans (CCMA), i Adrià Bas, periodista de Solidaris de Catalunya Ràdio. Marzoa va explicar breument les dificultats polítiques per treballar als mitjans públics, i el funcionament i la composició de la CCMA per entendre les dinàmiques. Tot i que s'està debatent una nova llei de mitjans públics que podria afectar el model de governança, és difícil generar canvis perquè hi ha molts prejudicis dels mateixos partits, fruit de la seva pròpia endogàmia. Marzoa és la responsable de l'estratègia de l'empresa i una de les seves prioritats és la participació interna i incorporar de manera integral el món digital.

Marzoa i Bas van fer propostes concretes de col·laboració amb la Corporació (reunions de treball amb periodistes, treballar amb tots els programes i no només amb els especialitzats, participar a les tertúlies) i una sèrie de recomanacions a les entitats (aprofitar el digital que a vegades dona més bon resultat que la FM, millorar portaveus, elaborar una guia sobre experts i especialistes en temes).

Incidència als mitjans

Reunió amb la Corporació Catalana de Mitjans
El 22 de maig la vocal de Junta Isabel Martínez i les tècniques de la Comissió es van reunir amb Andreu Martínez per tal de valorar la possibilitat de signar un conveni amb la Federació (la primera reunió havia tingut lloc el febrer 2016). El Conveni havia d'incloure aspectes com la participació de consellers o professionals a actes i jurats, la formació dels periodistes de la Corporació en la línia del «Vademècum per a una informació internacional responsable», l'intercanvi amb periodistes del Sud, facilitats per a la difusió de continguts relacionats amb la justícia global i difusió gratuïta de campanyes col·lectives.

Debat al Col·legi de Periodistes «Periodisme, activisme i causes socials. On són els límits?», 6 de juny

Formació a estudiants de periodisme
Durant el 2017 es va donar continuïtat a la col·laboració amb el màster «La comunicació dels conflictes internacionals i socials» de la Universitat Autònoma de Barcelona iniciada en el marc del projecte europeu de comunicació Devreporter. En concret s'ha coordinat un mòdul per a trenta estudiants sota el títol «Migracions internacionals: Com les expliquen els mitjans de comunicació?» amb la participació de dues reporteres catalanes (Anna Surinyac i Mònica Bernabé), del periodista nigerí expert en migracions Tcherno Hamadou Boulama i de la tècnica de la Federació, Montse Santolino.

Acte públic al Col·legi de Periodistes «Àfrica en moviment: la migració dins i fora del continent. Com l'expliquen els mitjans d'aquí i d'allà?»
En el marc de la seva col·laboració estable amb la Comissió de Periodisme Solidari del Col·legi de Periodistes de Catalunya que durant el 2017 va organitzar el cicle de debats «Àfrica, tan a prop i tan desconeguda», la Federació va facilitar la participació de Tcherno Hamadou Boulama, periodista nigerí, a un acte obert el dimarts 30 de maig al qual van assistir 45 persones. També hi van participar Agyedho Adwok Nyaba, periodista i activista de Sudan del Sud, experta en Estudis de Pau, Conflictes i Desenvolupament (intervenció gravada); Oriol Puig, periodista especialitzat en migracions, i Agus Morales, periodista i director de la revista 5W. L'acte va ser moderat per la periodista, doctora en Comunicació i Gènere, i membre del Grup de Treball de Periodisme Solidari, Marta Orsini.

Debat al Col·legi de Periodistes «Periodisme, activisme i causes socials. On són els límits?»
La Federació, juntament amb ECAS i amb la col·laboració del Col·legi de Periodistes de Catalunya, va organitzar el 6 de juny una taula rodona sota el nom «Periodisme, activisme i causes socials. On són els límits?». L'objectiu era debatre sobre el paper de les ONG com a fonts d'informació i la posició dels periodistes respecte a temes sensibles de l'àmbit social i la cooperació. Hi van participar Laura

Lanuza, responsable de comunicació de Proactiva Open Arms; els periodistes Jesús Rodríguez, de La Directa; Adrià Bas, de Catalunya Ràdio, i Agnès Feliu, d'ECAS. La moderació va ser a càrrec de Montse Santolino, de Lafede.cat. Hi van assistir 85 persones i la web de la Federació i Media.cat van publicar articles resum del debat.

6.1.2 Suport a les entitats federades

- **Gestió de la seu de Lafede i Erasme de Janer**

Un dels serveis principals de Lafede.cat és la gestió d'espais i sales. El 2017 va augmentar molt la demanda d'espais per a reunions. Es van realitzar **361 activitats internes** (reunions de treball, formacions, etc.) que van reunir **3.110 persones.** Moltes entitats federades van integrar l'ús de l'espai de Lafede.cat i els seus serveis dins la dinàmica dels seus plans de treball.

A l'Espai Tàpies, 37 entitats federades (5 més que el 2016), 20 plataformes vinculades a la Federació o a les entitats federades, 18 entitats no federades i 4 administracions públiques van realitzar un total de **643 activitats externes**. En total, es va convocar un total de 9.090 persones, de les quals 4.700 van ser convocades per les entitats federades.

La seu de Lafede.cat va ser utilitzada de manera intensiva per algunes de les plataformes de què la Federació forma part com ara Stop Maremortum (1.026 persones), No al TTIP (110 persones), Casa Nostra, Casa Vostra (225 persones), Pobresa Zero-Justícia Global (183 persones), Plataforma Hondures Berta Vive (65 persones), el Pacte nacional pel referèndum (50 persones), Desmilitaritzem l'Educació (70 persones), Som Defensores (145 persones), Taula per Colòmbia (231 persones) i la Taula per la Democràcia (110 persones). La Federació també va acollir algunes plataformes que treballen per/amb països en crisi com ara Tadamón (133), Taula per Mèxic (279) i el Tribunal Permanent dels Pobles (TPP) de persones migrants i refugiades (175). També van realitzar activitats altres plataformes o

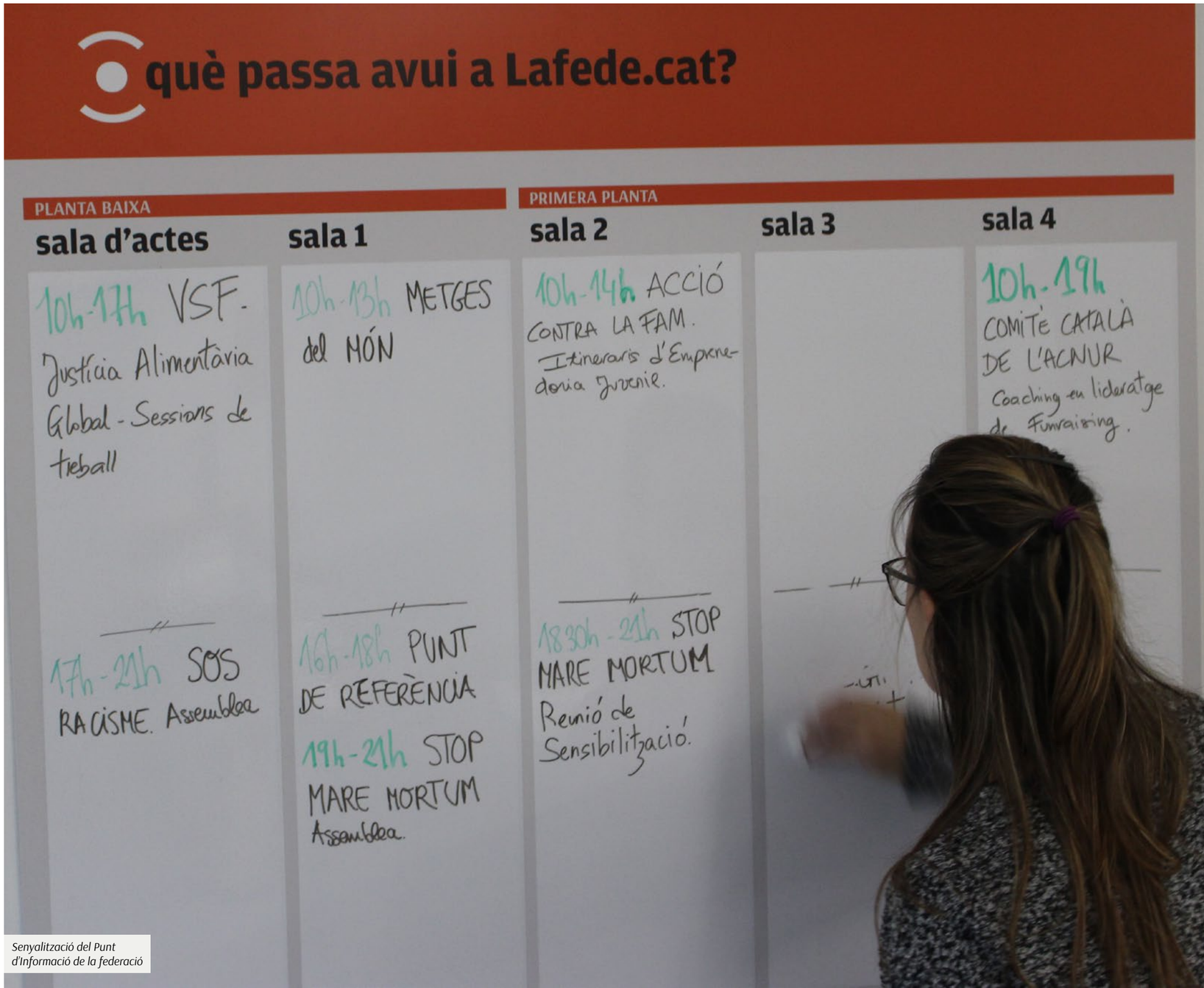

Senyalització del Punt d'Informació de la federació

IV Fira de Voluntariat Internacional #TornaCanviada, 24 de gener

entitats amigues com la UCFR, la Coordinadora Obrim Fronteres, el col·lectiu En peu de Pau, el Consell Nacional de la Joventut de Catalunya o l'Observatori del Tercer Sector.

Lafede.cat va acollir un total de quatre exposicions d'entitats, dues d'entitats federades. De gener al febrer: FISC va exposar «Desigualtat i paradisos fiscals»; de març a l'abril, l'entitat International Action for Peace (IAP), «L'acompanyant internacional a Colòmbia»; del maig a juny, l'entitat Caldes Solidària i el projecte de cooperació del Centre de Cooperació per al Desenvolupament (CCD-UPC) van mostrar «Els altres refugiats. El dia a dia dels refugiats sirians als camps de Jordània i Líban» i del novembre al desembre, SETEM Catalunya va exposar «Tocant el cel: dones d'Àfrica», dels Camps de Solidaritat al Camerun (2016) i Ghana (2017).

Després d'11 anys a la seu del carrer Tàpies i tenint en compte el creixement constant d'activitats, durant el 2017 Lafede.cat va millorar els equips audiovisuals i la senyalització dels espais, en línia amb la imatge corporativa i els objectius estratègics, i per tal que totes les persones identifiquin ràpidament les sales. Com una expressió més del compromís de la Federació amb la perspectiva de gènere i l'ètica de la cura, totes les sales d'espai públic s'han batejat amb noms de dones activistes o defensores dels drets humans i la pau. En relació amb les millores, es va renovar la il·luminació del primer pis per fer-la més saludable i reduir el consum energètic. També es van renovar els serveis audiovisuals (la microfonia i la pantalla de projecció) de la sala d'actes, la més visitada per la ciutadania. Igualment es va millorar el projector de la sala 1, on també se celebren molts actes públics de petit format, i es va incorporar una nova pantalla de projecció a la sala 4, l'espai de les formacions.

Durant el 2017 es va fer inventari del mobiliari existent i es va treballar en una proposta de renovació, del que estava més deteriorat, i adquisició de nou. La Federació va aconseguir gratis 4 equips de material informàtic gràcies al projecte REUTILITZA del CCD- UPC, que es van destinar a la cessió de sales i personal de pràctiques. A més es van efectuar revisions contínues dels serveis wifi amb l'adquisició

de la connexió a fibra òptica; i revisions informàtiques al servidor de dades i equips del personal tècnic.

Quant a **l'Espai d'Entitats Erasme de Janer** (local cedit des de 2015 per l'Ajuntament de Barcelona per acollir petites entitats amb dificultats per pagar lloguer), el 2017 es va aprovar la baixa de l'entitat Centre de Treball i Documentació (CTD) arran la seva dissolució. Les entitats que el van ocupar durant 2017 van ser l'Assemblea de Cooperació per la Pau, Alternativa Intercanvi Pobles Indígenes, Associació d'Educadors en Drets Humans (AHEAD), Brigades Internacionals de Pau de Catalunya (PBI), Centre d'Estudis Africans i Interculturals, Centre Delàs, Farmacèutics Mundi, Fundació Privada Comparte, Metges del Món, Servei d'Informació de l'Objecció Fiscal, i Suds Solidaritat i Cooperació.

L'equip tècnic de la Federació va donar suport al grup de treball que es va crear per al manteniment que també es coordina amb l'Ajuntament de Barcelona. Altrament es va desvincular de la gestió de l'espai, fet que comporta que les entitats s'autogestionin més i es distribueixin tasques compartides, així com també amb la Federació de Famílies Monoparentals per a les qüestions de l'espai comú i gestió de proveïdors del manteniment. A l'espai d'entitats es van realitzar tres reunions de coordinació entre les entitats que l'ocupen. Les entitats van preparar un vídeo de presentació col·lectiu i van començar la primera fase del disseny d'un mural. Durant el 2017 es van fer dues trobades festives coincidint amb les vacances d'estiu i Nadal.

Per primer any les quotes que paguen de les entitats per l'ús de l'espai van permetre l'autogestió completa de les despeses. Lafede.cat només es va ocupar de la gestió administrativa (cobrament de quotes i pagament als proveïdors).

- **Suport institucional a les entitats: gestió d'impagaments i subvencions**

El juny de 2015 es va crear el **Grup de Treball d'Impagaments** davant l'inici del procediment de nul·litat dels convenis de l'any 2009

Dinar amb les entitats federades d'Erasme de Janer, 28 de juliol

IV Fira de Voluntariat Internacional #TornaCanviada, 24 de gener

de l'antiga Oficina de Promoció de Pau i Drets Humans, que podria haver suposat l'impagament del 50 % de subvencions de projectes executats i justificats per nou entitats federades. Des d'aleshores Lafede.cat ha estat treballant per aconseguir que aquestes entitats cobressin allò que els pertocava. L'any 2015 se'ls va oferir suport legal, el 2016 es va aconseguir desbloquejar la situació amb converses amb el Govern i el 2017, després de la corresponent revisió individual dels expedients, es va aconseguir que les entitats cobressin els imports pendents.

D'altra banda, a l'octubre del 2017 es va crear el grup de treball de **Desbloqueig de les Convocatòries** davant la impossibilitat que el Departament de Treball, Afers Socials i Famílies pogués resoldre les convocatòries a causa de la intervenció de les finances de la Generalitat. El bloqueig afectava tretze entitats federades per un import total de més de mig milió d'euros, tant per al 2017 com per al 2018 (es tracta d'una convocatòria biennal). En aquest cas, des de Lafede.cat es va treballar juntament amb la Xarxa d'Associacionisme de Catalunya amb qui es va fer incidència tant a l'Administració catalana com a l'espanyola per resoldre aquesta situació. Aquestes accions varen donar els seus fruits quan el Govern central es va acabar comprometent a alliberar el pagament de les subvencions al tercer sector català, tot i que a inicis del 2018 les entitats encara no han cobrat.

- **Signatura d'un Conveni amb Xarxa Nacional d'Albergs Socials de Catalunya (XANASCAT)** el mes de maig perquè les entitats federades puguin accedir als albergs a preus molt més assequibles.

- **Punt d'Informació- Consultes internes**

  Durant el 2017, es va atendre un total de 810 consultes internes o realitzades per entitats federades, el 68 % del total, sobre les qüestions següents: tipus de serveis de Lafede.cat (cessió de sales i material), espais de participació i projectes, activitats, posicionaments i recursos per desenvolupar activitats relacionades amb l'educació per la justícia global.

Reunió interna d'entitats federades, 11 d'octubre

- **IV Fira de voluntariat internacional Fes una volta i #Tornacanviada**

Per quart any consecutiu es va celebrar la Fira #Tornacanviada que té lloc el 24 de gener a la seu de Lafede.cat. Hi van participar setze organitzacions, quinze entitats federades que van presentar propostes de viatges solidaris, camps de solidaritat i acompanyament a projectes de cooperació, i la Plataforma Stop Mare Mortum, que es va convidar perquè expliqués la seva proposta d'activisme per sensibilitzar sobre les causes de la «crisi» de les persones refugiades.

Aquest any l'assistència es va multiplicar: 320 persones van visitar la fira, 200 més que l'any anterior (120). La valoració de les entitats federades i del públic assistent va ser molt positiva, sobretot pel suport comunicatiu de Lafede.cat i logística. A finals de novembre de 2017, el grup es va reunir per endegar la IV edició, prevista per al gener de 2018. Es va valorar la possibilitat de treure la fira al carrer, tenint en compte les limitacions del local de la Federació, però mantenint-la a algun espai proper.

- **Formació: Beques del Centre de Recursos Internacional per la Pau de Barcelona (CRIPB)**

Lafede.cat, de manera coordinada amb el Centre de Recursos Internacional per la Pau de Barcelona (CRIPB), va gestionar beques de formació per a les entitats federades, des del mes de gener fins al juliol. Es va fer la difusió de sis cursos sobre acció humanitària i migracions al web de l'Intercom i es va donar una beca a Oxfam Intermón. La col·laboració va finalitzar el mes d'agost per cessament de les activitats del CRIPB.

- **Serveis de premsa i difusió**

L'Àrea de Comunicació assessora les entitats en diferents qüestions relacionades amb la comunicació (crisis comunicatives, periodistes especialitzats) i dona suport en la difusió de notes de premsa o gestió d'entrevistes quan hi ha convidats del Sud. El 2017 es va donar

suport a tres entitats (Novact, Entrepobles, Educo) i a dues campanyes (projecte Castor, Tribunal Permanent dels Pobles).

6.1.3 Reflexió i comunicació

- **Comissió de Seguiment del Codi Ètic i de Conducta (CEiC)**

Després d'un període de molt poca activitat, la Comissió de Codi ètic es va reunir cinc vegades durant el 2017 (8/05, 10/07, 19/09, 21/11, i 19/12), i va establir un mínim pla de treball, tal com s'havia proposat. Rita Huybens, com a vicepresidenta, va assumir-ne la coordinació. La Comissió va ser integrada durant el primer semestre per cinc membres, i a partir del segon semestre es va veure reforçada amb la incorporació de Marcel Cano, professor de bioètica de la UB i expert en filosofia, escollit per unanimitat a l'Assemblea general ordinària del 10 de juny.

Durant el 2017 els membres de la Comissió van estar estudiant la petició de compensació econòmica a l'entitat de la presidència, recollida a l'article 17 dels Estatuts i al 12 del Reglament intern. A causa dels dubtes que generava la qüestió, es va demanar un assessorament legal al Col·lectiu Ronda el mes de setembre. El tema es va derivar finalment a la Junta, amb un dictamen favorable.

També es van analitzar tres temes a demanda d'una entitat i de dues comissions per saber si s'ajustaven al Codi ètic. L'entitat sol·licitava l'anàlisi de la Directiva Trump que obliga a entitats que vulguin rebre finançament d'USAID a declarar-se en contra de l'avortament. La Comissió va demanar a l'estudiant en pràctiques del Màster de ciutadania i drets humans de la UB, Michelle Collins, l'elaboració d'un informe i recomanacions per les federades sobre la directiva, i va concloure que afectava principalment a entitats amb seu als EUA. La Comissió de Comunicació va demanar l'estudi del «Vademècum per a una informació internacional», amb un resultat positiu, i la Comissió de Gènere va sol·licitar la revisió de la Guia «Sembrant cures per cultivar canvis», revisió que es va decidir posposar fins a final de 2018 tenint en compte la recalendarització del procés.

Al llarg del 2017 la Comissió va estudiar els expedients de sol·licitud d'ingrés de cinc entitats, a qui també va entrevistar, amb el resultat de quatre dictàmens favorables i un de desfavorable. També va acceptar i resoldre la baixa voluntària de Brahma Kumaris el mes de juny.

- **Reunions i trobades internes**

El context polític i la celebració del referèndum va exigir posicionaments públics de la Federació i van provocar tensions de tot tipus a les entitats raó per la qual durant el 2017 es va fer un esforç de diàleg intern. La posició davant el referèndum va ser debatuda a l'Assemblea general ordinària del 10 de juny (veure 6.1.1). Amb posterioritat al referèndum, l'11 d'octubre, i després de tots els esdeveniments (repressió i aturada de país) la Junta va convocar una reunió de presidències i direccions per fer una valoració conjunta sobre el treball que s'havia fet des de la Federació en relació amb el procés, alhora que per decidir cap a on caldria orientar-se. En aquesta reunió, en què hi van participar 26 entitats, es va validar el treball fet fins aleshores i es va animar a continuar en la mateixa línia de garantia i protecció dels drets humans de la ciutadania, així com de denúncia de qualsevol violació de drets humans. Les entitats demanen fomentar el diàleg i el debat sincer entre diferents actors a l'intern de Catalunya per evitar aprofundir la fractura social, així com obrir espais de diàleg a escala estatal per tal de teixir ponts i possibles complicitats per a la resolució del conflicte, amb la resta coordinadores autonòmiques i federacions de la CONGDE i també amb altres actors, la qual cosa es va acabar materialitzant en una reunió amb la CONGDE a Madrid el 29 de novembre.

- **Comunicació interna: breus interns**

El butlletí setmanal de comunicació amb les entitats federades va arribar el 2017 el número 53, que es remet a 440 adreces electròniques, tres més que el 2016. L'índex d'obertura ha baixat lleugerament respecte al 2016, ja que ha passat del 33 % al 26,6 % .

Els dos butlletins que més interès han suscitat han estat el del 17 de gener, que anunciava la IV Fira d'Entitats de Voluntariat Internacional #TornaCanviada2017, i el del 19 de setembre, en què s'anunciava la posada en marxa de la campanya «#SomDefensores». Pel que fa als continguts específics, les informacions més llegides han estat la carta de comiat de la presidenta de la Junta directiva, Míriam Acebillo Baqué; el calendari de convocatòries de finançament anual de Xarxanet, i l'oferta de lloguer d'un espai a Entrepobles.

6.2 Gestió de projectes europeus

6.2.1 Gestió del Projecte Frame, Voice, Report!-FVR

La Federació es va presentar a una nova convocatòria europea amb les plataformes de sis països més i amb el projecte Frame, Voice, Report, hereu d'altres tres projectes previs de comunicació i educació per al desenvolupament. A principis de març, el projecte va ser acceptat i es va entrar en la fase de verificació de l'elegibilitat de les organitzacions membres del consorci, durant el qual es van haver de respondre a diferents qüestions relacionades amb la nova identitat de La fede.cat ja que el projecte anterior s'havia demanat com a Federació d'ONG per al Desenvolupament. Finalment la Comissió Europea aprovava el projecte a principis de juny i concedia 7 milions d'euros (el 90 % del pressupost total del projecte) al consorci d'entitats de què la Federació forma part, fons que es completarien amb l'aportació de les organitzacions i de les institucions cofinançadores com l'ACCD i l'Ajuntament de Barcelona. El pressupost global arriba així a 7.777.777 euros, per una durada de 36 mesos.

Després de l'aprovació es va convocar una reunió a Amsterdam els dies 26 i 27 de juny, per preparar la signatura del conveni amb la Comissió Europea, tasca que sobretot recau en l'organització danesa líder del

projecte. El Conveni no es va tancar fins al mes d'octubre i l'inici oficial del projecte es va endarrerir fins a l'1 de desembre, pràcticament 6 mesos després del previst. El retard va generar dificultats d'àmbit intern pel que fa a la gestió dels pressupostos i de les funcions assignades a part de l'equip tècnic, i l'endarreriment de la convocatòria de la III Beca Devreporter. El 15 de novembre es va incorporar Gisela Gonzalo com a tècnica del projecte per acompanyar Isabelle Torallas (coordinació) i Marta Rovira (administració), i el projecte va començar oficialment l'1 de desembre.

El projecte FVR permetrà convocar dues noves edicions de la Beca Devreporter, que es converteix en l'element central del projecte. Les principals novetats d'aquestes noves edicions són que es multipliquen per quatre els fons disponibles per becar treballs periodístics; que hi poden accedir entitats no federades; i que la concessió de la Beca suposarà la participació en un procés d'intercanvi i formació entre els equips becats (comunicadores de les entitats i periodistes) per tal d'enfortir la Xarxa de Professionals Devreporter iniciada amb el projecte anterior (2013-2016). Els temes prioritzats per a les convocatòries 2018 i 2019 seran els d'interès estratègic per la Federació (migracions, gènere i justícia ambiental), i els projectes hauran d'anar en la línia de les recomanacions del «Vademècum per a una informació internacional responsable», fruit de l'anterior projecte europeu, i comptar amb acords de publicació amb diferents mitjans catalans, estatals i internacionals.

6.2.2 Altres activitats associades

La gestió de dos projectes europeus entre els anys 2013 i 2016 i les bones valoracions obtingudes han convertit la Federació en un referent per a altres organitzacions que demanen subvencions europees. La Federació va ser convidada en dues ocasions (maig i novembre) per presentar la seva experiència europea al curs «Projectes europeus per a les ONG: programes i participació», organitzat pel CIEMEN i la consultora MAC Partners.

Fruit dels projectes europeus realitzats en els anys anteriors amb plataformes europees, Lafede.cat va canalitzar i contribuir a la participació d'una entitat federada (SOS Racisme) en el Projecte DISCORSI, un projecte interregional que posa el focus en la qualitat dels serveis que rep la població migrant a Piemont, Auvergne-RhôneAlpes i Catalunya en els àmbits d'habitatge, salut i competències.

6.3 Incidència política i social

6.3.1 Incidència política

Lafede.cat fa incidència política mitjançant la presència dels seus representats en diferents espais consultius institucionals i en reunions amb els responsables de diferents organismes oficials i dels diferents grups parlamentaris.

Els principals temes d'incidència a la Generalitat van ser la reclamació per assolir els imports pressupostaris que preveu el Pla director 2015-2018 per a l'ACCD i la creació del centre d'avaluació de l'acció exterior de les empreses catalanes a fi que respectin els drets humans, així com el reforç de la sensibilització de la ciutadania i els mitjans de comunicació en temes de pau per esdevenir-ne referent. A l'Ajuntament de Barcelona el tema estrella va ser l'elaboració i aprovació del nou Pla director 2018-2021. I en tots dos casos es va treballar en l'harmonització i simplificació de les diferents convocatòries que es duen a terme per reduir el treball burocràtic.

6.3.1.1 Interlocució en espais de representació institucional

Lafede.cat va ser present a quinze espais consultius de l'Administració (un més que el 2016), sovint amb més d'una cadira. Durant el 2017, onze persones de Junta i equip tècnic van representar Lafede.cat en 31 reunions amb l'Administració (set espais consultius i vuit reunions bilaterals amb la Generalitat de Catalunya; vuit espais consultius i sis reunions bilaterals amb l'Ajuntament de Barcelona, i dues reunions bilaterals amb la Diputació de Barcelona), que han suposat més de 93 hores.

Generalitat de Catalunya

Consell d'Administració de l'ACCD

El Consell d'Administració de l'ACCD és l'òrgan de direcció i control de l'ACCD. La Junta ha debatut molt sobre la conveniència de ser-hi, atès que aquest espai és el responsable de l'aprovació de la gestió de l'Agència, però es considera que no hi ha accés a dades, ni amb la freqüència ni amb el temps que caldria per prendre decisions responsables. Tanmateix, es valora que ara per ara és l'únic espai per accedir a informació econòmica de l'ACCD.

Es va reunir tres vegades durant el 2017, el 15 de març, 27 d'abril i 25 d'octubre. A la primera reunió es va donar la benvinguda a les noves vocalies, una de les quals l'ocupa el president de Lafede.cat, Tono Albareda, en representació del Consell de Cooperació. S'abordaren les línies de les noves convocatòries (projectes, programes i l'oberta), i la modificació i implementació de l'organigrama i la relació de llocs de treball de l'ACCD, així com del Conveni Col·lectiu de l'ACCD. A la següent, l'ACCD va fer rendició de comptes de l'exercici 2016, es van exposar les modificacions i ampliacions pressupostàries, i es va aprovar la memòria de l'ACCD del 2016. A la reunió del 26 d'octubre es va donar la benvinguda a Carme Gual, directora de l'ACCD, com a secretària del Consell, i es van aprovar l'auditoria de comptes del 2016, les línies mestres de diverses convocatòries, així com el Pla de viabilitat de l'ACDD 2017-2018.

Consell de Cooperació al Desenvolupament

Lafede.cat va participar a les dues reunions que es van dur a terme durant el 2017, el 30 de març i el 30 de juny. De la primera reunió és rellevant destacar la presentació del Pla Anual 2017, les bases i les línies mestres de les diferents convocatòries de l'ACCD, així com la incorporació de Lluís Puigdemont, representant de la Coordinadora ONG solidàries de comarques gironines i Alt Maresme, com a nou president del Consell. En

Participació al Consell d'Administració de l'ACCD, 27 d'abril

Reunió de la Junta directiva amb el conseller Raül Romeva, 12 de gener

Participació al Consell Municipal de Cooperació Internacional al Desenvolupament (Aj. De Barcelona), 23 novembre

aquesta reunió Lafede.cat va exposar la preocupació per l'incompliment del compromís pressupostari per al 2017, l'arbitrarietat en la inclusió dels països escollits en les diferents convocatòries, el manteniment de les beques com a instrument de l'AOD, així com la manca d'alineament amb els objectius del Pla director per part dels projectes promoguts per la resta dels departaments a l'exterior. També va defensar quins creu que han de ser els principis rectors, així com les funcions i l'estructura organitzativa del futur centre d'estudis i avaluació dels impactes de les empreses catalanes a l'exterior. La intervenció es va fer a demanda pròpia, atès que era la primera reunió del Consell després que la creació del centre s'aprovés al Parlament. A la segona reunió, el principal tema de debat va ser la presentació per part del Govern de la seva proposta d'estratègia nacional d'empresa i drets humans, que inclou la creació d'un centre d'estudi i avaluació sobre l'empresa i els DH força diferent a la proposta que es va presentar al mes de març per part de Lafede.cat.

Dins el Consell de Cooperació, Lafede.cat també participa al seu **Grup de Treball de Sensibilització a les Empreses** que durant el 2017 es va reunir tres vegades, els dies 7 de febrer, 24 de maig i 20 de juny. En aquestes reunions es van debatre els continguts del codi ètic per a les empreses en matèria de DH elaborat pel Departament de Dret Públic de la Universitat Rovira i Virgili, així com les línies generals de l'estratègia d'empresa i DH redactada per la consultora Business & Human Rights. En aquestes reunions, Lafede.cat sempre va defensar que és necessari crear nous mecanismes que garanteixin i obliguin les empreses a respectar els DH i, en conseqüència, a superar els marcs merament voluntaris (vegeu el punt 6.3.1.2 Seguiment de polítiques públiques - Generalitat de Catalunya).

Durant el 2017 no es va fer cap reunió del **Comitè Català d'Ajuda Humanitària i d'Emergència** (CCAHE), fet que reforça els dubtes que té la Junta sobre la seva funcionalitat, ja que no actua com a espai de coordinació entre entitats, ni compta amb dotació financera suficient per respondre davant les emergències actuals.

Consell Català de Foment de la Pau

El 2017, el Consell Català de Foment de la Pau (CCFP) es va reunir dues vegades, el 7 de març i el 14 de juny i va comptar amb la participació de 3 membres de la Junta, el president, un dels vicepresidents i un vocal.

El CCFP és un espai de coordinació entre l'Administració, els ens i les entitats que treballen pel foment de la pau. L'intercanvi d'informacions respecte a les activitats i accions de promoció de la pau que tenen lloc a Catalunya, és una de les seves funcions. Els temes abordats aquest 2017 van des de les violències urbanes, al procés de pau al País Basc fins al seguiment de la Moció 55/XI sobre la desmilitarització de Catalunya, incloent-hi dins d'aquest tema les reclamacions de la campanya «Desmilitaritzem l'Educació» (vegeu 6.3.2.2 Participació a xarxes i plataformes) per evitar la presencia de l'exèrcit al Saló de l'Ensenyament. Lafede.cat, com a membre de la campanya «Desmilitaritzem l'Educació», s'ha sumat a les seves demandes, i també ha reclamat a la Subdirecció de Memòria Pau i Drets Humans l'esborrany de Pla de treball amb el qual es van comprometre a la reunió que van mantenir amb Lafede.cat el 3 de maig de 2016.

El CCFP no es reuneix des del juny de 2017 a causa de la conjuntura política, per la qual cosa algunes de les demandes de les entitats de pau resten a l'espera d'una resposta.

Consell Assessor de l'Estructura de Drets Humans de Catalunya (EDHC)

L'Estructura de Drets Humans de Catalunya es va crear el 23 de maig de 2017 com un òrgan paritari integrat pel Síndic de Greuges i l'Institut de Drets Humans de Catalunya. Les EDH són organismes independents promoguts per l'ONU per fer seguiment de les polítiques públiques que puguin suposar una vulneració de drets humans. En el cas català, el seu primer encàrrec és l'elaboració d'un pla nacional de drets humans que inclogui un diagnòstic de la situació a Catalunya, així com objectius, mesures i indicadors de millora, d'acord amb els paràmetres que recomana el Consell de Drets Humans de l'ONU. Amb aquest objectiu es va crear el Consell Assessor de l'EDHC, per garantir que es realitza de manera oberta i participada. El Consell Assessor es reuneix per primera vegada el 17 de novembre i està integrat per onze entitats, entre les quals hi ha Lafede.cat, juntament amb altres federades com són Amnistia Internacional, l'Associació per a les Nacions Unides, la Comissió Catalana d'Ajuda als Refugiats i Unicef Comitè Catalunya i nou persones expertes. Es reunirà trimestralment a partir del març del 2018.

Ajuntament de Barcelona

Consell Municipal de Cooperació Internacional al Desenvolupament

La Junta no sempre el veu operatiu atès que la seva grandària fa que perdi el sentit de debat i consulta pel qual va néixer. Lafede.cat impulsa un model organitzat per grups de treball.

Durant el 2017 els representants de Lafede.cat van participar a les dues reunions que es van fer del plenari del Consell, el 19 de juliol i el 13 de novembre. A la primera reunió es van actualitzar els membres i càrrecs del Consell Municipal –Tono Albareda, nou president de Lafede.cat, va ser escollit vicepresident del Consell–, i es va debatre l'esborrany del Pla director 2018-2021. Lafede.cat va demanar que es puguin incorporar noves ciutats prioritàries durant l'execució del Pla, així com garanties perquè els recursos que s'utilitzen per atendre les persones refugiades que arriben a Europa siguin addicionals als fons previstos per a cooperació internacional. També que els plans anuals detallin l'import dels recursos propis que gestiona l'Ajuntament per garantir que realment s'està aportant el 0,7 % corresponent. A la segona reunió es va debatre el text final del Pla, el qual finalment va ser votat favorablement. Lafede.cat va mostrar la seva satisfacció pel nou Pla ja que situa la justícia global a l'epicentre de les polítiques de cooperació de l'Ajuntament.

Els representants de Lafede.cat també van participar a tres reunions que es van convocar de la **Comissió Permanent del Consell Municipal** el 15 de febrer, el 26 de juny i el 20 de desembre. A la primera reunió es van aprovar les tasques i objectius d'aquesta Comissió, així com la creació de diferents grups de treball. A la segona reunió es va debatre l'esborrany del Pla director i a la tercera es va definir el pla de treball del Consell per al 2018. La Federació es va adherir a la petició del Fons Català perquè l'Alcaldia demanés una reunió del Consell de Govern de la Fira de Barcelona perquè donin explicacions de per què es va acceptar la petició del Ministeri de Defensa de triplicar el seu espai al Saló de l'Ensenyament.

Per últim, el 31 de gener Lafede.cat va participar al grup de treball de cooperació empresarial on es va avaluar el disseny i implementació del projecte pilot de cooperació al desenvolupament amb participació empresarial, impulsat per aquest Grup de Treball, i liderat per Enginyeria Sense Fronteres, Andròmines i Insyste.

Consell de Ciutat

Lafede.cat va participar a la reunió del plenari del Consell de Ciutat del 13 de desembre en què es va definir la composició de les diferents comissions de treball.

6.3.1.2 Seguiment de polítiques públiques

Durant 2017 la Junta i l'equip tècnic van mantenir reunions i contactes amb els responsables dels organismes públics següents.

Generalitat de Catalunya- reunions amb organismes oficials

Lafede.cat va mantenir fins un total de 10 reunions amb representants polítics i tècnics del Departament d'Afers i Relacions Institucionals i Exteriors i Transparència, el principal organisme responsable de les polítiques públiques en l'àmbit de la justícia global. A més d'aquestes reunions, algunes de les quals van servir per fer seguiment de les activitats incloses dins el conveni, es va mantenir una comunicació fluida, tant per via telefònica com telemàtica.

L'any s'inicià amb una reunió de la Junta de Lafede.cat amb el conseller Romeva i el director general de Cooperació, Manel Vila, el 12 de gener. La reunió va venir precedida d'una campanya d'enviament de cartes de 25 entitats federades, a més de la mateixa Federació, demanant al Govern

que augmentés el pressupost de l'ACCD dels 17,4 milions d'euros previstos al projecte de Llei de pressupostos, als 23,6 milions d'euros, que és la xifra compromesa al Pla director 2015- 2018 per a l'any 2017. A la reunió, el conseller exposà que ja s'havia fet un augment important en relació amb l'any anterior i que era difícil arribar a l'import compromès, tot i que no es va tancar a estudiar la proposta. La campanya va continuar amb l'explicació a tots els partits polítics de l'arc parlamentari de la situació d'infrafinançament de l'ACCD. Aquests contactes es van fer via correu electrònic i com a fruit s'aconseguí que tres dels partits de l'oposició incorporin les demandes de Lafede.cat a les esmenes al pressupost. Finalment es va aconseguir que el pressupost de l'ACCD augmentés en mig milió d'euros, xifra que queda molt per sota d'allò que preveia el Pla director per a l'any 2017.

D'altra banda, a la mateixa reunió del 12 de gener, la Junta de Lafede.cat es va interessar per la situació del Centre d'estudis dels impactes de les empreses catalanes a l'exterior aprovat pel Parlament el 3 de novembre de 2016. Des del Govern s'informà que serà el mateix Departament d'Afers Exteriors qui entomarà l'encàrrec. Al mes de febrer, dins el seminari «Business and Human Rights: Comparing Experiences», organitzat per l'ICIP i el Govern al Parlament, el conseller Romeva va anunciar que la creació del centre s'emmarcarà dins la creació d'una estratègia d'empresa i drets humans, embrió d'un futur Pla nacional d'empresa i drets humans. També es va comunicar que el seguiment i debat de la proposta es farà dins el grup de treball de sensibilització de les empreses del Consell de Cooperació al Desenvolupament, del qual és membre Lafede.cat.

Així, durant els següents mesos des de Lafede.cat es va mantenir una sèrie de reunions amb membres del Govern i de la consultora Business & Human Rights (que és qui rep l'encàrrec de la redacció de l'estratègia d'empresa), ja sigui de forma bilateral com dins el grup de treball. En aquest sentit, és rellevant destacar la reunió que es va mantenir el 20 de juny amb Anna Ciutat, subdirectora general de Seguiment i Avaluació de la Contractació Pública, a qui se li va presentar la proposta de centre que s'havia elaborat des de la societat civil. En totes aquestes reunions Lafede.cat va exposar la necessitat que el centre superi els marcs merament voluntaris en tant que se sap que aquests no garanteixen suficientment l'estricte compliment i respecte dels drets humans per part de les empreses.

En relació amb la millora de les convocatòries, cal destacar que el 2017 l'ACCD va obrir dues noves línies de finançament. Així, a més de la convocatòria de projectes anuals (12 mesos), va sortir una convocatòria de programes (24 mesos), tant per a projectes de cooperació internacional com per a educació per al desenvolupament, demanda històrica del sector que va quedar en suspens amb la crisi econòmica i origen dels problemes financers de moltes ONG per la suspensió sobtada a causa de les retallades. També va obrir una convocatòria durant tot l'any per donar suport a activitats de caràcter singular que responguin a les prioritats del Pla director.

Davant aquesta nova realitat, des de Lafede.cat es van fer reunions tant amb l'equip tècnic com amb els responsables polítics de l'ACCD per presentar propostes de millora de les entitats, tant de les bases com de les línies mestres de les diferents convocatòries de l'any 2017. Les demandes es podrien resumir en el següent: esmenar alguns redactats equívocs i evitar algunes restriccions que impossibilitaven que entitats amb pocs recursos hi poguessin accedir, així com assegurar la bona qualitat de les propostes subvencionades. Bona part de les demandes que es van fer –especialment aquelles que tenen un caràcter més tècnic– es van incorporar. A més, gràcies a la feina feta l'any anterior, es va aconseguir que les bases prevegin per primera vegada que les organitzacions puguin consultar els seus expedients, un cop publicada la resolució provisional de la convocatòria. D'aquesta manera, les organitzacions van poder presentat els recursos corresponents amb les garanties suficients.

El 9 d'octubre es va fer una reunió amb Carme Gual, la nova directora de l'ACCD, en què Lafede.cat va fer valoració de les diferents convocatòries que s'havien obert i es presenten propostes de futur de cara a noves convocatòries, en la línia de simplificar-les i d'intentar harmonitzar-les amb les altres administracions catalanes. També es va aprofitar per sondejar si seria possible assolir el pressupost previst al Pla director per a l'any 2018, que xifra en 15 milions l'augment del pressupost per a l'ACCD. En aquesta reunió ja es va entreveure que seria difícil complir amb aquest compromís perquè, tenint en compte la conjuntura política del país, el 2018 començava amb pressupostos prorrogats.

Lafede.cat també va fer diverses reunions avaluar i fer propostes de millora de les polítiques públiques. En concret, el 7 de febrer es va reunir amb l'equip d'Avalua.cat, que és la consultora que havia rebut l'encàrrec d'elaborar l'avaluació intermèdia del Pla director de l'ACCD, per exposar el seu parer sobre els dos primers anys d'execució del Pla. En síntesi, i com es repeteix històricament, la valoració que es fa és que encara hi ha molt de camí per recórrer en matèria de coherència de polítiques, principalment pel que fa a l'alineament de les polítiques que duen a terme els diferents departaments a l'exterior amb els objectius estratègics del Pla.

Quants a temes d'Educació per al Desenvolupament, la directora de la Federació i la tècnica d'EPD van tenir una reunió amb Mireia Porta, tècnica de programes de l'àrea de cooperació de l'ACCD el 27 d'abril. Des de l'ACCD es van presentar algunes de les accions que es deriven del Pla de treball signat entre l'ACCD i el Departament d'Ensenyament, en el marc del treball de l'àrea de coherència de polítiques de l'ACCD que mira d'impulsar plans de treball amb tots els departaments.

Des de la finalització del projecte europeu d'educació REDDSO, la relació entre Lafede.cat i el Departament d'Ensenyament s'ha vehiculat principalment a través del Pla de treball signat entre l'ACCD i el Departament d'Ensenyament, que inclou les activitats «hereves» del projecte (organització de la Trobada «Canviar l'Escola per canviar el món» i gestió i actualització del blog Kabila-Aprenentatge Servei per la Transformació Social). Fins a finals del 2017 el tècnic de referència del Departament d'Ensenyament era una persona vinculada amb diverses organitzacions i per tant coneixedora del sector i del treball educatiu de les ONG. La persona que el va substituir no compta amb el bagatge i coneixement del seu antecessor i no sabem com afectarà aquest fet al treball directe amb el Departament d'Ensenyament.

El Pla de treball entre el Departament d'Ensenyament, la Direcció General de Cooperació al Desenvolupament (DGCD) i l'ACCD respon en pri-

mer lloc a la voluntat política de l'actual DG d'impulsar l'EPD i d'avançar en la coherència de polítiques. Des de l'ACCD també reconeixen que els espais de treball que va promoure el projecte REDDSO entre administracions de diferents nivells i entitats de la societat civil van facilitat l'elaboració del Pla.

A la reunió es va presentar l'actuació que vertebra el PT, que integra la creació d'un grup de treball d'impuls de la integració dels valors de la cooperació en el currículum escolar. Lafede.cat va valorar positivament la proposta, però va demanar a l'ACCD una millor definició dels objectius del grup de treball esmentat i una metodologia que faciliti la participació de les organitzacions de justícia global.

Institut Català Internacional per la Pau (ICIP)

Seguint la tendència de 2016, el treball amb l'ICIP va marcar l'agenda de l'àmbit de pau pel que fa al treball amb les institucions. Dues de les tres reunions de l'àmbit van ser per donar resposta al procés de revisió del Pla de treball 2015-18 de l'ICIP, impulsat per aquesta mateixa institució. Lafede.cat va ser la primera entitat consultada per l'ICIP que va obrir el procés de consulta amb la voluntat de focalitzar els temes en els quals ha de treballar l'ICIP en els propers 10 anys per tal d'esdevenir un referent en l'àmbit de la pau.

Les principals demandes de la Lafede.cat van ser: el reforç de la sensibilització de la ciutadania en temes de pau; la millora de la comunicació cap a les entitats i també vers els mitjans de comunicació per esdevenir referent de pau; la focalització temàtica o geogràfica sense perdre la mirada internacional i la visió global; una millor articulació amb els instruments de política pública de les temàtiques prioritzades per incidir en les polítiques públiques i la internacionalització de l'ICIP a partir de la relació amb altres centres similars o la selecció de temes que responguin a demandes de la societat civil catalana. En relació amb aquest punt, Lafede.cat va proposar que l'ICIP es focalitzés en la no-violència i els moviments socials de protesta pacífica perquè és un tema en el qual no hi ha gaires centres especialitzats i que respon a l'interès de les entitats del territori.

En el document de retorn es va posar de manifest la coincidència sobre els reptes plantejats per Lafede.cat amb els plantejats per altres institucions i administracions catalanes. Més enllà del document de retorn, no tenim constància del resultat final del procés, per la qual cosa es fa difícil valorar la capacitat d'incidència de Lafede.cat.

Parlament de Catalunya

Ple del Parlament

El 14 de juny, Patrícia Cantarell va assistir al Ple del Parlament com a membre de la Junta, alhora que portaveu de la Plataforma Pobresa Zero-Justícia Global, per participar en el balanç del primer any de l'aprovació de la Resolució 17/XI, aprovada el març de 2016, sobre la situació d'emergència social, la reactivació econòmica, la gestió pública i la necessitat d'una resposta institucional a l'increment de la desigualtat i la precarització a Catalunya. La plataforma considera que en una situació d'emergència social com la que reconeix el mateix Govern, cal més determinació i contundència per donar compliment a aquesta resolució i impulsar polítiques més transformadores que combatin les causes de les desigualtats. Malgrat l'increment de 1.170 milions d'euros en despesa social del pressupost del 2017, la inversió es mantenia l'11,4 % per sota de la pressupostada l'any 2010, quan el que hauria calgut és augmentar-la per cobrir el creixement de la població en risc de pobresa o exclusió i assolir, com a mínim, la mitjana europea.

Comissió d'Acció Exterior i Cooperació, Relacions Institucionals i Transparència (CAECRIT)

Lafede.cat fa seguiment de l'agenda del Parlament, especialment de la tasca que du a terme la CAECRIT, en la qual es debaten els temes relacionats amb la pau, drets humans i la cooperació internacional. Al llarg del 2017, Lafede.cat ha estat convidada a assistir a dues sessions plenàries i ha participat en una reunió del grup de treball de persones refugiades.

La primera sessió a la qual es va assistir va ser la del 17 de gener, en què el conseller Romeva va presentar els pressupostos del seu Departament per a l'any 2017 i va reconèixer que l'import destinat a l'ACCD era insuficient. Alhora, també es comprometia a assolir el pressupost final establert al Pla director per a l'any 2018, quan acaba el pla actual. La segona reunió a què es va assistir va ser la del 4 de maig, a la qual comparegueren tant el conseller Romeva com el director general Manel Vila per tal d'explicar el Pla anual 2017. En aquesta sessió, el conseller es va comprometre a tirar endavant amb l'estratègia d'empresa i drets humans, que integrava la creació del centre per avaluar els impactes de les empreses catalanes a l'exterior. Per a ambdues sessions Lafede.cat va preparar documents que va enviar a tots els grups parlamentaris per tal d'incidir en l'augment del pressupost de l'ACCD i en la garantia de coherència de polítiques, així com en la creació del Centre per avaluar els impactes de les empreses catalanes a l'exterior. Finalment també es va participar a la sessió del 13 de febrer del Grup de Treball sobre la Protecció dels Refugiats a Catalunya (que depèn de la CAECRIT). En aquesta sessió va comparèixer Mónica Vargas, com a representant del grup de treball d'empresa i drets humans, que va defensar la necessitat de crear mecanismes vinculants per a les empreses per prevenir que els seus possibles impactes negatius motivin els desplaçaments forçats de les poblacions.

Grups parlamentaris

Lafede.cat va mantenir un contacte constant amb els diferents grups parlamentaris però el nombre de reunions presencials ha estat significativament menor al de l'any anterior atès que la legislatura s'ha acabat abans d'hora; es podria dir que la possibilitat de fer reunions es va acabar al mes de juliol. També cal tenir en compte que les reunions sobre la negociació pressupostària ja s'havien realitzat al darrer trimestre de l'any 2016. Per últim, cal considerar que el 2017 Lafede.cat ja no ha tingut la secretaria tècnica de la plataforma Pobresa Zero-Justícia Global, tasca que exigia una incidència més presencial.

Per aquests motius, la relació amb els grups polítics va ser principalment per correu electrònic i se'ls va enviar tota la documentació elaborada sobre l'escàs pressupost de l'ACCD, la posició de Lafede.cat davant el pla anual 2017, així com l'anàlisi crítica de l'estratègia d'empresa i drets humans. Quant al Pla anual, el document mostrava, a més de la crítica per l'incompliment pressupostari, la preocupació per la manca de voluntat per definir el pla de manera consensuada amb la societat civil, la poca concreció en com es pensa desenvolupar cadascuna de les prioritats, la manca de garantia de l'alineament dels departaments amb els objectius del Pla director i l'arbitrarietat en la priorització geogràfica en les diferents convocatòries de subvencions, així com l'exigència de coherència de polítiques. En aquest darrer àmbit, al mes de juliol el GT d'Empresa i Drets Humans va creure necessari iniciar una ronda de reunions amb els diferents grups parlamentaris per exposar el seu punt de vista crític davant la proposta de l'estratègia d'empresa i drets humans que el Govern havia presentat el 3 de juliol, ja que la proposta governamental no preveia suficients garanties de control ni instruments que obliguin les empreses a respectar els drets humans. Per una qüestió d'agenda, només va ser possible reunir-se amb el Partit dels Socialistes de Catalunya, Catalunya Sí que es Pot i la CUP-Crida Constituent. Malgrat tot, a inicis de setembre es va enviar la posició final del GT a totes les formacions polítiques.

Fons Català de Cooperació al Desenvolupament (FCCD)

El 2 de febrer, Luca Gervasoni, com a representant de Junta, va participar al Consell assessor del FCCD en què es va debatre sobre com reactivar aquest espai, es va presentar una proposta d'incorporació dels seus membres, així com de canvis a fer al reglament intern. Durant aquest mateix any també es va realitzar una reunió bilateral a petició del FCCD, que estava elaborant l'estratègia d'educació per al desenvolupament.

Assistència a la Comissió d'Acció Exterior i Cooperació, Relacions Institucionals i Transparència, 17 de gener

Diputació de Barcelona (DIBA)

Es van recuperat les relacions amb el Departament de Relacions Internacionals, que van quedar congelades l'any anterior. Així, el 10 de febrer, membres de la Junta de Lafede.cat es van reunir amb el comissionat de Relacions Internacionals, Josep Lluís Alay, i amb el director Xavier Bertrana, màxims representants de la institució en aquesta àrea, per tal de donar-los a conèixer la tasca que fa la Federació alhora que per interessar-se pels plans de treball de la Diputació de Barcelona en l'àmbit internacional. Fruit d'aquesta reunió, se'ns convidà a participar en una altra del Pla estratègic de Relacions Internacionals, demanda històrica de la Federació, que va tenir lloc el 31 de març. Aquest Pla es va aprovar el desembre de 2017, fet que es valora molt positivament perquè per primer cop la Diputació disposa d'unes línies polítiques que guien l'acció exterior d'aquesta Administració. Amb tot, però, segueix sent un document que no arriba a concretar quines són les prioritats en matèria de cooperació, per la qual cosa seria altament recomanable que la DIBA elaborés un pla director, tal com disposen les altres administracions públiques catalanes. Per últim, des de Lafede.cat ens vam fer ressò de les diferents convocatòries de subvencions de projectes de la Diputació perquè les federades en tinguessin coneixement.

Àrea Metropolitana de Barcelona (AMB)

Durant 2017 no es va convocar cap reunió del Consell Metropolità. Únicament, el 13 de juny es va fer una reunió amb Maria Peix, nova cap de Servei de l'Àrea d'Internacional i de Cooperació de l'AMB, a la qual també es va convocar les entitats federades per revisar els continguts del Pla director de cooperació al desenvolupament 2017-2019 de l'AMB.

Ajuntament de Barcelona

Durant tot el 2017 Lafede.cat va consolidar els canals de comunicació amb l'equip tècnic i polític de la Direcció de Justícia Global i Cooperació Internacional de l'Ajuntament de Barcelona. Així, la principal interlocució amb l'Ajuntament va ser mitjançant aquesta Direcció amb qui es van mantenir contactes regulars via correu electrònic i fins un total de **12 reunions** en què es van tractar temes específics com ara el seguiment de les activitats incloses dins el conveni –algunes de les quals es van fer conjuntament amb la Direcció de Drets de Ciutadania, Participació i Transparència.

Entre les reunions més rellevants cal destacar la que es va fer l'1 de març, primera reunió de l'any amb David Llistar, director de Justícia Global i Cooperació Internacional, amb qui es va fer un repàs de les activitats que es duen a terme. En aquesta reunió, Lafede.cat va demanar el suport municipal a la creació del Centre d'avaluació de l'acció exterior de les empreses catalanes. El 23 de juny s'hi va tenir una segona reunió per valorar els continguts del nou Pla director 2018-2021. En aquesta reunió Lafede.cat va demanar que fos possible la incorporació de noves ciutats prioritàries durant l'execució del Pla, així com que es garantís que els recursos utilitzats per assistir les persones refugiades que arriben a Europa siguin addicionals als fons previstos per a cooperació internacional. La Direcció es va comprometre a considerar-ho. D'aquesta manera, el 27 de novembre es va fer una reunió amb l'equip tècnic en què es va acordar que el suport municipal que es fes en favor de l'assistència a persones refugiades que són a territori europeu no es comptabilitzin com a AOD.

El debat sobre la incorporació de noves ciutats dins el Pla es postergà per al 2018. Finalment al mes de desembre es va treballar amb l'equip tècnic via correu electrònic el conjunt de demandes consensuades amb les federades de cara a millorar futures convocatòries, en la línia d'harmonitzar-les amb altres administracions catalanes i simplificar-ne els formularis. La Direcció es va comprometre a treballar amb l'ACCD i la Diputació de Barcelona per consensuar conceptes de partides pressupostàries de cara als formularis de l'any 2019, així com a introduir canvis substancials i revisar a fons criteris i formularis de cara la convocatòria del 2019, en què ja estarà en vigor el nou Pla director 2018-2021.

En el cas de la jornada «Barcelona educa per la justícia global» (vegeu Comissió d'Educació Transformadora), la tècnica d'educació va participar en 5 reunions preparatòries de la trobada i va dinamitzar un dels espais de presentació d'experiències. Pel que fa al procés d'elaboració del Pla director de cooperació per a la justícia global, la mateixa tècnica va participar en un taller sobre educació per a la justícia global i aprenentatge servei, juntament amb altres entitats, algunes de les quals pertanyents a la Comissió d'Educació.

L'Àrea d'Educació de Lafede.cat també es va reunir amb el Consell d'Innovació Pedagògica de l'IMEB per conèixer el seu nou Pla de treball, va participar en algunes sessions del Seminari Educació per a la Justícia Global de l'Ajuntament de Barcelona juntament amb entitats de Lafede.cat i va assistir a l'única reunió convocada del Grup Assessor en Educació i Justícia Global, creat per l'Ajuntament com a suport i complement al Seminari adreçat a les entitats.

6.3.2 Incidència social

Lafede.cat fa incidència social per tal de difondre i construir col·lectivament el concepte de justícia global tant de manera directa, organitzant diferents activitats i campanyes, com indirecta, a través de xarxes i plataformes amb altres entitats.

Durant el 2017 i tenint en compte el context polític i la situació de vulneració dels drets humans a Catalunya, la Federació va afegir a la seva activitat habitual la participació en altres plataformes i campanyes sorgides per donar resposta al context i a dues situacions excepcionals: l'atemptat terrorista del mes d'agost i el referèndum de l'1 d'octubre.

6.3.2.1 Campanyes i activitats públiques

Relacionades amb l'atemptat terrorista del 17 d'agost: manifestació del 26 d'agost #Anemdeblau

El 18 d'agost la Federació va emetre un comunicat «Contra la violència i la por, compromís amb la pau i la solidaritat», on va expressar la seva condemna a l'atemptat i la seva solidaritat amb les víctimes directes i les seves famílies, així com amb les possibles víctimes de discursos racistes o xenòfobs. També va demanar als partits i institucions unitat i fermesa en la denúncia de les causes, i en la defensa dels drets humans, la pau i la solidaritat. La Federació es va sumar a la concentració d'un minut de silenci del mateix 18 d'agost a plaça Catalunya, juntament amb institucions, entitats i moviments socials.

Immediatament després, el 21 d'agost, Lafede.cat va convocar una reunió oberta a entitats federades i de tot tipus per coordinar l'actuació i la presència de la societat civil a la manifestació unitària que les diferents administracions públiques van convocar el 26 d'agost sota el lema «No tinc por». La convocatòria a la Federació va ser un èxit i es va elaborar un manifest posant l'accent en les causes de l'atemptat i, en especial, en la venda d'armes, titulat: «Davant la tragèdia del 17 d'agost: pau, solidaritat i convivència en la diversitat» que van signar més de 170 entitats. Igualment es va acordar que per al 26 d'agost les entitats convocarien a un acte a rambla Catalunya abans de l'hora de la convocatòria oficial de la manifestació unitària, i a la mateixa manifestació amb lemes i color propi. El lema general va ser «Les vostres polítiques, les nostres morts. Pau, solidaritat, convivència en la diversitat» i els sublemes «La pau és la resposta», «No a la islamofòbia», «#Notenimpor». Les entitats van convidar a la ciutadania a vestir de blau per fer visible el contingut del manifest dins la manifestació, color que ha simbolitzat la lluita a favor de l'acollida de les persones refugiades.

La fede.cat va assumir la gestió administrativa de l'organització de la manifestació, va recollir les aportacions econòmiques de les diferents entitats i plataformes i es va encarregar del pagament als proveïdors.

Roda de premsa a Lafede.cat. Convocatòria de la manifestació 26A de rebuig als atemptats, 25 d'agost

Relacionades amb el procés polític català i el conflicte Catalunya-Estat espanyol

Pacte nacional pel referèndum

Lafede.cat ha format part del Pacte nacional pel dret a decidir des de la seva creació el juny del 2013 fins al desembre del 2016, moment en què els seus membres van decidir per consens reconvertir-lo en el Pacte nacional pel referèndum. Lafede.cat, en coherència amb el seu compromís amb el dret a l'autodeterminació dels pobles –també del català– i amb el dret a decidir, es va adherir al Pacte i participà a les dues reunions plenàries que es van fer l'1 de febrer i el 6 de juny al Parlament. A la reunió de l'1 de febrer es van consensuar els continguts del manifest del Pacte que es va fer públic el 21 de febrer i que cercava l'acord entre el Govern espanyol i el català per a la celebració d'un referèndum pactat i reconegut per la comunitat internacional, el resultat del qual hauria de ser políticament vinculant i efectiu.

A finals de febrer la Federació va decidir donar suport tècnic al Comitè executiu del Pacte format per vuit persones independents dels partits polítics, i va acordar allotjar la seva pàgina web, des d'on es fa la recollida de signatures i adhesions i s'informa dels actes i les activitats relacionades. Lafede.cat va fer campanya per difondre el manifest juntament amb nombroses entitats civils catalanes i s'aconsegueixen més de 500.000 signatures de suport que es van presentar en un acte públic al Palau de Congressos de Catalunya el 19 de maig, així com a la plenària del mes de juny. En aquesta reunió, el Comitè executiu va donar per acabat el seu mandat i, com que no hi ha resposta per part del Govern espanyol, Lafede.cat es va donar de baixa del Pacte a l'octubre de 2017.

Taula per la Democràcia

El 27 de setembre es crea la Taula per la Democràcia, una nova iniciativa de la societat civil que neix amb la voluntat de defensar de manera unitària les institucions catalanes i els drets i llibertats fonamentals del poble català. Lafede.cat es va integrar dins el grup im-

Reunió al Parlament del Pacte Nacional pel Referèndum

Presentació pública de la Taula per la Democràcia, 27 de setembre

pulsor juntament amb una quarantena d'entitats i plataformes que representen un ventall ben divers, ampli i plural de la societat civil organitzada a Catalunya. Ha estat representada per dos membres de la Junta, el president i un dels seus vocals. En el manifest fundacional es va fer una crida a la societat catalana a exercir aquesta defensa d'una manera pacífica, ferma i continuada. També es va demanar que davant els problemes polítics hi hagi respostes polítiques i no de repressió i s'insta les institucions europees i internacionals a vetllar perquè així sigui.

El 3 de novembre, la Taula va fer públic un comunicat «En defensa de les institucions i la cohesió social» per denunciar l'aplicació de l'article 155, la destitució del Govern de la Generalitat i la intervenció de facto de les institucions catalanes. Lafede.cat es va sumar a les convocatòries de la Taula amb motiu de la vaga del 8 de novembre a les delegacions del govern espanyol i als ajuntaments, i a la manifestació de l'11 de novembre convocada per l'ANC i Òmnium Cultural per demanar la llibertat dels presidents de l'ANC i Òmnium, Jordi Sànchez i Jordi Cuixart i dels membres del Govern.

SomDefensores

Davant les primeres mesures repressives de l'Estat espanyol per tal d'impedir el referèndum la Federació va fer pública la seva condemna i paral·lelament i davant el risc de possibles vulneracions dels drets humans l'1 d'octubre, la Federació va ser una de les entitats que va impulsar amb caràcter d'urgència la creació de la Xarxa #SomDefensores per tal d'organitzar un dispositiu d'observació dels drets humans amb caràcter d'urgència, i de prestar assistència legal i psicològica en cas necessari. A banda de les organitzacions federades especialitzades en la defensa dels drets humans i la mateixa Federació, la Xarxa va estar integrada per entitats com el centre per la defensa dels drets humans Irídia, l'Associació Catalana per la Defensa dels Drets Humans, la cooperativa d'advocats i advocades Ronda i el col·lectiu Rereguarda en Moviment.

Roda de premsa al Col·legi de Periodistes. Presentació de la xarxa #SomDefensores, 22 de setembre

La primera reunió de coordinació es va celebrar dilluns 18 de setembre. La Xarxa va muntar una petita campanya de presentació i difusió del dispositiu amb una roda de premsa i el llançament d'un manifest en diverses llengües per a la seva difusió internacional a través de la mateixa xarxa associativa. El 20 de setembre es va fer públic el manifest i el 22 es va presentar al Col·legi de Periodistes. El web de la Federació i el seu equip de comunicació es van posar a disposició de la campanya que en poc temps va aconseguir les adhesions de **191 entitats, de les quals 36 internacionals, i de 1.812 persones a títol individual.** El manifest posava en context la situació que es vivia a Catalunya al setembre i plantejava la vulneració dels drets que constituïen un atac frontal a les llibertats i drets fonamentals.

La Xarxa va muntar en temps rècord un dispositiu de 70 persones amb experiència en observació i treball en drets humans que van fer observació al carrer durant l'1 d'octubre amb el suport d'un equip d'assistència legal i psicològica, i un altre de suport comunicatiu. Al web de la campanya es va difondre un manual de defensa legal i telèfons d'assistència en cas d'agressions o detencions. Durant el dia del referèndum part de l'equip tècnic i la Junta directiva van formar part del dispositiu.

El dispositiu va registrar més de 110 casos d'agressions policials a Barcelona i va brindar atenció psicològica a víctimes de la repressió. Les proves recollides van permetre realitzar un primer informe preliminar que es va presentar el 19 d'octubre al Col·legi de Periodistes, «Violació de drets civils i polítics. Catalunya, setembre - octubre 2017» que es va lliurar al Síndic de Greuges, al Defensor del Pueblo i a diversos organismes internacionals de protecció de drets humans, com és el Subcomitè de Prevenció de la Tortura de Nacions Unides, perquè obrissin les investigacions oportunes. L'informe concloïa que en els noranta centres de votació catalans on es varen violar els drets humans la policia va actuar segons un mateix patró, que no era un altre que el de generar pànic. Actualment s'està treballant per identificar els agents responsables de les agressions policials. Tant l'Informe com els vídeos de les agressions es van penjar al web de la campanya.

El 26 d'octubre la Xarxa va organitzar un acte públic de reconeixement a la ciutadania catalana i de reparació social a l'escola Ramon Llull de Barcelona, un dels primers col·legis electorals que va ser tancat violentament pels cossos i forces de seguretat de l'Estat el dia 1 d'octubre. En aquest acte, a més de presentar l'Informe, també es van compartir les experiències viscudes al setembre, l'1 d'octubre i els dies posteriors.

El 7 de novembre la Xarxa va fer públic un comunicat de rebuig a l'empresonament dels membres del govern.

Relacionades amb activitats pròpies

Campanya «Fent i pensant la justícia global» i Cicle de justícia global

La campanya «Fent i pensant la justícia global» es va llançar a finals de 2016 amb l'objectiu d'aportar elements de reflexió al voltant del concepte de la justícia global. Després d'una primera bateria d'articles i vídeos, la idea era renovar progressivament els continguts però durant el 2017 es va mantenir un perfil baix i només es va publicar un nou article elaborat per Pere Brunet, membre del Centre Delàs d'Estudis per la Pau, i publicat el juliol del 2017 («Desarmament global, condició necessària per a la justícia global»).

En la mateixa línia, el Cicle de justícia global pretenia generar actes públics de debat i el 2017 es van reduir a un sol acte, també relacionat amb els temes de pau. El 26 d'abril es va organitzar l'acte «Estats militaritzats. Actuem des de la justícia global», una conversa amb Colin Archer, exsecretari General del International Peace Bureau (IPB), que va visitar Barcelona en el marc de la Setmana d'Acció contra la Despesa Militar, una acció impulsada per la Campanya Global contra la Despesa Militar, que a Catalunya coordinava el Centre Delàs d'Estudis per la Pau.

Commemoració de dies internacionals

El 2017 va ser el primer any en què la Federació no va organitzar cap activitat pública coincidint amb el 30 de gener, el 21 de setembre i el 10 de desembre, dies internacional de la pau i els drets humans respectivament, i dates clau per a les antigues federacions d'ONG. Només es va participar en l'acte organitzat amb motiu del 17 d'octubre, Dia internacional per a l'erradicació de la pobresa, a través de la Plataforma Pobresa-Justícia Global. Aquestes dates es van aprofitat per posar en valor la feina de les organitzacions federades amb notícies destacades al web.

El 30 de gener, Dia Escolar de la No-violència i la Pau (DENIP) es va publicar un article recollint les propostes educatives de les entitats relacionades amb les persones refugiades i les activitats organitzades per les entitats per al DENIP. El 21 de setembre, Dia Internacional de la Pau, es va publicar un article posant en valor la feina de les entitats federades contra les violacions de drets humans arreu del món, i va fer una crida a la resolució pacífica i dialogada dels conflictes. I amb motiu del 10 de desembre, Dia Internacional dels Drets Humans, i del 18 de desembre, Dia Internacional de les Persones Migrants, es van publicar una sèrie d'articles balanç de la feina de les entitats al llarg de l'any en matèria de drets humans, migracions i refugi.

El 17 d'octubre, Dia Internacional per a l'Erradicació de la Pobresa, la Plataforma Pobresa Zero - Justícia Global va fer un acte públic davant l'edifici del Síndic de Greuges on es va llegir el Manifest «Contra la pobresa i les desigualtats, exigim els nostres drets!». La Plataforma reivindica la garantia d'una sèrie de drets perquè entén que «l'erradicació de la pobresa i les desigualtats estan estretament lligades amb la garantia dels drets fonamentals». Tant el manifest com el document marc van exposar quina és la situació que viu la població en relació amb vuit drets com són el de l'alimentació, la salut, l'educació, l'habitatge, el treball, uns ingressos mínims, la mobilitat i la participació. Per a cadascun d'aquests drets s'exposà quina és la realitat social en què viu la població, quins són els mecanismes legals existents per garantir-los, així com quines són les demandes concre-

tes que es fan per tal que es puguin garantir. El document recull un total de 47 demandes.

Després de la lectura del manifest, els representants de la Plataforma es van reunir amb el Síndic de Greuges, Rafael Ribó, a qui es va demanar que prengués mesures per tal que es garantissin els drets bàsics. Arran de la reunió, la Sindicatura va iniciar una actuació d'ofici. La plataforma va presentar una queixa formal per tal que les 47 reclamacions plantejades siguin traslladades als interlocutors polítics pertinents i donin resposta (més informació a l'apartat 6.3.1.2)

Activitats educatives per a la justícia global

Fruit de les demandes d'escoles i entitats, des de 2015 l'equip tècnic de Lafede.cat, juntament amb la Comissió d'Educació, han dissenyat i desenvolupat tallers adreçats a alumnat o docents que tenen per objectiu donar a conèixer Lafede.cat, el treball de les federades, així com explicar i contextualitzar conceptes claus com cooperació, desenvolupament, enfocament de drets, justícia global o cultura de pau.

Durant 2017 es van realitzar dos tallers. Un d'ells amb l'alumnat d'ESO de l'Escola Guinardó. L'escola va repetir per segon any consecutiu el taller «Lafede.cat i el treball de les ONG per la justícia global» que té per objectiu donar a conèixer el treball de la Federació i les seves entitats membres, així com explicar i contextualitzar conceptes clau com cooperació, desenvolupament, enfocament de drets, justícia global o cultura de pau amb l'alumnat de secundària. El segon taller es va realitzar amb els estudiants del grau d'Educació Social de la UAB. Es va fer una adaptació del taller adreçat a secundària i es va convidar a l'entitat federada Cooperacció a explicar un dels seus projectes, per tal que l'alumnat universitari pogués conèixer una experiència pràctica del treball educatiu de les ONG. Les valoracions són en general positives, és el cas del professorat i l'alumnat universitari, així com del professorat de l'Escola Guinardó. L'alumnat de secundària no va valorar tan positivament el taller.

Reunió amb el Síndic de Greuges i acte públic el 17 d'octubre, Dia Internacional per a l'Erradicació de la Pobresa

Reunió del jurat de les beques DevReporter

Beques Devreporter, periodisme per a la justícia global

El termini de presentació a la II edició va acabar el desembre de 2016. La convocatòria es va resoldre el març de 2017 i els reportatges es van realitzar, publicar i difondre fins al novembre. El Jurat de la Beca, compost per nou persones, periodistes en actiu de diferent tipologia de mitjans, un representant de la universitat, i representants de les quatre institucions convocants, es va reunir dues vegades i va debatre sobre la qualitat de les propostes, l'adequació de les temàtiques i angles escollits en relació amb els objectius de la Beca, i va escollir els tres projectes guanyadors. La Beca Devreporter ha becat tres entitats federades: ACPP, Enginyeria Sense Fronteres i SOS Racisme. Els reportatges es van difondre en onze mitjans: Eldiario.es, Catalunya Plural, La Directa, Televisió de Catalunya, Catalunya Ràdio, La Jornada, l'emissora mexicana Radiofórmula, el digital salvadoreny elfaro.net, el mitjà nord-americà Univisión, el diari senegalès Le Soleil i la versió en espanyol de The New York Times. L'audiència estimada és de 1.027.148 persones.

Els reportatges «Vida Mantera» i «Plegar la manta», impulsats per SOS Racisme i els periodistes de Catalunya Plural, Yeray S. Iborra, Sònia Calvó i João França, van abordar en profunditat la realitat de la venda ambulant a la ciutat de Barcelona, buscant les causes a la mateixa ciutat, a les fronteres europees, i al país d'origen de la majoria de persones que s'hi dediquen, el Senegal, on la venda ambulant és una activitat econòmica habitual. «Vida Mantera» és un especial de quatre reportatges i es va poder llegir a eldiario.es i al seu digital associat Catalunya Plural. «Plegar la manta» es va emetre al programa 30 Minuts de Televisió de Catalunya. L'audiència estimada va ser de 341.479 persones.

«El dret a l'aigua», un projecte presentat per Enginyeria sense Fronteres i a càrrec de la periodista Majo Siscar i el fotoperiodista Pau Coll, ens va acostar a perfils de defensors i defensores del dret a l'aigua a El Salvador i es va difondre al diari Ara amb dues peces –«La dona que li ha guanyat la batalla a Coca-Cola» i «Quan l'aigua t'escurça la vida»–, així com a eldiario.es, La Jornada, Catalunya Ràdio, i al ma-

gazín Fórmula Fin de Semana de l'emissora mexicana Radiofórmula. L'audiència estimada va ser de 290.000 persones.

El tercer projecte becat va ser «La Mara Salvatrucha derrota Trump a Long Island», presentat per l'Assemblea de Cooperació per la Pau conjuntament amb el periodista de Ruido Photo Edu Ponce, en col·laboració amb el mitjà salvadoreny elfaro.net. Retrata la situació de molts joves salvadorenys que van emigrar a Long Island (EUA) i que es veuen atrapats entre la necessitat de fugir del país amb l'índex d'homicidis més alt del món i les dificultats per fer-se el seu lloc en un nou entorn també assetjat pels pandilleros. El reportatge es va difondre a elfaro.net, i també al mitjà nord-americà Univisión, eldiario.es i La Directa. L'audiència estimada va ser de 104.670 persones.

El mes de juliol es va fer una reunió amb les 3 entitats becades i els corresponents periodistes per avaluar com estaven anant els reportatges i també per fer una valoració de la Beca en si. Aquest espai d'intercanvi estava destinat també a testejar el format de cara a la propera convocatòria de beques, on es farà més èmfasi en la formació conjunta de periodistes i entitats.

La participació en la Beca DevReporter ha aportat a les entitats un coneixement més important de les dinàmiques dels mitjans, així com de la narrativa periodística i dels criteris que segueixen a l'hora de recórrer a fonts d'informació. Posicionar l'entitat com a referent en la temàtica, amb la possibilitat de marcar el to i d'incidir en l'enfocament de la informació són altres aspectes positius que destaquen les organitzacions becades. D'altra banda, diverses entitats van aprofitat per incorporar els materials periodístics als seus recursos educatius, malgrat que ho van viure com un repte si els continguts s'escapen del seu relat habitual. Les entitats que van treballar amb periodistes del Sud valoren aquest aspecte com el més positiu de l'experiència. Aquest va ser un dels elements prioritzats en les avaluacions de l'anterior edició i en el 2017 va apostar clarament per incorporar la visió del Sud als reportatges, tant en les temàtiques i l'enfocament, com en les col·laboracions.

Pel que fa als periodistes, tots els participants consideren que DevReporter els ha permès fugir de l'actualitat estricta i situar a l'agenda mediàtica un tema o un enfocament que sense la beca difícilment s'hauria publicat. Més temps i recursos per documentar-se i fer seguiment van aportat una mirada pausada i contextualitzada que, en definitiva, ha resultat en peces periodístiques de més qualitat i independència. Els periodistes van valorar especialment la possibilitat de crear i consolidar vincles amb les entitats, la qual cosa els ha fet accedir a fonts d'informació expertes i testimonials. També aprecien que els materials periodístics s'incorporin als recursos educatius de les entitats, o bé que esdevinguin la llavor d'altres projectes comuns (exposicions, llibres), allargant la vida dels reportatges. Com a propostes de millora, entitats i periodistes coincideixen en la necessitat d'augmentar la dotació econòmica de la beca i reclamen la creació d'espais de trobada entre entitats i periodistes amb l'objectiu d'enfortir la confiança i construir el projecte conjuntament.

6.3.2.2 Participació a xarxes i plataformes

Lafede.cat va participar durant el 2017 de manera activa a set plataformes o xarxes. La situació política ha limitat les possibilitats de fer seguiment a les dotze xarxes que es van prioritzar any anterior. En molts casos les entitats federades que hi participen representen la Federació, i el suport és de caràcter logístic i/o comunicatiu.

Plataformes sectorials

Coordinadores territorials d'ONG

El president de Lafede.cat es va reunir al juliol a Girona amb el seu homòleg de la Coordinadora de Girona, on es va enfortir el compromís de coordinació en els àmbits estratègics, com ara amb la presentació de l'informe de resposta a la proposta d'estratègia nacional d'empresa i drets humans presentada pel Govern a inicis del mes setembre. Per últim, és important destacar que també es va treballar amb la coordinadora de Girona dins la Xarxa #SomDefensores. Les tres coordinadores actives (Girona, Lleida i Lafede) van continuar coordinant-se prèviament a les reunions del Consell de Cooperació de la Generalitat.

Coordinadora de ONG para el Desarrollo de España

Durant el 2017, la relació amb la Coordinadora es va veure molt condicionada pel procés polític a Catalunya. No només es va mantenir la proximitat i la bona sintonia, sinó que els contactes van ser més regulars que en anys anteriors.

Josefina Diaz-Petit va participar en dues reunions presencials (el 18 de gener i el 25 de novembre) de la Red de Coordinadoras Autonómicas on un dels temes centrals va ser la preparació de la trobada «Quòrum Global» que tindrà lloc a l'octubre de 2018 a Màlaga, i que vol obrir les entitats de cooperació i enxarxar-les amb altres entitats i plataformes socials de gènere, sostenibilitat ambiental o drets socials en general. D'altra banda, les coordinadores de la Red van decidir celebrar un «No-Encuentro» a Madrid en solidaritat amb la coordinadora de Múrcia que havia d'acollir la trobada anual però que, per falta de compromís del seu govern autonòmic, no disposava de pressupost i recursos per fer-la.

També es va assistir a l'Assemblea General Ordinària de l'1 d'abril, que va tenir com un dels punts centrals de treball l'Agenda dels ODS.

Arran del conflicte entre Catalunya i l'Estat espanyol, la comunicació entre la Federació i la Coordinadora va ser constant per aquest tema sobretot durant els moments de crisi dels drets humans i repressió policial. La Federació va publicar al web de la Coordinadora estatal el manifest de la Xarxa #SomDefensores, el 26 de setembre la Coordinadora va fer públic un comunicat cridant al diàleg davant l'1 d'octubre, i el 3 d'octubre un altre on condemna l'ús desproporcionat de la força i dona suport a la petició d'una investigació imparcial per part de Nacions Unides. Com que la tensió política va afectar directament a algunes entitats membres de les dues plataformes (amb pèrdues de sòcies i divisions internes), el dia 29 de novembre es va fer una trobada interna entre representants de les dues juntes directives a Madrid, que va servir per acostar postures i deixar la porta oberta per cercar espais de confluència i diàleg.

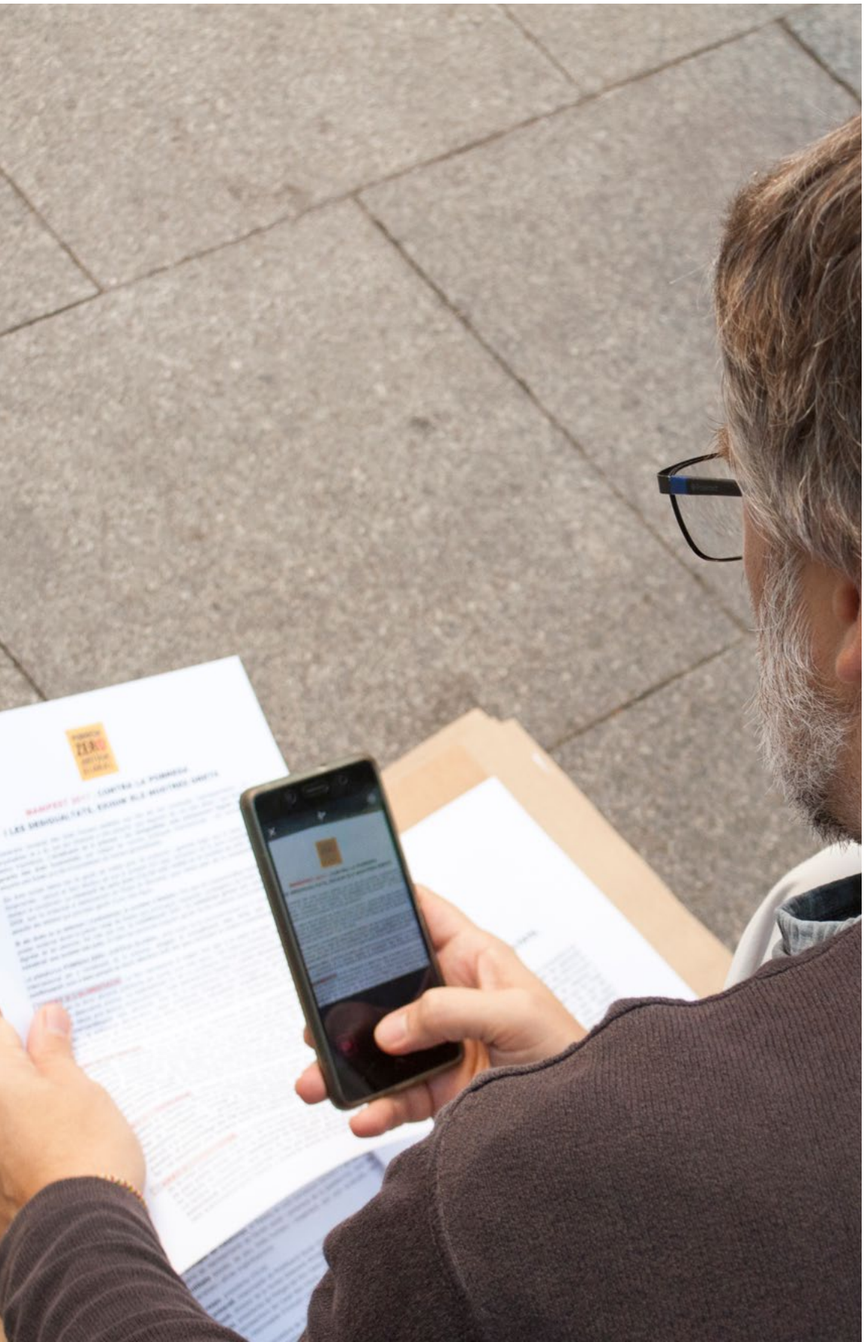

Aquest 2017 a més la Coordinadora va organitzar una reunió a Barcelona (el 9 de juny a la seu de la Federació) amb l'equip directiu de la plataforma europea d'ONG. Johannes Trimmel, president de la CONCORD, i el seu director, Seammus Jefferson, es van reunir amb representants de la Federació i la Coordinadora. El president Trimmel va compartir la voluntat de la CONCORD de promoure el treball intersectorial per vincular la tasca de les entitats membre amb Brussel·les. Lafede.cat va explicar el procés de fusió de les antigues federacions i el canvi de paradigma cap a la justícia global, fet que va ser considerat una bona pràctica per a la resta de plataformes europees. També la tasca d'incidència política va suscitar molt d'interès als representants del sector a escala europea, així com la relació i obertura a altres xarxes i agents socials. A la reunió també va ser convidada Stop Mare Mortum, que va compartir la reivindicació de la situació de les persones refugiades a Espanya, a Catalunya i la responsabilitat d'Europa davant la violació dels drets humans.

Taula per Colòmbia

Lafede.cat va continuar assistint a les reunions plenàries de la Taula (sis durant el 2017) a través del seu vicepresident, Tono Albareda. El 2017 es va continuar amb la participació activa i estretament coordinada de les dues entitats al Grup de treball intern sobre Empresa i Drets Humans, que va ser creat al 2015 per la Taula i Lafede.cat.

Plataformes i xarxes temàtiques

Stop Mare Mortum

Lafede.cat ha participat a la Plataforma Stop Mare Mortum des de la seva creació a l'abril del 2015. El 2017 es va mantenir el conveni de col·laboració entre Lafede.cat i Stop Mare Mortum, mitjançant el qual Stop Mare Mortum disposa d'una sala on reunir-se i guardar el seu material. Actualment la majoria de reunions de la Plataforma es fan a la seu de Lafede.cat.

La participació de Lafede.cat es va fer mitjançant la delegació de l'entitat SOS Racisme. Es va treballar principalment amb la Comissió d'Incidència Política, amb qui es va participar al Parlament a una sessió del **Grup de Treball sobre la Protecció dels Refugiats a Catalunya**, que depèn de la Comissió d'Acció Exterior i Cooperació, Relacions Institucionals i Transparència (CAECRIT). En aquesta sessió, la Mónica Vargas, del Grup de treball d'Empresa i Drets Humans va presentar la proposta que s'ha elaborat del centre d'avaluació d'empreses catalanes a l'exterior, com un mecanisme que podria incidir sobre les causes que provoquen els desplaçaments forçats (vegeu l'apartat 6.3.1.2).

Plataforma Pobresa Zero-Justícia Global

Aquesta Plataforma de tercer nivell representa més de 3.200 entitats que provenen de Lafede.cat, la Taula d'Entitats del Tercer Sector Social (que al seu torn aglutina a 34 federacions d'entitats) i el Col·legi Oficial de Treball Social de Catalunya. Lafede.cat ha participat a la Plataforma mitjançant les entitats federades que hi són presents i actives: Casal dels Infants del Raval, Codespa, Fundació Internacional de Solidaritat Companyia de Maria, Metges del Món i Oxfam Intermón. Juntament amb el Centre de Cooperació per al Desenvolupament de la Universitat Politècnica de Catalunya, CCOO, Entitats Catalanes d'Acció Social (ECAS) i UGT conformen la plenària, que el 2017 es va reunir catorze vegades, i va coordinar les diferents tasques de treball en comissions. Les reunions van tenir lloc a Lafede.cat. L'equip tècnic, que ja no va participar de les reunions perquè va deixar la secretaria tècnica, va fer algun assessorament puntual.

Els actes principals del 2017 van ser la compareixença al Parlament (vegeu 6.3.1.1) i l'acte públic del 17 d'octubre, Dia internacional per a l'erradicació de la pobresa (vegeu 6.3.2.1).

Campanya «No al TTIP, CETA i TISA»

Lafede.cat va ser la seu de les assemblees que va fer la campanya en contra dels tractats de lliure comerç i inversions que s'estan negociant entre la UE i els EUA (TTIP), la UE i el Canadà (CETA) i per a la privatització dels serveis (TISA). Des de Lafede.cat es va anar fent seguiment de les grans fites de la campanya com va ser la mobilització contra el CETA

que es va fer a Estrasburg del 14 i 15 de febrer i la mobilització a Madrid el 3 de juny contra l'aprovació al Congrés de la ratificació de l'acord del CETA, que finalment es va aprovar amb el vot del PP, Ciutadans, PNB i PDeCat. La ratificació es va fer al Senat el 27 d'octubre de 2017, amb els vots del PP, Ciutadans i PNB. Malauradament el CETA va entrar en vigor de manera provisional el 21 de setembre a l'espera de la ratificació pels diferents parlaments. Des de Lafede.cat també es va fer difusió de les jornades sobre els nous tractats de comerç i inversions que la campanya va organitzar a Barcelona del 3 al 5 de novembre.

Campanya «Desmilitaritzem l'educació»

La campanya «Desmilitaritzem l'educació» aplega entitats diverses d'educació i foment de la pau amb l'objectiu d'impedir la presència de les institucions militars i els seus valors en els espais educatius. Actualment compta amb una total de 106 entitats adherides, de les quals 19 són federades. Lafede.cat està representada en el grup impulsor de la campanya per diverses entitats federades, de manera que el seu paper actualment és el de suport institucional i comunicatiu quan la campanya ho requereix.

6.3.2.3 Suport a campanyes i adhesions externes

Durant el 2017 la Federació va donar suport les següents campanyes i comunicats:

Migracions

Campanya «Casa nostra, casa vostra»

La Federació s'hi va adherir a principis d'any a iniciativa de la Junta i coherència amb la feina feta des de l'any 2015. Aquesta campanya denuncia la situació de les persones refugiades i de treball per a l'acollida de persones refugiades a Catalunya. La campanya va convocar una gran manifestació a Barcelona a favor de l'acollida el 18 de febrer. La Federació va cedir espais per a reunions, difondre la manifestació i animar a participar-hi.

Roda de premsa Desmilitaritzem l'educació, 14 de març

Manifestació "Volem acollir" en suport a les persones refugiades, 18 de febrer

Carta als presidents dels estats de la UE: Statement on Migration Consell d'Europa de 9-10 març

La Junta va decidir signar la carta de la CONCORD, la plataforma europea d'ONG, el 6 de març per demanar als líders europeus solidaritat i respecte a la humanitat i la dignitat de les persones i responsabilitat en temes d'asil i refugi.

«Veniu Ja»

La Federació s'hi va adherir a petició de les organitzacions federades Oxfam Intermón, SOS Racisme i CCAR el 20 d'abril. La campanya neix per visibilitzar l'incompliment de l'Estat espanyol dels seus compromisos en acollida de persones refugiades, compromisos que tenien com a data límit el 26 de setembre de 2017. Lafede.cat hi va donar suport, en va fer difusió i va inserir al seu web el comptador (compte enrere) de la campanya.

Tribunal Permanente de los Pueblos sobre las violaciones con impunidad de los Derechos Humanos de las personas migrantes y refugiadas

La Federació s'hi va adherir el mes de juny a iniciativa de les organitzacions federades: Novact, SUDS, IDHC i Entrepobles. La idea era celebrar una sessió del Tribunal Permanent dels Pobles (TPP) centrada en les persones refugiades i migrants amb unes jornades prèvies de presentació el 7-8 de juliol. Lafede.cat va donar suport comunicatiu, en va fer difusió i va cedir espais per a reunions.

Manifest pel Dret a vot de persones estrangeres

La Federació s'hi va adherir el desembre a petició de les organitzacions federades: SOS Racisme, IDHC, Novact.

Amb motiu de les eleccions al Parlament de Catalunya del 21 de desembre es va fer pública aquesta plataforma que exigeix el reconeixement de ciutadania sense lligar-la amb la nacionalitat i, per tant, el dret a votar de les persones no nacionals espanyoles però residents al país. Lafede.cat hi va donar suport i en va fer difusió.

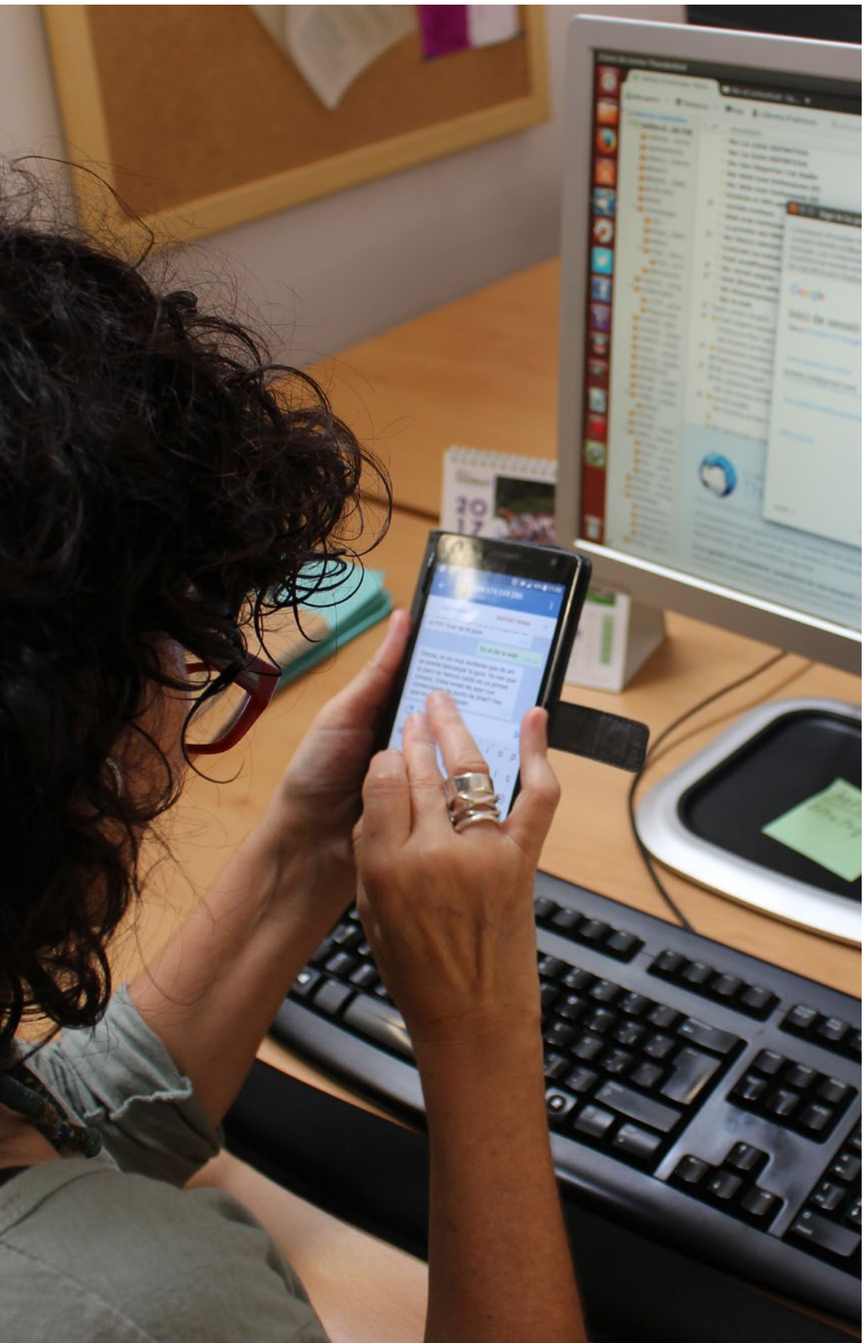

Pau i desarmament

Tadamon Cat

La Federació s'hi va adherir a petició de les organitzacions federades: Fundipau, CIEMEN i Novact.

La cronificació de la guerra de Síria provoca que entitats amb llarga trajectòria de treball a l'Orient Mitjà i el Nord d'Àfrica s'uneixin per exigir la fi del conflicte. Lafede.cat va fer difusió de les seves activitats i va cedir espais per a les reunions.

Justícia social- Urbanisme

Plataforma Salvem les Drassanes-Les Drassanes per al Barri

La Federació s'hi va adherir el gener per iniciativa de la Junta i a petició de les organitzacions de Ciutat Vella a aquesta plataforma que intenta evitar la construcció d'un hotel, projecte urbanístic del qual es denuncien irregularitats respecte al planejament urbanístic. Com a entitat present al barri es va decidir donar-hi suport i fer difusió de les activitats de la plataforma.

Drets humans

Campanya «#DefensemDDHH»

La Federació s'hi va adherir el febrer a petició de les organitzacions federades: Novact, Centre Delàs, IDHC, SCI i SUDS.

La campanya vol denunciar la pressió mediàtica i institucional d'Israel contra nou activistes de Boicot, Desinversions i Sancions a Israel (BDS). Es va coorganitzar la taula rodona «La repressió en la defensa de DDHH, el cas del BDS» i es va fer difusió de la campanya.

Suport a la presentació de l'Informe del Grupo Asesor Internacional de Personas Expertas sobre Berta Cáceres

La Federació s'hi va adherir el novembre a petició de les organitzacions federades: Entrepobles i Campanya «Berta Cáceres» on Lafede.cat participa.

L'Informe del Grupo Asesor Internacional de Personas Expertas, GAIPE, identifica responsables de l'assassinat de Berta Cáceres. Lafede.cat hi va donar suport i en va fer difusió.

Campanya «Call of the Treaty Alliance»

La Federació s'hi va adherir a iniciativa de la Junta i del Grup d'Empresa i drets humans.

L'Aliança pel Tractat és la xarxa internacional que agrupa organitzacions i moviments socials que estan liderant el procés per tal que es creïn instruments vinculants per garantir que les empreses respectin els drets humans. Lafede.cat dóna suport en la mesura que lidera la lluita per aconseguir un Centre d'Avaluació de l'acció de les empreses catalanes a l'exterior.

Campanya «Som Comerç Just i Banca Ètica 2017»

La Federació s'hi va adherir el maig a petició de les organitzacions federades: Setem, Oxfam Intermón, ESF i la Plataforma Fiscalitat justa on Lafede.cat participa.

L'objectiu de la campanya és promoure el consum responsable des de la gestió de la compra pública ètica i responsable.

Lafede.cat hi va donar suport i en va fer difusió.

Petició de Judici Popular al Projecte Castor

La Federació s'hi va adherir el maig a petició de les organitzacions federades: ODG, Alternativa Pobles Indígenes i Observatori DESC. El projecte Castor, de construcció d'un magatzem geològic de gas, ha generat un deute il·legítim que ha de pagar la ciutadania, a més de greus impactes mediambientals. El Judici Popular vol jutjar el que no fan els tribunals ordinaris. Lafede.cat va formar part del grup impulsor, va assistir al judici popular el 17 de juny i va donar suport comunicatiu.

6.4 Comunicació i difusió externes

6.4.1 Premsa, web i xarxes socials

Gabinet de premsa

El 2017 Lafede.cat va publicar 20 notes i comunicats de premsa i va aparèixer 62 vegades als mitjans de comunicació, tot superant la mitjana d'anys anteriors (45 el 2015 i 43 el 2016).

Les notes de premsa es van centrar principalment en la defensa dels drets humans, civils i polítics i la resolució no violenta del conflicte polític motivat per la convocatòria del referèndum sobre l'autodeterminació de Catalunya de l'1 d'octubre de 2017 (14 notes de premsa en total, 8 emeses com a Federació i 6 com a part de la campanya «#SomDefensores»); els drets de les persones migrades i refugiades (a partit d'esdeveniments com la visita del periodista nigerí expert en migracions Tcherno Boulama a Barcelona el mes de maig o la celebració del Tribunal Permanent dels Pobles sobre la vulneració de drets humans en rutes migratòries el juliol); o les vulneracions dels drets humans per part de les empreses (visita a Barcelona el mes d'abril de Colin Archer en el marc de la Campanya Global contra la despesa militar, o el Judici popular al Projecte Castor, el juny).

Sens dubte, el tema que més interès informatiu va generar va ser el posicionament de Lafede.cat davant l'atemptat terrorista a les Rambles de Barcelona i la seva participació a la manifestació de rebuig, que va suposar 19 aparicions en mitjans de comunicació. La situació de les persones migrades i refugiades va ser un dels temes principals dels quals van parlar els i les portaveus de la Federació i va seguir ocupant part de l'agenda mediàtica, amb 13 aparicions als mitjans, vuit dels quals es van centrar en la visita del periodista Tcherno Boulama a Barcelona, convidat per Lafede.cat per participar en el postgrau «La comunicació dels conflictes i la pau» de la UAB. A més, els pressupostos de cooperació autonòmics i l'incompliment de la promesa de recuperar les partides pressupostàries prèvies a les retallades (amb set aparicions als mitjans) o el treball d'incidència i denúncia de les vulneracions de drets humans per part de les empreses transnacionals, amb quatre impactes informatius, a la fira d'entitats de voluntariat internacional #Tornacanviada 2017, amb tres, van ser altres temes que van centrar les intervencions de Lafede.cat als mitjans.

Web

Es van publicat un total de 68 notícies, 30 de les quals (44 %) van ser relacionades amb campanyes i activitats d'incidència política o seguiment de polítiques públiques. Des del punt de vista temàtic, els centres d'interès van ser les campanyes de promoció dels drets humans, civils i polítics i la cultura de pau davant el conflicte entorn del referèndum de Catalunya (15 notícies), el treball del Grup d'Empresa i Drets Humans per aconseguir un tractat vinculant de l'ONU que obligui les empreses transnacionals a respectar-los i altres campanyes vinculades amb el tema (8); els drets humans, l'asil i el refugi (8); els pressupostos de cooperació autonòmics i municipals (5); l'atemptat terrorista a les Rambles (3).

Les notícies més visitades van ser aquelles que tenien a veure amb el referèndum i l'atemptat de l'1 d'octubre: «La Taula per la Democràcia, nova iniciativa de la societat civil en defensa de les institucions» (6.300 visites); «Comunicat de Lafede després de l'atemptat de les Rambles» (1822 visites); «Anem de blau a la manifestació de dissabte per la pau, la solidaritat i la convivència en la diversitat» (1094); «Lafede.cat convoca a l'aturada del 3 d'octubre i demana suport a les entitats de l'Estat per trobar solucions al conflicte» (776) i «1-0, Lafede.cat demana més diàleg i negociació» (637). Els apartats web més visitats van ser les pàgines de la campanya «#Somdefensores» (el manifest de la campanya així com la pàgina on apareixen els vídeos que documenten les vulneracions de drets humans).

El nombre de visites totals durant el 2017 va ser de 97.816, un augment molt important en relació amb el 2016, que en vam tenir 56.474 fins al mes de novembre (un problema tècnic va fer que no es registressin les visites de novembre a desembre). Si comparem les visites que hem tingut en el mateix període (entre gener i novembre de 2017) són un total de 93.970, per tant hem crescut un 66,3 %. I si comparem les xifres totals de visites en tot l'any, l'increment arriba al 73 %.

Retrat de l'exposició «Tocant el cel» de Teresa Piña

Les persones que van arribar al nostre web ho van fer a través de cercadors d'internet, visites directes a la web i escurçadors de tuits.

Xarxes socials

Lafede.cat té 9.937 seguidors/es a Twitter, amb un increment del 26 % respecte el 2016 (7.860) i del 52,8 % respecte al 2015 (6.500). Ben a prop d'arribar als 10.000 seguidors, Lafede.cat es consolida com una de les entitats del sector més influents en aquesta xarxa. El perfil amb el nom de l'anterior Federació, @LaFcong va tancar el 2014 amb 5.967 seguidors i seguidores: per tant, en tres anys @Lafede_cat ha aconseguit un augment del 66 % de la seva audiència.

Pel que fa a Facebook, la pàgina de la Federació va arribar a 2.319 seguidors el 2017, amb un increment del 50,6 % respecte l'any anterior (1.539) i un 57,6 % respecte al 2015 (900). Amb el canvi de nom de la Federació el 2014 va ser necessari obrir una pàgina nova que es va tancar amb 594 seguidors (lluny dels 4.500 que tenia aleshores la pàgina de la FCONG). Així doncs, la nova pàgina de Lafede.cat ha tingut un creixement sostingut de seguidors del 290 % en els darrers quatre anys.

Les publicacions que van tenir més difusió van ser els posicionaments de Lafede.cat després dels atemptats terroristes a Barcelona i Cambrils, com el comunicat de condemna el dia després de l'atemptat de les Rambles, que va arribar a 5.200 persones, i la convocatòria de la manifestació del 26 d'agost, a 3.700; els posts sobre educació transformadora per la justícia global, com l'acte «Barcelona educa per la justícia global», que va arribar a 4.300 persones, o el vídeo sobre educació transformadora per la justícia global, a 4.100; la presentació de la campanya «#Somdefensores», a 3.900, i les notícies sobre actualitat i activitats de Lafede.cat i les entitats federades, com el dossier de la Fira Tornacanviada d'Entitats de Voluntariat Internacional, que va arribar a 3.300 persones, l'entrevista al president de Lafede.cat, Tono Albareda, a El Periódico, a 3.200 persones, o l'anunci del Mobile Social Congress, a 3.000.

Tot i que encara estem lluny de la presència que voldríem tenir, la Federació ha millorat en la producció de continguts audiovisuals i documentació constant de les seves activitats. El Flickr va tenir 359 visites als 12 àlbums publicats, i al canal Youtube es van pujar 7 vídeos que van tenir un total de 337 visites.

6.4.2 Intercom- L'agenda de la justícia global

A l'Intercom - L'agenda de la justícia global es van publicar **639 articles**: 325 activitats, 139 formacions, 116 ofertes laborals i 59 notícies. Durant el 2017, es van enviar 45 butlletins setmanals i el van rebre 3.861 persones, un 3 % més respecte al 2016. L'Intercom és una eina d'autogestió per a totes les entitats federades, que mitjançant un usuari i contrasenya personal tenen accés per publicar directament. El 2017, 4 entitats federades (Fundació Guné, Associació Catalana pel Líban, Fundació ADSIS i Escola de Cultura de Pau) han demanat l'usuari per l'autogestió de l'Intercom. En total, 52 entitats federades van publicat de forma autogestionada 383 articles, més de la meitat del total. La resta es va publicar des del Punt d'Informació de Lafede.cat.

6.4.3 Punt d'Informació-Consultes externes

El Punt d'Informació de Lafede.cat ofereix un servei d'orientació personalitzada a la ciutadania sobre temes vinculats a la justícia global. Durant el 2017, **es van atendre 1.195 consultes**, de les quals 385 van ser de caire extern, el 32 % del total, en la línia de l'any anterior (64 menys). La gran majoria (75 %) arriba per correu electrònic, seguit de les telefòniques (26 %) i les presencials (8 %). Les consultes externes estan relacionades principalment amb les entitats federades (quins projectes tenen i a quins països treballen), ofertes de voluntariat internacional i com crear una associació o com federar-se. També consultes relacionades amb pràctiques universitàries, treballs de recerca i postgraus universitaris. Especialment durant el 2017, es van rebre moltes consultes en relació amb el suport i ajuda a les persones refugiades.

7. Gestió econòmica

En conjunt, el 2017 va suposar una reducció d'ingressos i despeses respecte al 2016. A partir de l'Assemblea del 10 de juny del 2017, quan es produeix la fusió de la FCONGD amb Lafede.cat, la Federació treballa únicament amb una comptabilitat. Lafede.cat absorbeix la FCONGD i passa a augmentar els fons propis en el seu passiu i la situació de tresoreria en el seu actiu.

7.1 Gestió dels ingressos

Quant als ingressos, el conveni amb l'Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament es va incrementat en 50.000 €, que van arribar als 150.000 €, dels quals s'executaran 29.970,86 € durant el 2018. El conveni amb l'Ajuntament es va executar en la seva totalitat (228.930 €) i de cara el 2018, es treballa en un nou conveni bianual 2018-2019.

L'1 de desembre de 2017, la Federació va ingressar 330.884 € corresponents al projecte Europeu Frame, Voice, Report!, dels quals es van executar el 2017 un import mínim (22 € en concepte d'amortització d'un equip informàtic). El 90 % restant s'executarà el 2018 amb les beques del projecte i el 10 % seran despeses indirectes per a la Federació.

La Federació va gestionar 4.450,18 € que corresponen a les aportacions de les entitats impulsores de la Manifestació del 26 d'agost pels atemptats de Barcelona, i a altres donacions privades rebudes durant l'any.

També va ingressar les quotes de les entitats usuàries de l'Espai Erasme de Janer, que per primer any van permetre l'autogestió total de les despeses que generades. Des del mes de desembre 2016 –i amb l'última entrada d'una entitat– l'Espai està en plena ocupació i ús, i això permet que Lafede.cat ja no assumeixi cap despesa dels serveis comuns.

El grup de quotes, creat al 2015 amb l'objectiu de corregir la distribució i evitar que es penalitzi percentualment a organitzacions amb menys recursos –i que formen el tresorer, la direcció i el personal d'administració de Lafede.cat–, es va reunir durant el darrer trimestre del 2017 per fer balanç de la distribució de les quotes de les organitzacions, aprovades el juny de 2016.

Els trams de les quotes el 2017 no va patir cap canvi i és el següent:

	TRAMS	QUOTA 2016
1	>5.000.000€	1.400€
2	1.000.000€ - 5.000.000€	1.100€
3	50.000€ - 1.000.000€	75€ + 0,1% dels ingressos
4	<50.000€	75€
5	Quota social	75€

En relació amb les quotes, el 2017 la Federació va rebre menys ingressos respecte a l'any anterior. Concretament, el 2016 la Federació va rebre 41.686 euros i el 2017, 35628,76, l'equivalent a l'11,75 % menys. Aquesta reducció es deu a la falta d'ingressos de les entitats. Durant el 2017 i com l'any anterior, encara hi va haver un 25 % de les entitats federades que lliuren la documentació (memòries, balanços) fora del termini estipulat dels Estatuts (30 de juliol), la qual cosa complica el càlcul de la quota..

Assemblea General Ordinària, 10 de juny

AJUNTAMENT BARCELONA	228.930,00 €
AGÈNCIA CATALA DE COOPERACIÓ AL DESENVOLUPAMENT	120.029,14 €
UE PROJECTE: FRAME VOICE REPORT !	21,22 €
QUOTES ENTITATS FEDERADES	35.628,76 €
QUOTES ESPAI ERASME DE JANER	12.377,92 €
ALTRES INGRESSOS: MANIFESTACIÓ 26A I ALTRES DONACIONS	6.187,88 €
TOTAL INGRESSOS	**403.174,92 €**

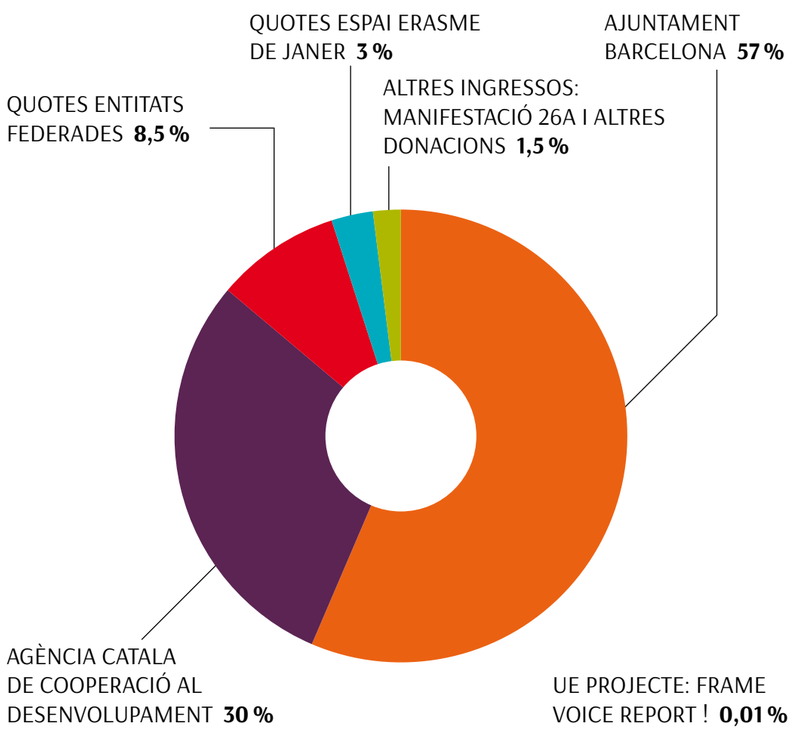

7.2 Gestió de les despeses

Respecte a les despeses, l'any 2017 no es van atorgar les beques DevReporter la qual cosa va suposar una reducció en relació amb el 2016. El nou projecte europeu Frame, Voice, Report! va començar l'execució de despeses l'últim mes de l'any, això va fer que la Federació demanés una pròrroga del conveni de l'Agència Catalana de Cooperació Internacional que cofinança aquestes activitats.

La finalització del projecte DevReporter al 2016 explica també el descens de les despeses destinades a activitats (en un 53 %) i a estructura (en un 26,21 %) durant el 2017.

En paral·lel hi va haver un increment de la despesa de sous i salaris (4,37 %) atès el moviment de personal i l'augment de sou (aprovat al 2016, i que començà a aplicar-se el maig de 2017). La resta de partides van tenir lleugeres variacions inferiors al 5 % .

D'altra banda, l'aposta per una economia social i solidària es reflecteix en la partida destinada a «quotes a altres plataformes», ja que Lafede.cat és sòcia de La Directa i de FIARE.

SOUS I SALARIS	277.681,23 €
DESPESES REALITZADES EN ACTIVITATS*	32.513,18 €
DESPESES EN ESTRUCTURA**	32.636,61 €
BEQUES EN CASCADA	24.000,00 €
SUBMINISTRAMENTS	8.721,50 €
REPARACIONS I CONSERVACIONS	5.640,39 €
DESPESES DIVERSES	8.190,38 €
AMORTITZACIÓ IMMOBILITZAT	3.436,69 €
QUOTES ALTRES PLATAFORMES	3.054,00 €
LLOGUERS	324,00 €
SERVEIS BANCARIS	1.090,56 €
ASSEGURANCES	620,83 €
TOTAL DESPESES	**397.909,37 €**

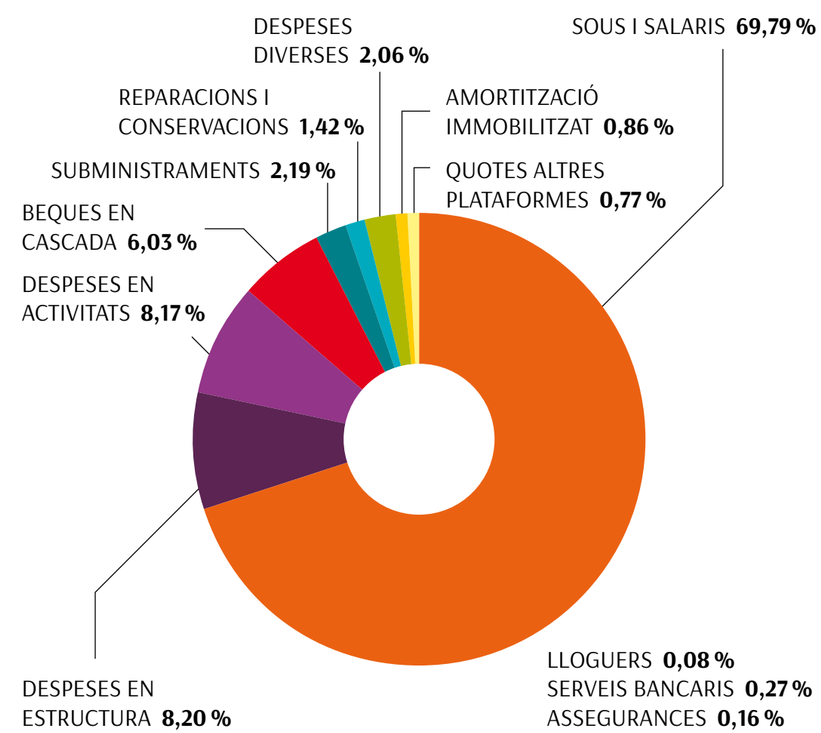

7.3 Balanç consolidat

La valoració comptable general es pot considerar positiva, malgrat la finalització del projecte DevReporter. Els ingressos de l'Ajuntament de Barcelona (a través d'un conveni bianual) permeten garantir certa estabilitat i projecció a la Federació. D'altra banda, l'Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament ha consolidat el seu compromís amb el conveni anual que s'ha incrementat en 50.000 €. L'aprovació del projecte europeu Frame, Voice, Report! a finals d'any va suposar una perspectiva de futur de cara als propers 3 anys, que permet una estabilitat a l'entitat alhora que beneficiarà les entitats federades.

Cal destacar que es va revertir la situació negativa que produïa el pagament retardat (en quasi un any) del conveni de l'Ajuntament de Barcelona, fet que va resoldre la tensió de tresoreria que patia l'entitat.

Com a element negatiu destaca la dependència de finançament públic de Lafede.cat (86,55 %), que es veu agreujada amb la disminució de les aportacions de les entitats federades (11,75 %).

.

Auditoria

- Avaluem la presentació global, l'estructura i el contingut dels comptes anuals simplificats, inclosa la informació revelada, i si els comptes anuals representen les transaccions i els fets subjacents de manera que aconsegueixen expressar la imatge fidel.

Ens comuniquem amb la Junta Directiva de l'Entitat en relació amb, entre altres qüestions, l'abast i el moment de realització de l'auditoria planificats i les troballes significatives de l'auditoria, així com qualsevol deficiència significativa del control intern que identifiquem en el transcurs de l'auditoria.

Entre els riscos significatius que han estat objecte de comunicació a la Junta Directiva de l'Entitat, determinem els que han estat de la major rellevància en l'auditoria dels comptes anuals del període actual i que són, en conseqüència, els riscos considerats més significatius.

Descrivim aquests riscos en el nostre informe d'auditoria llevat que les disposicions legals o reglamentàries prohibeixin revelar públicament la qüestió.

Barcelona, 15 de maig de 2018

Col·legi de Censors Jurats de Comptes de Catalunya

GM AUDITORS, SL
(ROAC Nº S0213)

GM AUDITORS, SL
Any 2018 Núm. 20/18/05978
IMPORT COL·LEGIAL: 96,00 EUR

David Sallán Mata
(ROAC Nº 18837)

GM AUDITORS, S.L.

Av. Diagonal, 427 4t 2a · 08036 Barcelona · tel: 933 63 70 80 · fax: 933 63 70 83 · email: gmauditors@gmauditors.cat · www.gmauditors.cat

Col·legi Censors J. de Comptes núm.1 · ROAC núm.S0-213 · R. M. Barcelona T. 24474 F. 75966 Foli 1 · NIF B 08484339

lafedeCAT memòria 2017

Lafede.cat
Organitzacions per a la justícia global
C. Tàpies, 1-3, 08001 Barcelona
Tel. 93 442 28 35
informacio@lafede.cat
www.lafede.cat